

Informator edukacyjny
Muzeum Narodowego w Szczecinie
na rok szkolny

2023/2024

Informator edukacyjny
Muzeum Narodowego w Szczecinie
na rok szkolny

2023/2024

pod redakcją
Krystyny Milewskiej i Doroty Obalek-Bylak

Wstęp	6
I. Oferta dla szkół i przedszkoli	9
1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych	
1.1. Lekcje muzealne	10
1.2. Warsztaty muzealne	23
1.3. Zajęcia po angielsku	34
2. Klasy IV–VI szkół podstawowych	
2.1. Lekcje muzealne	37
2.2. Warsztaty muzealne	53
3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie	
3.1. Lekcje muzealne	61
3.2. Warsztaty muzealne	70
4. Lekcja na wynos	74
5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością	
5.1. Osoby z niepełnosprawnością ruchową	76
5.2. Osoby z niepełnosprawnością wzroku	77
5.3. Osoby z niepełnosprawnością słuchu	78
5.4. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną	79
5.5. SztukaCięSzuka – warsztaty arteterapeutyczne	79
5.6. Dostępność oferty edukacyjnej	80
6. Rezerwacja zajęć i opłaty	83
7. Olimpiada artystyczna	87
8. Konkursy	
8.1. List do świętego Mikołaja – konkurs plastyczny	89
8.2. Moja Mała Ojczyzna. Moja miejscowość, mój region – konkurs historyczny	89
8.3. Moja piniata – konkurs plastyczny	90
8.4. Matematyka w obiektywie – konkurs fotograficzny	91
Konkursy w ramach Akademii Antycznej	
8.5. Konkurs wiedzy o kulturze świata antycznego	92
8.6. W świecie mitów greckich i rzymskich	92
9. Projekty edukacyjne	
9.1. Konserwatorskie niebo	95
9.2. Fujka na gigancie – warsztaty dla dzieci	98

10. Propozycje dla nauczycieli	
10.1. Oprowadzania kuratorskie	101
10.2. Konferencje	101
II. Oferta indywidualna dla dzieci w wieku 3–13 lat	
1. Akademia Brzdąca	103
2. Akademia Malucha	104
3. Akademia Juniora	105
4. Akademia Gryfa	106
5. Arcydziełka – kurs plastyczny dla dzieci	107
6. Sztuka współczesna dla dzieci	108
7. Urodziny w muzeum	109
8. Zeszyty edukacyjne	
8.1 Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich	110
8.2 Średniowiecze na wyciągnięcie ręki. Ukryte znaczenia w sztuce XVI i XVII wieku	110
8.3. Gryf – muzealny stwór	111
III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych	
1. Akademia Historii Sztuki	113
2. Akademia Antyczna	115
3. Etno dizajn – warsztaty dla dorosłych i młodzieży	115
4. Akademia Seniora	116
5. Barokowe warsztaty	116
6. Programy edukacyjne do wystaw czasowych	117
7. Koncerty	117
IV. Centrum Dialogu Przełomy	
1. Lekcje muzealne	119
2. Warsztaty muzealne	125
3. Muzeum w podróży	126
4. MNS–CDP w plenerze	126
5. Akademia Obywatelska	127
6. Konkursy	130
7. Konferencje dla nauczycieli	130
8. Spotkania rodzinne w przełomach	131
9. Warsztaty rodzinne	131
10. Kontakt	132

V. Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych

1. Lekcje muzealne 135
2. Warsztaty muzealne 136
3. Kontakt 137

VI. Biblioteka i czytelnia 139

VII. Kontakt i mapa 142

Szanowni Państwo,
przygotowaliśmy dla Państwa *Informator edukacyjny Muzeum Narodowego w Szczecinie na rok szkolny 2023/2024*, w którym znajdują się informacje o zajęciach, warsztatach, spotkaniach, konkursach oraz wszystkich projektach edukacyjnych organizowanych przez muzeum.

Muzeum Narodowe w Szczecinie od lat współpracuje ze szkołami, realizując wspólne cele, takie jak przekazywanie wiedzy wszystkim grupom wiekowym i zgłębianie dziedzictwa kulturowego minionych epok. Edukacja muzealna łączy się z pedagogiką społeczną, wczesnoszkolną, specjalną, czasu wolnego, andragogiką, edukacją historyczną, regionalną, międzykulturową czy wychowaniem estetycznym i obywatelskim. Program dydaktyczny muzeum został opracowany tak, by stanowić uzupełnienie i rozszerzenie edukacji formalnej – począwszy od nauczania przedszkolnego, przez szkolne, kończąc na uniwersyteckim – oraz nieformalnej, również w obszarze kształcenia ustawicznego.

W Muzeum Narodowym w Szczecinie powstają wystawy o różnorodnej tematyce, co wynika ze specyfiki naszych zbiorów. Każdej ekspozycji towarzyszy specjalny program wydarzeń edukacyjno-popularyzatorskich. Zapraszamy na zajęcia w świecie sztuki (rzeźba antyczna, sztuka średniowiecza, sztuka renesansu, sztuka baroku, ABC malarstwa, architektura) i kultur pozaeuropejskich (lekcje i warsztaty takie jak: *Spotkanie z Afryką, W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o życiu codziennym, Opowieści afrykańskich bębnow (tykwa-ludojad i inne), Z wizytą w Japonii. Netsuke – dyskretny urok elegancji czy praktyczny gadżet?*).

Jak co roku zadaliśmy, aby naszą ofertę uzupełnić o nowe propozycje. Tym razem są to tematy związane z nowo otwartą ekspozycją stałą *Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich* w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Muzeum Tradycji Regionalnych przy ulicy Staromłyńskiej 27. Na wystawie można obejrzeć ponad tysiąc eksponatów pochodzących z bogatych zbiorów archeologicznych gromadzonych w Szczecinie od lat 20. XIX wieku. Przedstawione są w porządku chronologicznym, poczynając od artefaktów z epoki kamienia (sala pierwsza), przez zabytki z epoki brązu i epoki żelaza do schyłku starożytności (sala druga), a kończąc na średniowiecznych (sala trzecia i czwarta). Ukazują kolejne, często przenikające się zjawiska kulturowe, społeczne i gospodarcze. Wśród tematów poruszających odległe dzieje Pomorza znajdziecie Państwo następujące propozycje:

Pradzieje Pomorza, Bursztyn – bałtyckie złoto, Krupy, sery, ryby, raki i inne dawnych mieszkańców Pomorza przysmaki, Opowieści z muzeum, a wśród nich taka: o życiu i pracy dawnego rybaka, Historia z dreszczykiem – śladem dawnych obrządków pogrzebowych. Szczegóły można znaleźć w opisach poszczególnych lekcji i warsztatów muzealnych.

Etnodizajn to nowa oferta skierowana do rodzin z dziećmi, młodzieży i osób dorosłych zainteresowanych rozwojem swoich umiejętności plastycznych. Jest to cykl muzealnych warsztatów, podczas których zaprezentowane będą wybrane obiekty ze zbiorów Działu Etnografii Pomorza. Uczestnicy warsztatów między innymi wykonają hafty, ozdobią własne stroje różnymi motywami ludowymi, a także przygotowują z suszonych roślin dekoracje do domu.

Zwracamy uwagę, zwłaszcza nauczycielom, którzy dotychczas nie korzystali z naszej oferty edukacyjnej, że prowadzone przez nas zajęcia dostosowane są do obowiązującej podstawy programowej przyjętej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Mamy nadzieję, że *Informator edukacyjny Muzeum Narodowego w Szczecinie na rok szkolny 2023/2024* spotka się zainteresowaniem i okaże się pomocny w planowaniu wizyt w muzeum. Zapraszamy do odwiedzania naszej strony internetowej (muzeum.szczecin.pl), gdzie znajdziecie Państwo informacje o aktualnych wydarzeniach muzealnych.

Bardzo dziękujemy za dotychczasową współpracę i liczymy na jej kontynuację w nowym roku szkolnym.

dr Dariusz Kacprzak

Zastępca Dyrektora ds. naukowych
Muzeum Narodowego w Szczecinie

Krystyna Milewska

Kierownik Działu Edukacji
Muzeum Narodowego w Szczecinie

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

Dzieciom i młodzieży proponujemy dwie formy zajęć muzealnych.

LEKCYJA MUZEALNA

to oferta aktywnego zwiedzania zarówno stałych, jak i czasowych ekspozycji. Zamiast tradycyjnego oprowadzania opowiadamy dzieciom o najciekawszych eksponatach znajdujących się w muzeum i zapraszamy do wspólnej zabawy. Specjalnie przygotowane zagadki, rebusy, krzyżówki, konkursy oraz zadania pobudzające wyobraźnię zachęcają uczniów do rozmowy na temat kultury i sztuki oraz wyrażania własnych opinii.

WARSZTATY MUZEALNE

to forma zajęć mająca na celu przygotowanie dzieci i młodzieży do świadomego odbioru sztuki oraz zjawisk związanych z kulturą i tradycją poprzez uczestniczenie w procesie twórczym. Warsztaty składają się z części merytorycznej, prowadzonej na podstawie wystaw prezentowanych w muzeum, i z części plastycznej. Zajęcia rozbudzają wyobraźnię, wrażliwość, uczą kreatywności, prowokują uczniów do samodzielnego i twórczego myślenia. Pokazują, w jaki sposób powstają dzieła sztuki i jakimi technikami posługują się ich twórcy. Uczestnicy zajęć mają również niepowtarzalną okazję obejrzenia z bliska eksponatów niedostępnych dla ogółu zwiedzających oraz wykonania zadań i prac plastycznych w technice odpowiadającej wybranemu tematowi.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych

1.1. Lekcje muzealne

! *Tematy wszystkich proponowanych lekcji zostały dopasowane do wymogów programowych w nauczaniu przedszkolnym i zintegrowanym.*

CYKL LEKCJI DLA DZIECI, KTÓRE PIERWSZY RAZ ODWIEDZAJĄ MUZEUM

Moja pierwsza wizyta w muzeum

Na zajęciach dzieci poznają specyfikę muzeum, jego rolę, strukturę i organizację pracy. Dowiedzą się, dlaczego gromadzi się i chroni zabytki kultury, w jaki sposób są przechowywane oraz konserwowane eksponaty, co oznacza termin „dzieło sztuki” i jak powstają wystawy. Uczestnicy zajęć zapoznają się z podstawowymi pojęciami związanymi z pracą muzealnika, takimi jak: kolekcja, ekspozycja, konserwator dzieł sztuki, archeolog, historyk sztuki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Tropiciel muzealny

Zabawa edukacyjna dla najmłodszych polegająca na poszukiwaniu zaginionych lub niepasujących do danej kolekcji eksponatów. Głównym zadaniem uczestników lekcji będzie rozwiązanie przygotowanych zadań i zagadek, zidentyfikowanie budowli, ułożenie puzzli z przedstawionymi obrazami oraz odszukanie tajemniczych elementów obrazu. Gry uczą spostrzegawczości, pozwalając tym samym uważnie przyrzeć się zbiorom muzealnym. To także doskonała forma nauki poprzez zabawę, w której każdy uczestnik może stać się małym detektywem.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Gwiazdozbiór

Lekcja przygotowana z myślą o najmłodszych zwiedzających, dla których pierwsza wizyta w muzeum to wielkie przeżycie. Celem tych zajęć jest umożliwienie dzieciom samodzielnego stworzenia własnej kolekcji najciekawszych eksponatów znajdujących się w Ratuszu Staromiejskim. Wybrany przez uczniów „gwiazdozbiór” dzieł

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Archeolog i jego praca

Lekcja będzie wyjątkową okazją do zapoznania się z tajnikami pracy archeologów. Dzieci dowiedzą się, dlaczego i w jaki sposób bada się najdawniejsze dzieje ludzkości. Zapoznają się ze specyfiką wykopalisk archeologicznych. Spotkanie stanowi również okazją do kontaktu z pozyskanymi przez archeologów zabytkami znajdującymi się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie.

! *Zajęcia polecane dla uczniów klas III szkoły podstawowej.*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

MOJE MIASTO, MÓJ REGION

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Na szereg pytań związanych z najdawniejszą historią miasta wspólnie poszukamy odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

sztuki stanie się przewodnikiem po wspólnym zwiedzaniu muzeum. Ratusz Staromiejski, w którym odbywają się zajęcia, kryje wiele niezwykłych zabytków, takich jak tajemnicza grająca szafa, oryginalna zbroja husarza, fotel tortur czy dorożka. Każdy, nawet najmłodszy miłośnik sztuki, znajdzie tu coś dla siebie!

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Muzealne kolekcje

Propozycja lekcji dla dzieci odwiedzających muzeum po raz pierwszy oraz tych, które chciałyby poznać wyjątkowe eksponaty prezentowane w gmachu na Wałach Chrobrego. Opowiemy o wybranych dziełach sztuki znajdujących się na różnych wystawach. Uczestnicy spotkania zobaczą m.in. kolekcję antyczną i średniowieczną, ekspozycje afrykańskie, a także obrazy i rzeźby oraz fotografie na wystawach czasowych. W trakcie zajęć dzieci będą mogły poznać najciekawsze dzieła sztuki oraz niezwykle przedmioty używane dawniej i dziś. Uczestnicy dowiedzą się również, jak powstają muzealne wystawy oraz kto i w jaki sposób je tworzy.

prowadząca: Dorota Obalek-Bylak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Szczecin – moje miasto w legendzie

Czy dzieci znają legendy regionu, szczególnie te związane ze słowiańską historią miasta? Czy potrafią przyjeżdżającym lub turystom opowiedzieć chociaż jedną z nich? Jako mieszkańcy Szczecina powinni znać zarówno jego historię, jak i baśnie oraz anegdoty związane z najpopularniejszymi miejscami czy postaciami miasta. Na lekcji w Muzeum Historii Szczecina uczestnicy odkryją nieznaną dzieje Szczecina i Pomorza Zachodniego.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min lub 90 min

Krupy, sery, ryby, raki i inne dawnych mieszkańców Pomorza przysmaki

Co jedli ludzie w odległej przeszłości? W jaki sposób zdobywali pożywienie? Czy gotowali w garnkach ze stali nierdzewnej, a w niedzielę zamawiali w restauracji kotlety schabowe? I wreszcie: jak można się tego dowiedzieć? Uczestnicy lekcji będą szukać odpowiedzi na te i inne pytania na archeologicznej wystawie *Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich*.

Poznają dawne sposoby zdobywania, wytwarzania i przechowywania pożywienia oraz przygotowywania potraw. Na zakończenie porozmawiamy o związkach między rodzajem prowadzonej gospodarki: przyswajalnej (zbieracko-łowieckiej) czy wytwórczej (rolniczej i hodowlanej), a tym, co trafiało na talerze.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Opowieści z muzeum, a wśród nich taka: o życiu i pracy dawnego rybaka

W czasach bardzo odległych, zwanych wczesnym średniowieczem, na pomorskim wybrzeżu, nad jeziorami, wzdłuż biegu lub u ujścia rzek powstały liczne osady, których mieszkańcy wykorzystywali obecność wody na wiele sposobów. Na lekcji skupimy się na jednym z bardziej oczywistych – rybołówstwie. Uczestnicy poznają stare narzędzia rybackie, tradycyjne techniki połowów oraz ówczesne jednostki pływające. W trakcie spotkania będą też mieli okazję wyplatać sieci oraz składać fragment modelu średniowiecznej łodzi klepkowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem nową. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. Urozmaiceniem lekcji będzie możliwość wykorzystania kopii wybranych zabawek dziecięcych z czasów średniowiecza i nowożytności.

 Lekcja przeznaczona dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło

Na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku* uczniowie poznają przedstawicieli rodziny książęcej i ich przydomki (Wielki, Pobożny, Uczony, Stary itd.), dowiedzą się, dlaczego tymi mianami obdarzano poszczególnych władców. Portrety pomogą dowiedzieć się, jak wyglądali,

gdzie jeździli na wycieczki, co lubili robić, w co się bawili, jakie maksymy często powtarzali, co kolekcjonowali i gromadzili oraz co przysparzało im zmartwień, a z czego czerpali największą radość. W drugiej części zajęć uczestnicy będą się bawili w pantomimę zatytułowaną *Zgadnij, jaki to władca?*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego

Co to jest herb? Do czego służył i czy dziś jest potrzebny? Dlaczego ten szczeciński to głowa gryfa w koronie? W trakcie zajęć dzieci usłyszą odpowiedzi na te pytania oraz najciekawsze legendy o gryfie, a także poznają jego wizerunek na przykładzie herbów Pomorza Zachodniego i Szczecina. Kroczący gryf – mityczne zwierzę o ciele lwa oraz głowie i skrzydłach orła – stał się symbolem rodu Gryfitów, a jego wizerunek zobaczyć można nie tylko na herbie rodowym, lecz także na pieczęciach i monetach, których wybór prezentowany jest na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, gdzie odbywa się lekcja.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Odra w dziejach Szczecina

Celem lekcji jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas spotkania będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz pożytki, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje

Uczestnicy zajęć w pierwszej części spotkania wyruszą na krótką wycieczkę po Wałach Chrobrego, dowiedzą się o historii znajdujących się w tej przestrzeni budynków, czyli Politechniki Morskiej w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Muzeum Narodowego w Szczecinie, a także charakterystycznych dla tej części miasta elementów architektury, takich jak pomniki, latarnie czy

fontanna. Druga część lekcji będzie odbywać się w gmachu muzeum przy Wałach Chrobrego. Dzieci będą mogły zobaczyć wybrane wystawy i eksponaty pochodzące z najstarszych zbiorów oraz z najnowszych kolekcji muzealnych. Uczestnicy zajęć poznają strukturę organizacyjną instytucji oraz specyfikę pracy zatrudnionych w niej muzealników, między innymi archeologa, konserwatora dzieł sztuki, historyka sztuki, historyka.

 Temat proponowany jesienią lub wiosną przy sprzyjającej pogodzie.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są równie ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w Szczecinie do 1945 roku, i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w mieście po wojnie. Zapraszamy dzieci do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty związane z kulturą materialną oraz duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60–90 min

POLSKA

Od giermka do rycerza

Czy dziewczynka mogła zostać rycerzem? Ile lat giermek uczył się fachu? Z czego składała się strój średniowiecznego rycerza i ile ważył? Co znaczy „być rycerskim” i czy kodeks honorowy oraz zawarte w nim wartości są dziś aktualne? Na zajęciach historyk odpowie na te pytania oraz przedstawi sylwetki najsłynniejszych polskich rycerzy i legendę o świętym Jerzym.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Z miłości do morza. Pierwsze muzeum morskie w odrodzonej Rzeczypospolitej. Warszawskie muzeum hrabiego Stanisława Ledóchowskiego

Podczas lekcji przeniesiemy się do jednej z sal nieistniejącego, lecz częściowo zrekonstruowanego w Szczecinie warszawskiego Muzeum Morskiego. Porozmawiamy o przyczynach powstania muzeum w odrodzonej po pierwszej wojnie światowej Polsce oraz przedstawimy uczestnikom spotkania sylwetkę hrabiego Stanisława Ledóchowskiego – twórcy i właściciela omawianej placówki. Wizyta na wystawie będzie również okazją do poznania skróconej wersji dziejów żeglugi dzięki obiektom ze zbiorów morskich Muzeum Narodowego w Szczecinie.

prowadzenie: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

KONTYNENTY

Spotkanie z Afryką

Gdzie leży Afryka? Jak duży jest to kontynent? Kto tam mieszka? Na te pytania (i wiele innych) uczestnicy poszukają odpowiedzi w czasie zwiedzania aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich. Dzieci dowiedzą się o tradycjach, kulturze, sztuce, rodzinie i życiu codziennym na przykładzie ludów Lobi i Somba zamieszkujących Afrykę Zachodnią.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Afrykańskie podróże małe i duże

Wesoła podróż przez Afrykę Zachodnią – mały przewodnik dla globtroterów. Wędrówka od zagrody Lobi do zagrody Somba. Co warto zobaczyć? Jak przygotować się do podróży? Z jakich środków lokomocji korzystać? Czy warto mieć zegarek i rozkład jazdy? Co zrobić, gdy w autobusie brakuje miejsca? Zapraszamy dzieci w fascynującą podróż po gorącym i nieznanym kontynencie.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Apetyt na Meksyk – z wizytą w domu Any i Antonia

Uczestnicy zajęć odbędą fantastyczną podróż do Meksyku, poznają jego walory przyrodnicze i kulturowe. Bohaterowie książki *Apetyt na Meksyk – Familia* zaproszą uczniów do swojego domu. Opowiedzą im o rodzinie, przygotowaniach do święta zmarłych i świąt Bożego Narodzenia. Dzięki nim uczniowie dowiedzą się m.in.: co to jest piniata, czy istnieje święty Mikołaj, skąd się wzięły dziwne słodczyce w kształcie kolorowych czaszek, kim są *mariachi*,

kto nosi sombrero, kiedy podaje się indyka w czekoladzie, czym są *churros* i czy mole zawsze „latają”.

! *Lekcja przeznaczona dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Z wizytą w Japonii. *Netsuke* – dyskretny urok elegancji czy praktyczny gadżet?

Uczestnicy zajęć odwiedzą najciekawsze miejsca Japonii, poznają jej mieszkańców, bogatą kulturę oraz świat roślin i zwierząt. Dowiedzą się m.in.: dlaczego jest to „kraj kwitnącej wiśni i wschodzącego słońca”, jak powstaje kimono, kto je zakłada, czym jest *obi* i co wspólnego ma z *netsuke*, kim jest samuraj, kto zostaje *gejszą*, jak wyglądają ceremonia parzenia herbaty oraz kąpiel po japońsku, dlaczego papierowe żurawie pomagają spełnić życzenia, arbuzy są kwadratowe, *wagashi* kolorowe, a hotele bywają kapsułowe. Na wystawie osoby biorące udział w zajęciach obejrzą przepiękną kolekcję *netsuke* wykonanych z kości. Wśród nich są miniaturowe rzeźby o różnej tematyce: od postaci historycznych i mitycznych, przez bogów, demony, po elementy przyrody oraz scenki rodzajowe i przedmioty codziennego użytku.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

! *Lekcja polecana dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Wakacji nadszedł czas, smak przygód wabi nas... Z pamiętnika młodego globtrotera

Pod koniec roku szkolnego wszyscy marzą o wakacyjnych podróżach i błogim lenistwie. Nieważne, czy będą to wyjazdy dalsze, dłuższe czy krótsze, na przykład weekendowe, czy spędzimy czas u dziadków, na Mazurach, w górach, czy na drugim końcu świata. Istotne jest to, aby były bezpieczne i udane. W czasie spotkania rozmawiać będziemy o najpopularniejszych kierunkach wojaży, przygotowaniach do nich i wakacyjnych pamiątkach, które możemy przywieźć. Uczestnicy zajęć obejrzą bursztyny, muszle, zęby kaszalota, ciekawe kamienie, stare przewodniki turystyczne oraz ozdoby i stroje przywiezione z różnych części świata. Zajęcia realizowane są w maju i czerwcu.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

Z kufra podróżnika

Kufer kojarzy się ze skarbami i podróżami – zawsze można wyszperać w nim bezcenne pamiątki z różnych odległych wypraw. Czy tak będzie tym razem? Odpowiedź na to pytanie uczestnicy odkryją, wyruszając w podróż pełną niespodzianek. Poznają ciekawe miejsca na świecie, skąd docierają do muzeum wyjątkowe eksponaty, oraz donatorów, dzięki którym muzealne zbiory systematycznie się powiększają. Podczas wyprawy uczniowie wysłuchają ciekawych opowieści m.in. o afrykańskich lalkach, glinianych kogucikach, niezwykłych posągach, indiańskich koronach oraz zwyczajach peruwiańskich garncarzy.

! *Lekcja polecana dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.*

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska

**miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3**

czas: 60 min

TRADYCJE I ZWYCZAJE

Święci – legendy i opowieści

Święci to zwyczajni ludzie, którzy wpłynęli na świat w wyjątkowy i inspirujący sposób. Czasem zwyciężali, a czasem ich życia kończyły się tragicznie – lecz każdy z nich zmieniał realia, w których żył, na lepsze. Poznany najbardziej znanych i lubianych świętych, m.in.: Jerzego, Marcina, Krzysztofa, Dorotę,

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

Annę i Weronikę. Zajęcia odbywają się w przestrzeni ekspozycji *Misterium światła. Sztuka średniowiecza na Pomorzu*. Słowa-klucze: średniowiecze, święty, atrybut, złoto, nimb, aureola, ikona, obraz, historie o świętych, Biblia, Złota legenda.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Długie jesienne wieczory, czyli jak pracowali i bawili się mieszkańcy wsi polskiej. Katarzynki i andrzejki

W czasie zajęć dzieci poznają dawną polską wieś i życie codzienne jej mieszkańców w wybranych porach roku. Zgodnie z powiedzeniem – najpierw obowiązki, później przyjemności – uczestnicy lekcji dowiedzą się, jak pracowali i jak w wolnym czasie bawili się przodkowie, czym były pierzaki i prządki, jak to z lnem bywało, czym wypełniano półki w spiżarniach i jak magiczny koniec roku, zarówno kościelnego, jak i obrzędowego, wpływał na życie osobiste mieszkańców wsi polskiej. Zostaną omówione również wróżby przygotowywane na katarzynki i andrzejki.

! Lekcja polecana dla uczniów klas II i III szkoły podstawowej.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

„Kręć się, kręć wrzeciono...” – opowieść o lnianiu, motaniu nici, skrzypiącym kołowrotku i warsztacie tkackim, co połączył wątek z osnową

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż w dawne czasy do „(...) królestwa wszelkiego dobra i bogactwa pełnego (...)”. Poznają specyfikę pracy na wsi polskiej. Dowiedzą się, która pora roku najbardziej sprzyjała wiciu i motaniu nici, jak obrabiano len, z jakich narzędzi korzystano, co wytwarza się z lnu, jaką rolę odgrywa on w przemyśle włókienniczym i spożywczym. Uczniowie poznają etapy obróbki tej rośliny – od ziarenka do nici: oddzielenie nasion od łodyg, roszenie, międlenie, czesanie, przędzenie, tkanie. W czasie zajęć zaprezentowane zostaną wybrane lniane elementy garderoby z szaf naszych przodków. Słuchacze poznają również sposoby ich barwienia, ozdabiania, prania i prasowania.

! Lekcja polecana dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas trwania: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

WYNAŁAZKI

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Płomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach dzieci odkryją historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki wytwarzające światło. Jedną z największych atrakcji lekcji będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Bite, drukowane..., czyli rzecz o pieniądzu

Kilka tysięcy lat przed naszą erą ludzie nie znali pieniędzy. Walutą wymienną było wszystko to, co w danej społeczności miało uznaną wartość, na przykład żywność, narzędzia, tkaniny, ozdoby. Na zajęciach dzieci poznają historię pieniądza od muszelek *kauri* do karty bankomatowej. Dowiedzą się również, jak wyglądały pierwsze formy handlu i płatności, kiedy pojawiły się monety i banknoty. Uczestnicy lekcji zapoznają

się z takimi pojęciami, jak moneta (awers, rewers), banknot, mennica, mincerz, płacidło oraz wirtualne przelewy. Poznają przysłowia dotyczące pieniędzy oraz zobaczą oryginalne monety bite na Pomorzu Zachodnim.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych, ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min

Z wizytą w dawnej mennicy

Dzieci odwiedzające wystawę zapoznają się z wyposażeniem dawnej mennicy, dowiedzą się, kto w niej pracował, za co odpowiadali poszczególni pracownicy, w jaki sposób wybijano monety. Czy moneta musi być okrągła? Czy zawsze są rewers i awers? Jakie ważne informacje pojawiają się na monetach? Czy łatwo jest rozpoznać podrobione monety i banknoty? Uczestnicy spotkania zobaczą dawne monety, które powstawały w mennicach na Pomorzu Zachodnim. Na koniec spotkania zaprojektują swoją własną monetę.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych, ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Zanim Franja babci pracowała

Podczas lekcji dzieci będą miały okazję poznać Franję – jedną z bardziej popularnych pralek drugiej połowy

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

XX wieku w Polsce, jak również jej poprzedniczki – kijanki, tary i inne urządzenia domowe służące do prania, np.: balie, wyżymaczki, kotły do gotowania bielizny. Uczestnicy zajęć zapoznają się także ze sposobami dawnego prasowania i rozwiążą zagadkę: na co żelazko zamieniło duszę? Lekcja będzie stanowiła okazję do przedstawienia trudu towarzyszącego walce z brudem na przestrzeni wieków oraz znaczenia mentalnego i technologicznego postępu związanego z higieną.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

SZTUKA

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła lekcji opiera się na naturalnej zdolności najmłodszych do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, które uczestnicy będą malować, kształtować, formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

 Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

PortreTy

Zapraszamy dzieci na zajęcia ze sztuki współczesnej. Razem zapoznamy się z tematyką portretu oraz autoportretu. Podczas spotkania przewidziane są ćwiczenia z patrzenia: szkicowanie modelu, tworzenie obrazów, grafik i kolaży. Warsztaty uzupełnia prezentacja różnych przykładów portretów i sposobu ujęcia postaci w dziele sztuki. Choć wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją dzieciom, to podczas zajęć będzie można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować.

 Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.1. Lekcje muzealne

bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Aby czerpać przyjemność nie tylko z oglądania, lecz także czytania dzieła sztuki, uczestnicy przejdą krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczenie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć uczniowie poszukają roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrują ich ukryte znaczenia i stworzą mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

 Lekcja przeznaczona dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

1.2. Warsztaty muzealne

! *Tematy wszystkich proponowanych warsztatów zostały dopasowane do wymogów programowych w nauczaniu przedszkolnym i zintegrowanym.*

ZABAWY ZE SZTUKĄ

Ogrody, zamki i klasztory – jak budowano średniowieczne miasto. Architektoniczne zabawy z papieroplastyką dla najmłodszych

Na warsztatach dzieci wcielą się w średniowieczne postaci: architekta, ogrodnika oraz budowniczego. Celem warsztatów będzie poznanie charakterystycznych budowli epoki i przygotowanie makiety miasta. Za pomocą techniki papieroplastyki wykonamy piękne i oryginalne rośliny wzorowane na średniowiecznych zielnikach, które staną się częścią ogrodu. Poznamy charakterystyczną architekturę romańską i gotycką. Stworzymy budowle nawiązujące do rotund, obronnych warowni, kościołów, zamków.

Aby zrozumieć zasadę konstruowania sklepień (kolebkowego czy krzyżowego), poćwiczmy, chwytając się za ręce. Zobaczymy, jak wyglądają średniowieczne kolumny z dawnego klasztoru cysterskiego w Kolbaczcu, a także jak niezwykle są zdobione. Wykonamy charakterystyczne dla gotyku rozety – wypełnione witrażem i ornamentem, umieszczane nad głównym wejściem do kościoła, opowiemy, jak produkowano cegły. Budując makietę, przeniesiemy się do średniowiecznego świata. Zajęcia będą odbywały się w przestrzeni wystawy *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*, pełnej tajemnic i fantastycznych wyobrażeń, ukazującej świat średniowiecznego chrześcijaństwa.

! *Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas III-IV szkoły podstawowej.*

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła zajęć opiera się na naturalnej zdolności najmłodszych do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, a dzieci będą je malować, kształtować,

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki
Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 60 min

Malowanki. Malować jak Leonardo

Zajęcia to dla najmłodszych okazja do nauki malowania, inspirowana twórczością Leonarda da Vinci. Warsztaty mają na celu uczyć dzieci patrzenia na dzieło sztuki, rozwijać zainteresowanie sztuką oraz zapoznać z pracą malarza i przyborami, których używa, takimi jak płótno, blejtram, szpachelka, werniks, krosno, paleta, pędzel, sztaluga, rama. *Malowanki* to także możliwość poznania podstawowych pojęć, jak gama barwna, kontrast, cień i półcień, kompozycja. Pretekstem do artystycznej zabawy będą aktualne ekspozycje wystawiane w muzeum oraz prezentacja dotycząca twórczości Leonarda da Vinci. Jest on uważany za jednego z największych geniuszy w historii cywilizacji, który w sposób harmonijny łączył indywidualność wielkiego artysty z olbrzymią wiedzą uczonego. Poznając dorobek Leonarda,

uczestnicy zajęć będą bawić się i uczyć, jak malować i rysować zwierzęta, portrety i autoportrety, krajobrazy i różnorodne przedmioty. Na końcu spotkania dzieci wykonają malowankę na wielkoformatowych planszach.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

PortreTy

Zapraszamy dzieci na zajęcia ze sztuki współczesnej. Razem zapoznamy się z tematyką portretu oraz autoportretu. Podczas spotkania przewidziane są ćwiczenia z patrzenia: szkicowanie modelu, tworzenie obrazów, grafik i kolaży. Warsztaty uzupełnia prezentacja różnych przykładów portretów i sposobu ujęcia postaci w dziele sztuki. Chociaż wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją dzieciom, to podczas zajęć będzie można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3 lub Muzeum Sztuki
Współczesnej, ul. Staromłyńska 1
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Przyjazne miasto – warsztaty projektowe

Podczas tego spotkania będziemy rysowali, projektowali i budowaliśmy, ale przede wszystkim – rozmawiali o przestrzeni miejskiej. Zastanowimy się nad tym, czego w mieście brakuje, co stwarza trudności przy poruszaniu się, z jakimi potrzebami mierzą się różni jego mieszkańcy. Zapoznamy się z zabudową Szczecina i dowiemy kim dla naszego miasta był Wilhelm Meyer-Schwartau, niemiecki architekt. Zaprojektujemy miasto tak, aby stworzyć nowe miejsca i przestrzenie, których obecnie brakuje. Tworząc miasto na nowo, nawiążemy do planów Szczecina z lat 70. i 80. Opowiemy o wyróżniającym się układzie urbanistycznym, przypominającym ten zastosowany w stolicy Francji. Szczecin i trzy place: Szarych Szeregów, Odrodzenia i Grunwaldzki, staną się punktami rozpoczynającymi projekt niezwyklej makiety przyznanego miasta.

! Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

O malarzu, który malował pomidory – martwa natura dla dzieci

Podczas warsztatów poznamy temat martwej natury w sztuce i pokażemy, że obrazy z przedstawieniem tego motywu nie muszą być nudne. Zaproponujemy dzieciom ciekawe zabawy plastyczne oraz zadanie z wykorzystaniem szkła powiększającego, dzięki któremu uczestnicy zobaczą, że na obrazach są ukryte rozmaite przedmioty użytkowe oraz kwiaty i żywność. Podczas działań plastycznych dzieci stworzą własną martwą naturę. Będzie to efektowna kompozycja z wykorzystaniem rysunku węgłem, technik malarskich oraz kolażu. W działaniach warsztatowych uczniowie będą także obserwować wybrane przedmioty i badać ich światłościę.

! Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Zabawy z rzeźbą – płaskie, wklęsłe i wypukłe!

Nowoczesna forma spotkania, zachęcająca dzieci do poznania stosowanych technik i metod pracy rzeźbiarza, dawnych oraz

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

współczesnych, na podstawie zbiorów muzealnych i nie tylko. Podczas zajęć będziemy wykorzystywać także szereg zabaw edukacyjnych np.: *Zaczarowane rzeźby* czy *Rzeźbiarz i tworzywo*. Dzieci będą mogły zobaczyć specjalnie przygotowany pokaz multimedialny dotyczący współczesnych rzeźb powstających na całym świecie. W czasie warsztatów uczestnicy wykonają własne, nowatorskie rzeźby z papieru i materiałów recyklingowych.

 Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Triki grafiki. O technikach graficznych

Podczas zajęć dzieci poznają w skrócie historię grafiki, jej przeznaczenie oraz różne techniki graficzne używane od czasów najdawniejszych do współczesnych. Uzupełnieniem teorii będą przykłady prac artystów. Uczestnicy warsztatów dowiedzą się o materiałach i narzędziach do grafiki. Celem spotkania jest zaznajomienie dzieci z technikami graficznymi poprzez zajęcia pokazowe i praktyczne. W części warsztatowej uczniowie przygotowują samodzielnie różnorodne matryce, wykonają również monotypie.

Gotowe prace zabiorą ze sobą do domów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

KONTYNENTY

W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o życiu codziennym

Uczestnicy zajęć wyruszą w ciekawą podróż do zachodniej Afryki. Zobaczą, jak wyglądają afrykańskie domy, poznają sposób ich budowy i materiały, z których są tworzone. Dzieci dowiedzą się, jak wygląda życie codzienne afrykańskich rodzin, jakie obowiązki mają ich rówieśnicy, do jakich szkół uczęszczają i w co bawią się w wolnym czasie. Obejrzą też targowisko i dowiedzą się, jakie rzeczy można na nim kupić, a także jakie zasady obowiązują w trakcie sprzedaży najróżniejszych produktów. Uczniom zostanie przybliżona kraina magicznych przedmiotów – masek, posągów i fetyszy. Na koniec spotkania każdy uczestnik warsztatów wróci do domu z własnoręcznie wykonaną „pamiątką” z Afryki.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Opowieści afrykańskich bębnow (tykwa-ludojad i inne)

Uczestnicy poznają pełne egzotyki i tajemnic bajki afrykańskie o zwierzętach, dziwnych przedmiotach, niesfornych roślinach, czarodziejach i niecodziennych przygodach zwykłych ludzi. Dzięki bohaterom wybranych opowieści dzieci odbędą podróż przez całą Afrykę. Czeka tam na nie liczne zadania, zagadki i zabawy. W czasie zajęć plastycznych uczniowie będą mogli wykonać ilustracje do wybranej przez siebie bajki. Każdy zabierze ze sobą do domu własnoręcznie wykonaną książkę, aby w każdej chwili móc przenieść się do magicznego świata swoich bohaterów.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dialogi na cztery nogi. Hiena, lew i antylopa – rozmowy podsłuchane. Afrykańskie lalki i bajki

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji подарowanej Muzeum Narodowemu w Szczecinie w 2007 roku przez Oleńkę Darkowską-Nidzgorzki i Denisa Nidzgorzkiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek. W czasie zajęć dzieci dowiedzą się,

jakie lalki wykorzystywane są w czasie teatralnych przedstawień, w jaki sposób powstają i jak się je animuje, jak wygląda spektakl, czym różni się teatr afrykański od tego znanego nam. Uczestnicy spotkania poznają bohaterów wybranych przedstawień i bajek, a na koniec wykonają maskę jednej z postaci.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez te ludy domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca: Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

Buenos días Meksyk!

Uczestnicy wyruszą na pełną niespodzianek wyprawę. Odszukają na mapie cel podróży – Meksyk, spakują niezbędne przedmioty, stworzą własne plany. Meksyk nie będzie miał przed nimi żadnych tajemnic! Podczas wojaży poznają mieszkańców tego kraju, ich zwyczaje, kulturę i sztukę oraz przepiękną przyrodę. Dowiedzą się m.in.: co podpatrzył w czasie swoich wypraw do Chin Marco Polo i jak to wpłynęło na mieszkańców Meksyku, kto jest królem tropikalnej puszczy, w jakich kolorach bywa kukurydza, dlaczego niektórzy tańczą wokół kapelusza, skąd się wzięły słodycze o dziwnych kształtach, czym są *alebrijes*, kto wypieka tortille, czy w Meksyku są wulkany. W czasie zajęć plastycznych uczestnicy warsztatów zaprojektują własną tkaninę i wykonają z niej poncho lub stworzą kolekcję kolorowych zwierząt i bajkowych stworów.

! Warsztaty przeznaczona dla uczniów klas 0–III szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Drugie życie naszych rzeczy

Celem spotkań z najmłodszymi jest przybliżenie im problematyki związanej z szeroko pojętą ochroną środowiska i uświadomienie, że każdy z nas jest

producentem ogromnej ilości śmieci, których „życie” nie kończy się wraz z usunięciem ich z domu. Gdzie trafiają nasze śmieci i komu szkodzą? Czy możemy zapobiec temu zjawisku? Czy chcemy budować „śmieciowe wyspy”? Czy śmieci mogą być początkiem czegoś nowego? Czy stworzone z nich arcydzieła znajdują swoje miejsce w galeriach i muzeach? W czasie muzealnych spotkań postaramy się poszukać odpowiedzi na powyższe pytania i uzmysłowić uczestnikom zajęć, że ich codzienne decyzje mają realny wpływ na życie ich rówieśników w krajach globalnego Południa. Pokażemy nie tylko wzajemne zależności, lecz także rozwiązania proponowane przez współczesnych artystów pochodzących głównie z Afryki Zachodniej, Europy i Ameryki Północnej. Zobaczymy, w jaki sposób można przetworzyć odpady w dzieła sztuki warte kilkadziesiąt tysięcy euro, które tworzą między innymi Pascal Marthine Tayou z Kamerunu, Duncan Johnson ze Stanów Zjednoczonych czy grupa artystyczna WE MAKE CARPETS z Holandii. Zajęcia pokażą, że sztuka afrykańska to nie tylko prymitywne eksponaty, ale też pomysłowe i ekologiczne dzieła sztuki prezentowane w takich muzeach jak Tate Modern w Londynie czy MoMA w Nowym Jorku.

prowadzące:
Dorota Obalek-Bylak,
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

MOJE MIASTO, MÓJ REGION

Bursztyn – bałtyckie złoto

W czasie zajęć uczniowie poznają historię bursztynu, jego właściwości oraz legendy z nim związane. Zapoznają się ze znaczeniem słowa „bursztyn” i kolorami tego kamienia. Otrzymają odpowiedź na pytanie: co to jest szlak bursztynowy i jak on przebiegał? Co to jest inkluzja? Czy bursztyn się pali? Czy rozpuszcza się w wodzie? Czy się elektryzuje? Jakie miał zastosowanie w przeszłości, a jakie ma współcześnie? Zagramy w grę *Znajdź mnie na wystawie...* i wysłuchamy piosenki *Bursztynek* oraz rozwiążemy quiz.

Warsztaty odbywają się na wystawie *Świt pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich*. Słowa-klucze: bursztyn, jantar, amber, inkluzja, szlak bursztynowy, niedźwiadek bursztynowy, biżuteria, amulety.

! Warsztaty polecane dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnej
ul. Staromłyńska 27
czas: 90–120 min

Dawne zawody. Opowieść nie tylko o Piaście Kołodzieju

Szybki rozwój technologiczny spowodował, że niektóre zawody, wykonywane przez setki lat, odchodzą w niepamięć. Jak dawniej wyglądała kuźnia? Jak wykonywano gliniane garnki? Z jakiego drewna robiono beczkę, by zakiszona w niej kapusta smakowała najlepiej i kto się nad tym zastanawiał? Tego dzieci będą mogły dowiedzieć się podczas spotkania w Muzeum Narodowym w Szczecinie. Uczestnicy zajęć odwiedzą wybrane warsztaty szczecińskich rzemieślników i zobaczą narzędzia oraz efekty pracy garncarza, kowala, bednarza, cieśli, szewca, kołodzieja, rusznikarza, ludwisarza i innych. W czasie warsztatów plastycznych dzieci, wykorzystując wzornictwo dawnych szczecińskich mistrzów lub własną wyobraźnię, ozdobią tekturowe talerzyki.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie dzieciom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

oraz pożytki, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają np. jednostki pływające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

TRADYCJE I ZWYCZAJE

Z wizytą u dziadków i pradiadków. Podróż sentymalna

Warsztaty polecane dzieciom i nauczycielom szczególnie przed Dniem Babci i Dniem Dziadka. Zajęcia są ciekawą formą sentymalnej podróży do korzeni. Uczniowie dowiedzą się, jak wyglądało życie codzienne przodków – zobaczą, jak się ubierali dziadkowie i pradiadkowie, co i jak gotowali, jak spędzali wolny czas. Zastanowią się, czy chodzili do kina, na łyżwy i pizzę. Uczestnicy sprawdzą, czy dzisiaj nadal wykorzystywane są narzędzia pracy i przedmioty użytkowe z dawnych lat. W czasie zajęć plastycznych dzieci będą mogły wykonać mały prezent dla dziadków w formie laurki lub obrazka.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Wielkanoc. Polskie zwyczaje i obrzędy

Zajęcia, prowadzone jedynie w czasie miesiąca poprzedzającego Wielkanoc, realizowane są na pasującej tematycznie wystawie lub z wykorzystaniem eksponatów z magazynów Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz materiałów fotograficznych. W czasie spotkania zostaną omówione bogate w treści zwyczaje ludowe związane z Wielkim Postem, Wielkim Tygodniem, Wielkanocą i Dniem Świętego Lejka. W trakcie zajęć plastycznych dzieci wykonają drobne świąteczne dekoracje: ozdobne jaja (wydrapywanki) na szyby lub stojące kurki na wielkanocne stoły.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Przy świątecznym stole. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje

Zajęcia realizowane są w grudniu na wybranej, pasującej tematycznie wystawie, wzbogaconej o liczne eksponaty z magazynów Działu Etnografii Pomorza Muzeum Narodowego w Szczecinie. W czasie spotkania omówione zostaną

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

zagadnienia związane z polskimi tradycjami i zwyczajami dotyczącymi Bożego Narodzenia, jak adwent, wigilia, opłatek, pasterka, kolęda, Święto Trzech Króli, karnawał. Dzieci dowiedzą się, skąd się wzięła choinka, czy istnieje święty Mikołaj, czym są maskary i czy zwierzęta przemawiają tylko raz w roku. W czasie zajęć plastycznych wykonają kartki świąteczne, ozdoby choinkowe lub przystroją papierową choinkę.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

WYNAŁAZKI

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał jego zakład pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Dzieci będą miały niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może

nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspaniale o tym opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Płomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach dzieci odkryją historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki dające

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

1. Przedszkola, zerówki, klasy I–III szkół podstawowych / 1.2. Warsztaty muzealne

światło. Jedną z największych atrakcji warsztatów będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia. W części plastycznej dzieci wykonają kolorowe latarnie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem niedawną. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. W części plastycznej wykonają jedną z poznanych zabawek optycznych – tautrop, czyli „cud, który się obraca”.

 Warsztaty przeznaczone są dla uczniów klas III szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

1.3. Zajęcia po angielsku

W tym roku szkolnym zapraszamy uczniów klas I–III szkół podstawowych do udziału w lekcjach i warsztatach muzealnych prowadzonych w języku angielskim. Specjalnie dla dzieci przygotowaliśmy trzy tematy, które mogą być realizowane zarówno w formie lekcji, jak i warsztatu.

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła lekcji opiera się na naturalnej zdolności najmłodszych do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, które uczestnicy będą malować, kształtować, formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

 Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60/120 min

PortreTy

Zapraszamy dzieci na zajęcia ze sztuki współczesnej. Razem zapoznamy się z tematyką portretu oraz autoportretu. Podczas spotkania przewidziane są ćwiczenia z patrzenia: szkicowanie modelu, tworzenie obrazów, grafik i kolaży. Warsztaty uzupełnia prezentacja różnych przykładów portretów i sposobu ujęcia postaci w dziele sztuki. Choć wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją dzieciom, to podczas zajęć będzie można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować.

 Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60/120 min

W pracowni malarza

Ze szkicownikiem i ołówkiem dzieci wyruszą w podróż do fascynującego świata sztuki, szukając odpowiedzi na różne pytania związane z pracą malarza. Podczas zajęć uczniowie zanalizują kolory ukryte na palecie malarskiej, wykonają eksperymenty z kolorem i światłem, by stworzyć pejzaże, a także poszukają obrazów z XIX i początku XX wieku w stuletnim

gmachu muzeum. Uczestnicy poznają takie pojęcia, jak kompozycja, gama barwna, światłocień, faktura, szkic, terpentyna, olej lniany, barwnik, rekwizyty, blejtram, szpachla, płótno, werniks, impast.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60/120 min

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych

2.1. Lekcje muzealne

CYKL LEKCJI DLA DZIECI, KTÓRE PIERWSZY RAZ ODWIEDZAJĄ MUZEUM

Moja pierwsza wizyta w muzeum

Na zajęciach dzieci poznają specyfikę muzeum, jego rolę, strukturę i organizację pracy. Dowiedzą się, dlaczego gromadzi się i chroni zabytki kultury, w jaki sposób są przechowywane oraz konserwowane eksponaty, co oznacza termin „dzieło sztuki” i jak powstają wystawy. Uczestnicy zajęć zapoznają się z podstawowymi pojęciami związanymi z pracą muzealnika, takimi jak: kolekcja, ekspozycja, konserwator dzieł sztuki, archeolog, historyk sztuki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Gwiazdozbiór

Lekcja przygotowana z myślą o zwiedzających, dla których pierwsza wizyta w muzeum to wielkie przeżycie. Celem tych zajęć jest umożliwienie dzieciom samodzielnego stworzenia własnej kolekcji najciekawszych eksponatów znajdujących się w Ratuszu Staromiejskim. Wybrany przez uczniów „gwiazdozbiór” dzieł sztuki stanie się przewodnikiem po wspólnym zwiedzaniu muzeum. Ratusz Staromiejski, w którym odbywają się zajęcia, kryje wiele niezwykłych zabytków, takich jak tajemnicza, grająca szafa, oryginalna zbroja husarza, fotel tortur czy dorożka. Każdy, nawet najmłodszy miłośnik sztuki, znajdzie tu fascynujące eksponaty.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księża Mściwoja II 8
czas: 60 min

Muzealne kolekcje

Propozycja lekcji dla dzieci odwiedzających muzeum po raz pierwszy oraz tych, które chciałyby poznać wyjątkowe eksponaty prezentowane w gmachu na Wałach Chrobrego. Opowiemy o wybranych dziełach sztuki znajdujących się na różnych wystawach. Uczestnicy spotkania zobaczą m.in. kolekcję antyczną i średniowieczną, ekspozycje afrykańskie, a także obrazy i rzeźby oraz fotografie na wystawach czasowych. W trakcie zajęć dzieci będą mogły poznać najciekawsze dzieła sztuki oraz niezwykle przedmioty używane

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

dawniej i dziś. Uczestnicy dowiedzą się również, jak powstają muzealne wystawy oraz kto i w jaki sposób je tworzy.

prowadząca: Dorota Obalek-Bylak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Archeolog i jego praca

Lekcja będzie wyjątkową okazją do odkrycia tajemnic pracy archeologów. Dzieci dowiedzą się, dlaczego i w jaki sposób bada się najdawniejsze dzieje ludzkości. Zapoznają się ze specyfiką wykopalisk archeologicznych. Spotkanie stanowi również okazję do kontaktu z pozyskanymi przez archeologów zabytkami znajdującymi się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

SZTUKA I KULTURA

Mitologia w obrazach wielkich mistrzów

Zajęcia mają na celu zwrócenie uwagi uczniów na mitologię starożytnych Grecji i Rzymu oraz jej wpływ na współczesną kulturę. Kustosze wspólnie z dziećmi spróbują odpowiedzieć na pytanie, czym są mity, i spojrzeć na mitologię jako na zbiór opowieści

o otaczającym świecie. Istotną będzie tu funkcja mitu jako zjawiska spajającego kulturę. Uczestnicy zajęć przyjrzą się mitycznym wątkom, by dostrzec ich ponadczasowość i analogie istniejące między ich przesłaniem a historiami, o których można przeczytać bądź usłyszeć niemal każdego dnia. Lekcja poświęcona jest również sposobom przedstawienia mitów w obrazach wielkich mistrzów na przestrzeni różnych epok. Zajęcia polecane są jako podsumowanie materiału z zakresu mitologii starożytnych Grecji i Rzymu. Lekcja połączona z zajęciami plastycznymi.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Rzeźba starożytnych Grecji i Rzymu

Lekcja odbywa się na wystawie Antyczne korzenie Europy – szczyńska kolekcja Dohrnów prezentująca największą w Europie kolekcję rekonstrukcji słynnych, antycznych posągów z brązu, uzupełnioną dziełami ceramiki antycznej. Wystawa ma w swym założeniu przybliżyć współczesnemu odbiorcy kulturę antyczną w jej estetycznym wymiarze. Ekspozycja i sposób opisanie obiektów przedstawia okres największej świetności sztuki greckiej. Na zajęciach uczniowie zapoznają się ze sztuką i kulturą starożytnych Grecji oraz Rzymu, w szczególności z rzeźbami wykonanymi w epoce archaicznej, klasycznej i hellenistycznej.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Święci – legendy i opowieści

Święci to zwyczajni ludzie, którzy wpłynęli na świat w wyjątkowy i inspirujący sposób. Czasem zwyciężali, a czasem ich życia kończyły się tragicznie – lecz każdy z nich zmieniał realia, w których żył, na lepsze. Poznany najbardziej znanych i lubianych świętych, m.in.: Jerzego, Marcina, Krzysztofa, Dorotę, Annę i Weronikę. Zajęcia odbywają się w przestrzeni ekspozycji *Misterium światła. Sztuka średniowiecza na Pomorzu*.

Słowa-klucze: średniowiecze, święty, atrybut, złoto, nimb, aureola, ikona, obraz, historie o świętych, Biblia, Złota legenda

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

Świat sztuki średniowiecznej

Uczestnicy zajęć odbędą wyprawę w świat odległy, tajemniczy – epokę średniowiecznego chrześcijaństwa. Średniowiecze to długi okres, w trakcie którego powstały dwa wiodące style architektoniczne. Sztuka tych czasów reprezentowana jest przez wiele przykładów zarówno malarskich, rzeźbiarskich, jak i architektonicznych.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

Wiele z nich znajdziemy na wystawie zatytułowanej *Misterium światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Dzieła te pochodzą z terenu historycznego Pomorza od XII wieku do 1534 roku, kiedy to na obszarze Księstwa Pomorskiego doszło do zmian religijnych w związku z przyjęciem reformacji. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, skąd wzięła się nazwa epoki, jakie są jej: chronologia, ideologia, wzorce osobowe i ośrodki kulturotwórcze. Zastanowimy się, na czym polegał średniowieczy uniwersalizm. Ówczesna sztuka skoncentrowana była głównie na sferze sakralnej. Nie dziwi więc, że najważniejsze dzieła przedstawiają tematy religijne.

W związku z tym poznamy najważniejsze cechy sztuki średniowiecznej na przykładzie prezentowanych na wystawie zabytków, a także pojęcia, m.in. teocentryzm, klasztor, kościół, zakon, rycerz, kult świętych, tryptyk, poliptyk, styl romański, styl gotycki, witraż, krucyfik, pieta, antaba, relikwiarz, *Biblia pauperum*, polichromia. Sprawdzimy, czy rozpoznamy imiona i nazwiska twórców, skąd brali farby potrzebne do wykonywania malowideł i co to jest „czarci kapitel”.

 Lekcja przeznaczona dla uczniów klas V–VI szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Jeśli chcecie czerpać przyjemność nie tylko z oglądania, lecz także czytania dzieła sztuki, przejdźcie z nami krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczenie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć poszukamy roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrujemy ich ukryte znaczenia i stworzymy mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Kultura i sztuka doby renesansu na Pomorzu Zachodnim na przykładzie zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie

We wszystkich epokach władcy starali się budować swój prestiż przy pomocy dzieł sztuki, jednak w czasach renesansu czynili to ze szczególną uwagą, przypisując polityce artystycznej wielkie znaczenie. Początek złotego wieku Pomorza, wyznaczony końcowym okresem rządów Bogusława X, zbiega się z zainteresowaniem mieszkańców północnej Europy sztuką włoskiego odrodzenia, które głównymi reprezentantami byli Leonardo da Vinci, Michał Anioł i Rafael Santi. Zajęcia mają na celu wyjaśnienie pojęć związanych z epoką renesansu, omówienie cech charakterystycznych dla sztuki tego okresu i zapoznanie z architekturą, rzeźbą i malarstwem na przykładzie zachowanej kolekcji Gryfitów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku

Reformacja była tym wydarzeniem, które ukształtowało sztukę nowożytną na Pomorzu. Podczas lekcji uczniowie zdobędą informacje o przyczynach powstania ruchu reformacyjnego w Europie i na terenie Księstwa Pomorskiego. Nowe treści teologiczne

zostały wyrażone w zgromadzonych na wystawie dziełach – zastanowimy się, jakie to treści i jak je obrazowała sztuka protestancka. Dowiemy się, które ośrodki wpływów artystycznych oddziaływały na sztukę pomorską, a także skąd twórcy pomorscy czerpali inspiracje. Zagłębiając się w opowieść o sztuce pomorskiej XVI i XVII wieku, równoległe poznamy narrację dotyczącą symboli, alegorii i treści ideowych ukrytych w dziełach sztuki nowożytnej.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas V–VI szkoły podstawowej. Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Och pejzaże!

Głównym hasłem zajęć dla dzieci jest zabawa ze sztuką współczesną, która niesie nieograniczone możliwości tworzenia. Formuła lekcji opiera się na naturalnej zdolności uczniów do kreatywnego myślenia. Podczas spotkania tematem przewodnim będzie pejzaż. Wykorzystane zostaną także różnorodne materiały plastyczne, które uczestnicy będą malować, kształtować, formować, przetwarzając tak, aby stworzyć z nich współczesne dzieło sztuki.

! Zajęcia realizowane w zależności od prezentowanych wystaw w muzeum.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

ETNOGRAFIA

I. Etnografia Afryki, Azji i Ameryki Północnej

Spotkanie z Afryką

Gdzie leży Afryka? Jak duży jest to kontynent? Kto tam mieszka? Na te pytania (i wiele innych) wspólnie poszukamy odpowiedzi w czasie zwiedzania aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich. Uczniowie dowiedzą się o tradycjach, kulturze, sztuce, rodzinie i życiu codziennym na przykładzie ludów Lobi i Somba zamieszkujących Afrykę Zachodnią.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 45–60 min

Wakacji nadszedł czas, smak przygód wabi nas... Z pamiętnika młodego globtrotera

Pod koniec roku szkolnego wszyscy marzą o wakacyjnych podróżach i błogim lenistwie. Nieważne, czy będą to wyjazdy dalsze, dłuższe czy krótsze, na przykład weekendowe, czy spędzimy czas u dziadków, na Mazurach, w górach, czy na drugim końcu świata. Istotne jest to, aby były bezpieczne i udane. W czasie spotkania rozmawiać będziemy o najpopularniejszych kierunkach wojaży, przygotowaniach do nich i wakacyjnych pamiątkach, które możemy przywieźć. Uczestnicy zajęć obejrzą bursztyny, muszle, zęby kaszalota, ciekawe kamienie, stare przewodniki turystyczne oraz ozdoby i stroje przywiezione z różnych części świata. Zajęcia realizowane są w maju i czerwcu.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Dialogi na cztery nogi. Hiena, lew i antylopa – rozmowy podsłuchane. Afrykańskie lalki i bajki

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji подарowanej Muzeum Narodowemu

w Szczecinie w 2007 roku przez Olenkę Darkowską-Nidzgorski i Denisa Nidzgorskiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek. W czasie zajęć dzieci dowiedzą się, jakie lalki wykorzystywane są w czasie teatralnych przedstawień, w jaki sposób powstają i jak się je animuje, jak wygląda spektakl, czym różni się teatr afrykański od tego znanego nam. Uczestnicy spotkania poznają bohaterów wybranych przedstawień i bajek, a na koniec wykonają maskę jednego z nich.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Z kufra podróżnika

Kufer kojarzy się ze skarbami i podróżami – zawsze można wyszperać w nim bezcenne pamiątki z różnych odległych wypraw. Czy tak będzie tym razem? Odpowiedź na to pytanie uczestnicy odkryją, wyruszając w podróż pełną niespodzianek. Poznają ciekawe miejsca na świecie, skąd docierają do muzeum wyjątkowe eksponaty, oraz donatorów, dzięki którym muzealne zbiory systematycznie się powiększają. Podczas wyprawy uczniowie wysłuchają ciekawych opowieści, m.in. o afrykańskich lalkach, glinianych kogucikach, niezwykłych posągach, indiańskich koronach oraz zwyczajach peruwiańskich garnarzy.

 Lekcja polecana dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Afryka Wschodnia – wyruszamy w bezpieczne, turystyczne trasy z Mombasy

W czasie zajęć uczestnicy wyruszą z portu w Mombasie na wycieczkę do wybranych krajów Afryki Wschodniej. Odwiedzą m.in. Kenię, Tanzanię i Etiopię. Poznają ich mieszkańców, kulturę, zwyczaje, bogaty i fascynujący świat zwierząt oraz roślin. Dowiedzą się, skąd pochodzi kawa, kiedy napar smakuje najlepiej, czym jest *tedź*, dlaczego dżeladzie krwawi serce, a kobiety z grupy Mursi noszą gliniane talerze; czym zajmują się Masajowie, kim był Edward Tingatinga, co wspólnego ma Freddie Mercury z Zanzibarem, a Kilimandżaro z wulkanem, z czego powstaje biżuteria i magiczne lalki, która z duńskich pisarek ma swoje muzeum w Nairobi. Wysłuchają ciekawych opowieści o hebanie, oryginalnych rzeźbach Makonde i wielkiej afrykańskiej piątce.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Netsuke – miniaturowe dzieła sztuki made in Japan

Uczestnicy zajęć wyruszą w intrygującą podróż do Japonii. Poznają jej mieszkańców, bogatą kulturę oraz świat roślin i zwierząt. Dowiedzą się m.in.: dlaczego jest to „kraj kwitnącej wiśni i wschodzącego słońca”, jak powstaje kimono, kto je zakłada, czym jest *obi* i co wspólnego ma z *netsuke*, kim jest samuraj, kto zostaje gejszą, jak wyglądają ceremonia parzenia herbaty oraz kąpiel po japońsku. Na wystawie osoby biorące udział w zajęciach obejrzą przepiękną kolekcję *netsuke* wykonanych z kości. *Netsuke* to miniaturowe rzeźby używane w Japonii od ok. XV wieku, służące do mocowania do pasa kimona (*obi*) woreczka służącego do noszenia drobnych przedmiotów lub *inrō* – ozdobnego pojemnika np. na leki lub osobistą pieczęć.

Netsuke były wyrabiane z różnych materiałów: drewna, kości słoniowej, zębów hipopotama, laki, bursztynu, ceramiki, metalu, często z licznymi ozdobami. Wśród muzealnej kolekcji znajdują się miniaturowe rzeźby o różnej tematyce: od postaci historycznych i mitycznych, przez bogów, demony, po elementy przyrody oraz scenki rodzajowe i przedmioty codziennego użytku.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

¡Viva México! Podróż za jeden uśmiech

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż do Meksyku. Sami wybiorą środek transportu i korzystając z mapy, spróbują odczytać najważniejsze informacje dotyczące położenia geograficznego państwa: kontynent, sąsiedzi, morza, oceany, rzeki, pasma górskie itp. Następnie poznają mieszkańców Meksyku, warunki ich życia, zwyczaje oraz kulturę, a także najważniejszych przedstawicieli świata fauny i flory. W czasie wspólnej podróży dowiedzą się, jak wyglądają przygotowania do obchodów święta zmarłych, czym różni się ono od tego obchodzonego w Polsce, skąd w Meksyku piramidy, kim byli Majowie i Aztekowie, czy czekolada smakuje tak samo jak w Polsce, jakie nasiona poprawiają smak hamburgerów, skąd wziął się popcorn, co produkuje się z soku agawy, czym są *alebrijes* oraz czy okrzyk *¡bomba!* zwiastuje niebezpieczeństwo.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

II. Etnografia Polski i Pomorza

Długie jesienne wieczory, czyli jak pracowali i bawili się mieszkańcy wsi polskiej. Katarzynki i andrzejki

W czasie zajęć uczniowie poznają dawną polską wieś i życie codzienne jej mieszkańców w wybranych porach roku. Zgodnie z powiedzeniem – najpierw obowiązki, później przyjemności – uczestnicy lekcji dowiedzą się, jak pracowali i jak w wolnym czasie bawili się przodkowie, czym były pierzaki i prządki, jak to z lniem bywało, czym wypełniano półki w spiżarniach i jak magiczny koniec roku, zarówno kościelnego, jak i obrzędowego, wpływał na życie osobiste mieszkańców wsi polskiej. Zostaną zaprezentowane również wróżby przygotowywane na katarzynki i andrzejki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

„Kręć się, kręć wrzeczono...” – opowieść o lnie, motaniu nici, skrzypiącym kołowrotku i warstacie tkackim, co połączył wątek z osnową

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż w dawne czasy do „(...) królestwa wszelkiego dobra i bogactwa pełnego (...)”. Poznają specyfikę pracy na wsi polskiej. Dowiedzą się, która pora roku najbardziej sprzyjała wiciu i motaniu nici, jak obrabiano len, z jakich narzędzi korzystano, co wytwarza się z lnu, jaką rolę odgrywa on w przemyśle włókienniczym i spożywczym. Uczniowie poznają etapy obróbki tej rośliny – od ziarenka do nici: oddzielenie nasion od

Z miłości do morza. Pierwsze muzeum morskie w odrodzonej Rzeczypospolitej. Warszawskie muzeum hrabiego Stanisława Ledóchowskiego

Podczas lekcji przeniesiemy się do jednej z sal nieistniejącego, lecz częściowo zrekonstruowanego w Szczecinie warszawskiego Muzeum Morskiego. Porozmawiamy o przyczynach powstania muzeum w odrodzonej po pierwszej wojnie światowej Polsce oraz przedstawimy uczestnikom spotkania sylwetkę hrabiego Stanisława Ledóchowskiego – twórcy i właściciela omawianej placówki. Wizyta na wystawie będzie również okazją do poznania skróconej wersji dziejów żeglugi dzięki obiektom ze zbiorów morskich Muzeum Narodowego w Szczecinie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

II. Historia Szczecina i Pomorza Zachodniego

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Wreszcie – skąd czerpiemy

lody, rosenie, międlenie, czesanie, przedzenie, tkanie. W czasie zajęć zaprezentowane zostaną wybrane lniane elementy garderoby z szaf naszych przodków. Słuchacze poznają również sposoby ich barwienia, ozdabiania, prania i prasowania.

! *Lekcja polecana dla uczniów klas I–III szkoły podstawowej.*

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

HISTORIA

I. Historia Polski

Od giermka do rycerza

Czy dziewczynka mogła zostać rycerzem? Ile lat giermek uczył się fachu? Z czego składał się strój rycerza i ile ważył? Co to znaczy „być rycerskim” i czy kodeks honorowy oraz zawarte w nim wartości są dziś aktualne? Na te i inne pytania dzieci poszukają odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina. Na lekcji zostaną przedstawione sylwetki najsłynniejszych rycerzy żyjących w epoce średniowiecza oraz postać świętego Jerzego, patrona rycerzy.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

informacje o Szczecinie sprzed 1000 lat? Na szereg pytań związanych z najstarszymi dziejami miasta uczestnicy zajęć poszukają odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie uczniom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz pożytki, które rzeka ze sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają np. jednostki pływające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

Szczecin – moje miasto w legendzie

Czy uczniowie znają legendy regionu, szczególnie te związane ze słowiańską historią miasta? Czy potrafią przyjezdnym lub turystom opowiedzieć chociaż jedną z nich? Jako mieszkańcy Szczecina powinni znać zarówno jego historię, jak i baśnie oraz anegdoty związane z najpopularniejszymi miejscami czy postaciami grodu. Na lekcji w Muzeum Historii Szczecina uczestnicy odkryją nieznaną historię Szczecina i Pomorza Zachodniego.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min lub 90 min

Krupy, sery, ryby, raki i inne dawnych mieszkańców Pomorza przysmaki

Co jedli ludzie w odległej przeszłości? W jaki sposób zdobywali pożywienie? Czy gotowali w garnkach ze stali nierdzewnej, a w niedzielę zamawiali w restauracji kotlety schabowe? I wreszcie: jak można się tego dowiedzieć? Uczestnicy lekcji będą szukać odpowiedzi na te i inne pytania na archeologicznej wystawie *Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich*. Poznają dawne sposoby zdobywania, wytwarzania i przechowywania pożywienia oraz przygotowywania potraw. Na zakończenie porozmawiamy o związkach między rodzajem prowadzonej gospodarki: przyswajalnej

(zbieracko-łowieckiej) czy wytwórczej (rolniczej i hodowlanej), a tym, co trafiło na talerze.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego

Co to jest herb? Do czego służył i czy dziś jest nam potrzebny? Dlaczego ten szczeciński to głowa gryfa w koronie? W trakcie zajęć uczniowie usłyszą odpowiedź na te pytania oraz najciekawsze legendy o gryfie, a także poznają jego wizerunek na przykładzie herbów Pomorza Zachodniego i Szczecina. Kroczący gryf – mityczne zwierzę o ciele lwa oraz głowie i skrzydłach orła – stał się symbolem rodu Gryfitów, a jego wizerunek można zobaczyć również na pieczęciach i monetach, których wybór prezentowany jest na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, gdzie odbywa się lekcja.

 Istnieje możliwość połączenia lekcji z zajęciami plastycznymi lub zadaniami na podstawie karty pracy w galerii muzealnej.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min

Opowieści z muzeum, a wśród nich taka: o życiu i pracy dawnego rybaka

W czasach bardzo odległych, zwanych wczesnym średniowieczem, na pomorskim wybrzeżu, nad jeziorami, wzdłuż biegu lub u ujścia rzek powstawały liczne osady, których mieszkańcy wykorzystywali obecność wody na wiele sposobów. Na lekcji skupimy się na jednym z bardziej oczywistych – rybołówstwie. Uczestnicy poznają stare narzędzia rybackie, tradycyjne techniki połowów oraz ówczesne jednostki pływające. W trakcie spotkania będą też mieli okazję wyplatać sieci oraz składać fragment modelu średniowiecznej łodzi klepkowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem nową. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

Urozmaiceniem lekcji będzie możliwość wykorzystania kopii wybranych zabawek dziecięcych z czasów średniowiecza i nowożytności.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło

Na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku* uczniowie poznają przedstawicieli rodziny książęcej i ich przydomki (Wielki, Pobożny, Uczony, Stary itd.), dowiedzą się, dlaczego tymi mianami obdarzano poszczególnych władców. Portrety pomogą dowiedzieć się, jak wyglądali, gdzie jeździli na wycieczki, co lubili robić, w co się bawili, jakie maksymy często powtarzali, co kolekcjonowali i gromadzili oraz co przysparzało im zmartwień, a z czego czerpali największą radość. W drugiej części zajęć uczestnicy będą się bawili w pantomimę zatytułowaną *Zgadnij, jaki to władca?*

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Szczecinianie znani i nieznani

Na lekcji zostaną zaprezentowane sylwetki znanych szczecinian, a także miejsca i historie z nimi związane. Wybór postaci i tematu zajęć dotyczących znanych osobowości miasta uzgadniany jest każdorazowo z nauczycielem. Proponujemy prezentację następujących postaci: Wyszak, Otto Jagenteuffel, Loitzowie, Katarzyna II, Hermann Haken, Johann Quistorp, Heinrich Dohrn, Carl Loewe, Karl Schleich, Helena Kurcysz, Piotr Zaremba, Janina Szczerska.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

Życie codzienne szczecinian w XIX wieku – praca i odpoczynek

Wiek XIX przyniósł nie tylko niezwykle szybki rozwój miast, ale też poważne przemiany wewnątrz mieszczaństwa, których efektem było pojawienie się nowych grup społecznych, między innymi robotników. Transformacji towarzyszyła również zmiana sposobu życia codziennego. Jak w takim razie wyglądało życie mieszkańców Szczecina w XIX wieku? Gdzie pracowali i ile zarabiali? Jak wyglądały ich mieszkania i stroje? Czy brali kąpiel w domu, czy w łaźni miejskiej? Jak spędzali wolny czas i czym jeździli do teatru: dorożką, tramwajem, konno czy samochodem? Na te i inne pytania dzieci poszukają odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje

Uczestnicy zajęć w pierwszej części spotkania wyruszą na krótką wycieczkę po Wałach Chrobrego, dowiedzą się o historii znajdujących się w tej przestrzeni budynków, czyli Politechniki Morskiej w Szczecinie, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Muzeum Narodowego w Szczecinie, a także charakterystycznych dla tej części miasta elementów architektury, takich jak pomniki, latarnie czy fontanna. Druga część lekcji będzie odbywać się w gmachu muzeum przy Wałach Chrobrego. Uczniowie będą mogli zobaczyć wybrane wystawy i eksponaty pochodzące zarówno z najstarszych zbiorów, jak i z najnowszych kolekcji. Uczestnicy zajęć poznają strukturę organizacyjną instytucji oraz specyfikę pracy zatrudnionych w niej muzealników, między innymi archeologa, konserwatora dzieł sztuki, historyka sztuki, historyka.

! *Lekcja przeznaczona jest dla klas IV szkoły podstawowej. Temat proponowany jesienią lub wiosną przy sprzyjającej pogodzie.*

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są równie ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w Szczecinie do 1945 roku, i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w mieście po wojnie. Zapraszamy uczniów do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.1. Lekcje muzealne

związane z kulturą materialną i duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

III. Historia wynalazku

Alchemicy, cyrulicy, kowale, astrologi, szarlatani i mnisi – czyli do kogo w kolejce po zdrowie?

Uczestnicy zajęć poznają średniowieczne sposoby leczenia. Dowiedzą się, kto sprawował opiekę nad chorymi i czy wszyscy potrzebujący mogli liczyć na fachową pomoc, czy istniały eliksiry na wszelkie dolegliwości i bolączki ówczesnego świata, z jakich źródeł mnisi czerpali wiedzę medyczną na temat budowy i funkcjonowania ludzkiego ciała oraz w jaki sposób przyczynili się do rozwoju medycyny oraz ziołolecznictwa. Porozmawiamy o ówczesnych metodach leczenia i lekach: jak dary z pól, łąk, lasów i ogrodów przetwarzano w cudowne mikstury, jakie nazwy otrzymywały produkty lecznicze, kto specjalizował się w leczeniu konkretnych schorzeń, komu puszczano krew, co widziano w szklanej matuli, czy istniały szpitale oraz kliniki, komu znane były jałowe gaziki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 45–60 min

Historia pieniądza – od muszelek kauri do karty bankomatowej. Gabinet pomorskich monet i banknotów

Kilka tysięcy lat przed naszą erą ludzie nie znali pieniędzy. Walutą wymienną było wszystko to, co w danej społeczności miało uznaną wartość, na przykład żywność, narzędzia, tkaniny, ozdoby. Na zajęciach uczniowie poznają historię pieniądza od muszelek kauri do karty bankomatowej. Dowiedzą się również, jak wyglądały pierwsze formy handlu i płatności, kiedy pojawiły się monety i banknoty. Uczestnicy lekcji zapoznają się z takimi pojęciami jak moneta (awers, rewers), banknot, mennica, mincerz, płacidło oraz wirtualne przelewy. Poznają przysłowia dotyczące pieniędzy oraz zobaczą oryginalne monety bite na Pomorzu Zachodnim.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas IV–V szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkoły podstawowej / 2.1. Lekcje muzealne

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa

Podczas zajęć zostaną opisane i zaprezentowane w porządku chronologicznym sztuczne źródła światła. Prezentacja rozpocznie się od łuczywa, następnie uczniowie zapoznają się z pochodniami, lampami olejnymi, świecami (ich rodzajem i procesem tworzenia), lampą naftową Ignacego Łukasiewicza oraz żarówką Thomasa Edisona. Spotkanie będzie obfitować w doświadczenia, zagadki oraz zabawy mobilizujące uczestników do aktywności. Jedną z atrakcji będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia z wykorzystaniem krzesiwa.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Z wizytą w dawnej mennicy

Uczniowie odwiedzający wystawę zapoznają się z wyposażeniem dawnej mennicy, dowiedzą się, kto w niej pracował, za co odpowiadali poszczególni pracownicy, w jaki sposób wybijano monety. Czy moneta musi być okrągła? Czy zawsze są rewers i awers? Jakie ważne informacje pojawiają się na monetach? Czy łatwo jest rozpoznać podrobione monety i banknoty? Uczestnicy spotkania zobaczą dawne monety, które powstawały w mennicach na Pomorzu Zachodnim. Na koniec spotkania zaprojektują swoją własną monetę.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Zanim Frania babci prac pomagała

Podczas lekcji dzieci będą miały okazję poznać Franię – jedną z bardziej popularnych pralek drugiej połowy XX wieku w Polsce, jak również jej poprzedniczki – kijanki, tary i inne urządzenia domowe służące do prania, np.: balie, wyżymaczki, kotły do gotowania bielizny. Uczestnicy zajęć zapoznają się także ze sposobami dawnego prasowania i rozwiążą zagadkę: na co żelazko zamieniło duszę? Lekcja będzie stanowiła okazję do przedstawienia trudu towarzyszącego walce z brudem na przestrzeni wieków oraz znaczenia mentalnego i technologicznego postępu związanego z higieną.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

2.2. Warsztaty muzealne

SZTUKA I KULTURA

W pracowni malarza

Ze szkicownikami i ołówkami uczniowie wyruszą w podróż do fascynującego świata sztuki, szukając odpowiedzi na różne pytania związane z pracą malarza. Podczas zajęć uczniowie zanalizują kolory ukryte na paletce malarskiej, wykonają eksperymenty z kolorem i światłem, by stworzyć pejzaże, a także poszukają obrazów z XIX i początku XX wieku w stuletnim gmachu muzeum. Uczestnicy poznają takie pojęcia jak kompozycja, gama barwna, światłocien, faktura, szkic, terpentyna, olej lniany, barwnik, rekwizyty, blejtram, szpachla, płótno, werniks, impast.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Bursztyn – bałtyckie złoto

W czasie zajęć uczniowie poznają historię bursztynu, jego właściwości oraz legendy z nim związane. Zapoznają się ze znaczeniem słowa „bursztyn” i kolorami tego kamienia. Otrzymają odpowiedź na pytanie: Co to jest szlak bursztynowy i jak on przebiegał? Co to jest inkluzja? Czy bursztyn się pali? Czy rozpuszcza się w wodzie? Czy się elektryzuje? Jakie miał zastosowanie w przeszłości, a jakie ma współcześnie? Zagramy w grę *Znajdź mnie na wystawie...* i wysłuchamy piosenki *Bursztynek* oraz rozwiążemy quiz.

Słowa-klucze: bursztyn, jantary, amber, inkluzja, szlak bursztynowy, niedźwiadek bursztynowy, biżuteria, amulety. Warsztaty odbywają się na wystawie *Świt pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich*.

! Warsztaty polecane dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnej
ul. Staromłyńska 27
czas: 90–120 min

O życiu codziennym zakonników w średniowieczu i dawnym skryptorium

Jak wyglądało życie w średniowiecznym klasztorze? Jakie obowiązki mieli zakonnicy? Jak wyglądał klasztorny ogród czy oryginalny strój mnicha? Czym zajmowano się w zakonach w średniowieczu? Czego możemy

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV-VI szkoły podstawowej / 2.2. Warsztaty muzealne

nauczyć się od średniowiecznych zakonników? Na te i inne pytania odpowiemy podczas warsztatów na wystawie *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Uczestnicy, oglądając dawne dokumenty i księgi, zapoznają się z pismem gotyckim i tajemniczym skryptorium – miejscem, w którym powstawały rękopiśmienne księgi. Dowiedzą się, jak wyglądała organizacja pracy skryby oraz jakich materiałów i narzędzi używał. Będą mogli sprawdzić się w roli kopisty i zapisać tekst dawnym krojem pisma, używając m.in. gęsich piór, a także wykonać według wzornika średniowieczne ornamenty i inicjały. Dzieci na podstawie zagadek i quizów poznają życie średniowiecznych mnichów oraz znaczenie łacińskiej sentencji „ora et labora” (módl się i pracuj), najlepiej oddającej sens życia zakonnika. Wśród prezentowanych na wystawie zabytków sztuki średniowiecznej zobaczymy m.in. kolumny z klasztoru cysterskiego w Kołbaczu, przedstawiające mnichów podczas codziennych czynności oraz słynnego czarta ciągnącego za kaptur jednego z zakonników.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Triki grafiki. O technikach graficznych

Podczas zajęć uczniowie poznają w skrócie historię grafiki, jej przeznaczenie oraz różne techniki

graficzne, używane od czasów najdawniejszych do współczesnych. Uzupełnieniem teorii będą przykłady prac artystów. Uczestnicy warsztatów poznają materiały i narzędzia do grafiki. Celem spotkania jest zaznajomienie dzieci z technikami graficznymi poprzez zajęcia pokazowe i praktyczne. W części warsztatowej uczniowie przygotowują samodzielnie różnorodne matryce, wykonają również monotypie. Gotowe prace zabiorą ze sobą do domów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Jak zrobić ekoplakat?

Zapraszamy na nowe warsztaty projektowania plakatów, które będą kształtowały myślenie symboliczne w procesie projektowania graficznego. Porozmawiamy o tym, jak można tworzyć plakaty bez używania programów komputerowych oraz zapoznamy się ze wszystkimi etapami pracy ich nad kreowaniem – począwszy od wymyślenia wstępnej koncepcji, przez pracę z tekstem, aż po realizację finalnego pomysłu. Gotowe plakaty uczestnicy będą mogli zabrać do swoich szkół. Uczniowie będą eksperymentować, wykonując własne plakaty o tematyce ekologicznej, a ponadto zapoznają się z wybranymi plakatami ze zbiorów MNS. Prace uczestników mają nawiązywać do istotnych problemów dotyczących

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV-VI szkoły podstawowej / 2.2. Warsztaty muzealne

środowiska naturalnego i ekologicznego trybu życia Zaprojektujemy także mniejsze ekopostery. Będą promowały dbanie o planetę oraz zwierzęta.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Co to jest dizajn? O tworzeniu różnych rzeczy. Skrytka na marzenia

Spotkanie rozpocznie się od krótkiej rozmowy na temat funkcjonalności przedmiotów przy jednoczesnym poszukiwaniu definicji słowa „dizajn” w nawiązaniu do różnorodnych wzorników, tworzyw oraz projektantów. Podczas warsztatów będziemy wyszukiwać i oglądać przedmioty z wystaw: przykładowo dzbanki z serwisu z fabryki z Ćmielowa czy patere, talerzyki na deser z huty szkła „Niemen”, pozwalające zapoznać się z wybranym zagadnieniem z obszaru dizajnu i projektów z lat 30. Uczestnicy zajęć podczas działań plastycznych stworzą własne realizacje *Skrytki na marzenia* z wykorzystaniem filcu i kartonu. Będzie mogła ona pełnić także funkcję skarbonki lub pojemnika na skarby. Przygotujemy prace w myśl zasady 5P: pomysł, projekt, prototyp, produkt, przestrzeń. Gotowe pudełko przydać się może do przechowywania innych wizjonerskich przedmiotów, stworzonych samodzielnie w domu.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Projekt – eco design

Eco design to globalny trend, który pojawił się w ostatnich latach w architekturze, sztuce, modzie i designie, charakteryzuje się wykorzystaniem ekologicznych metod produkcji, zastosowaniem materiałów pochodzących z recyklingu oraz tych przyjaznych środowisku. *Eco design* polega na projektowaniu produktów ze szczególnym uwzględnieniem wpływu produktu na środowisko podczas całego cyklu ich istnienia.

Warsztaty muzealne z *eco designu* będą także uwzględniały rozmowę dotyczącą ekologii oraz prezentacji trendu. Na spotkaniu z młodzieżą zajmiemy się tematem designu i recyklingu w aranżacji wnętrz i wykonamy ozdoby wnętrzarские do domu. Zajęcia będą nawiązywały do wystawy *Ekologia społeczna* w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Muzeum Sztuki Współczesnej, która powstała w ramach projektu TPAAE. Mają na celu zwrócenie uwagi na dbanie o środowisko w taki sposób, by możliwe było zmniejszenie jego zanieczyszczenia na każdym etapie pracy: od koncepcji przez proces projektowania i wybór materiałów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Przyjazne miasto – warsztaty projektowe

Podczas tego spotkania będziemy rysowali, projektowali i budowaliśmy, ale przede wszystkim – rozmawialiśmy o przestrzeni miejskiej. Zastanowimy się nad tym, czego w mieście brakuje, co stwarza trudności przy poruszaniu się, z jakimi potrzebami mierzą się różni jego mieszkańcy. Zapoznamy się z zabudową Szczecina i dowiemy kim dla naszego miasta był Wilhelm Meyer-Schwartau, niemiecki architekt. Zaprojektujemy miasto tak, aby stworzyć nowe miejsca i przestrzenie, których obecnie brakuje. Tworząc miasto na nowo, nawiążemy do planów Szczecina z lat 70. i 80. Opowiemy o wyróżniającym się układzie urbanistycznym, przypominającym ten zastosowany w stolicy Francji. Szczecin i trzy place: Szarych Szeregów, Odrodzenia i Grunwaldzki, staną się punktami rozpoczynającymi projekt niezwyklej makiety przyznanego miasta.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

HISTORIA SZCZECINA I POMORZA ZACHODNIEGO

Odra w dziejach Szczecina

Celem spotkania jest uświadomienie uczniom wielkiego znaczenia Odry w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości naszego miasta oraz w życiu codziennym szczecinian. Podczas zajęć będą prezentowane i omawiane eksponaty oraz modele statków nawiązujące do historii żeglugi rzecznej oraz korzyści, które rzeka za sobą niesie. Od początku istnienia Szczecina Odra była wiernym sprzymierzeńcem jego mieszkańców. Razem spróbujemy prześledzić, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się pełnione przez nią funkcje. W części plastycznej warsztatów uczestnicy wykonają np. jednostki pływające z kartonu, papieru oraz patyczków.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

ETNOGRAFIA AFRYKI I AMERYKI PÓŁNOCNEJ

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do

zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez te ludy domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Buenos días Meksyk!

Uczestnicy wyruszą na pełną niespodzianek wyprawę. Odszukają na mapie cel podróży – Meksyk, spakują niezbędne przedmioty, stworzą własne plany. Meksyk nie będzie miał przed nimi żadnych tajemnic! Podczas wojaży poznają mieszkańców tego kraju, ich zwyczaje, kulturę i sztukę oraz przepiękną przyrodę. Dowiedzą się m.in.: co podpatrzył w czasie swoich wypraw do Chin Marco Polo i jak to wpłynęło na mieszkańców Meksyku, kto jest królem tropikalnej puszczy, w jakich kolorach bywa kukurydza, dlaczego niektórzy tańczą wokół kapelusza, skąd się wzięły słodczyce o dziwnych kształtach, czym są *alebrijes*, kto wypieka tortille, czy w Meksyku są wulkany. W czasie zajęć

plastycznych uczestnicy warsztatów zaprojektują własną tkaninę i wykonają z niej poncho lub stworzą kolekcję kolorowych zwierząt i bajkowych stworów.

! Warsztaty przeznaczona dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Drugie życie naszych rzeczy

Celem spotkań z uczniami jest przybliżenie im problematyki związanej z szeroko pojętą ochroną środowiska i uświadomienie im, że każdy z nas jest producentem ogromnej ilości śmieci, których „życie” nie kończy się wraz z usunięciem ich z naszego domu. Gdzie trafiają nasze śmieci i komu szkodzą? Czy możemy zapobiec temu zjawisku? Czy chcemy budować „śmieciowe wyspy”? Czy śmieci mogą być początkiem czegoś nowego? Czy stworzone z nich arcydzieła znajdą swoje miejsce w galeriach i muzeach? W czasie muzealnych spotkań postaramy się poszukać odpowiedzi na powyższe pytania i uzmysłwić uczestnikom zajęć, że ich codzienne decyzje mają realny wpływ na życie ich rówieśników w krajach globalnego Południa. Pokażemy nie tylko wzajemne zależności, lecz także rozwiązania proponowane przez współczesnych

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.2. Warsztaty muzealne

artystów pochodzących głównie z Afryki Zachodniej, Europy i Ameryki Północnej. Zobaczmy, w jaki sposób można przetworzyć odpady w dzieła sztuki warte kilkadziesiąt tysięcy euro, które tworzą między innymi Pascal Marthine Tayou z Kamerunu, Duncan Johnson ze Stanów Zjednoczonych czy grupa artystyczna WE MAKE CARPETS z Holandii. Zajęcia pokażą, że sztuka afrykańska to nie tylko prymitywne eksponaty, a pomysłowe i ekologiczne dzieła sztuki prezentowane w takich muzeach jak Tate Modern w Londynie czy MoMA w Nowym Jorku.

prowadzące:

Dorota Obalek-Bylak,

Dorota Baumgarten-Szczyrska

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3

czas: 120 min

WYNAŁAZKI

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał warsztat pracy lutnika, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki

gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Dzieci będą miały niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspinał się o nich opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3

czas: 120 min

kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Kaligrafia – jak zacząć pięknie pisać

W czasie trwania warsztatów Muzeum Narodowe w Szczecinie zamieni się w średniowieczne skryptorium – miejsce, w którym z wielką cierpliwością ręcznie przepisywano stare księgi, aby ich treść uchronić od zapomnienia. Uczestnicy warsztatów również będą musieli wykazać się wielką cierpliwością i z prawdziwym gęsim piórem w ręku spróbują swych sił w niełatwej sztuce kaligrafii. Uncjałą, karolińską

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

2. Klasy IV–VI szkół podstawowych / 2.2. Warsztaty muzealne

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Było sobie dziecko... Historia dzieciństwa

Dzieciństwo, jako odrębny i doceniony etap życia człowieka, jest koncepcją całkiem niedawną. W europejskiej kulturze pojęcie dzieciństwa zaistniało w XVIII wieku, a upowszechniło się i okrzepło na dobre dopiero na przełomie XIX i XX wieku. Podczas zajęć uczestnicy poznają – opisaną słowem i obrazem – dziecięcą codzienność, tak dawniej, jak i dziś przejawiającą się w najróżniejszych grach i zabawach. W części plastycznej wykonają jedną z poznanych zabawek optycznych – taumatrop, czyli „cud, który się obraca”.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 120 min

minuskułą czy gotycką majuskułą postarają się zapisać średniowieczne fragmenty kronik. Spotkanie będzie też okazją do zapoznania się z historią pisma, które od zarania dziejów towarzyszyło wielkim cywilizacjom Mezopotamii, Egiptu i basenu Morza Śródziemnego, oraz z kaligrafią japońską, chińską i arabską.

prowadząca: Agata Kamińska

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3

czas: 120 min

Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa dla najmłodszych

Plomień był jedynym źródłem światła do czasu wynalezienia i upowszechnienia żarówek elektrycznych. Na zajęciach uczniowie odkryją historię sztucznego źródła światła, a także poznają sposoby oświetlania przestrzeni, którymi posługiwał się człowiek od najdawniejszych wieków. Uczestnicy będą mogli zobaczyć z bliska łuczywo, pochodnię, lampkę oliwną, świecę wykonaną z wosku pszczelego, lampę naftową oraz inne wynalazki dające światło. Jedną z największych atrakcji lekcji będzie możliwość samodzielnego krzesania ognia. W części plastycznej warsztatów dzieci wykonają kolorowe latarnie.

! Warsztaty przeznaczone dla uczniów klas IV szkoły podstawowej.

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60–90 min

3.1. Lekcje muzealne

ANALIZA I INTERPRETACJA DZIEŁA SZTUKI

Mitologia w obrazach wielkich mistrzów

Zajęcia mają na celu zwrócenie uwagi uczniów na mitologię starożytnych Grecji oraz Rzymu i ich wpływ na współczesną kulturę. Kustosze wspólnie z uczniami spróbują odpowiedzieć na pytanie, czym są mity, i spojrzeć na mitologię jako na zbiór opowieści o otaczającym świecie. Istotną będzie tu funkcja mitu jako zjawiska spajającego kulturę. Uczestnicy zajęć przyjrzą się mitycznym wątkom, by dostrzec ich ponadczasowość i analogie istniejące między ich przesłaniem a historiami, o których można przeczytać bądź usłyszeć niemal każdego dnia. Lekcja poświęcona jest również sposobom przedstawienia mitów w obrazach wielkich mistrzów na przestrzeni różnych epok. Zajęcia polecane są jako podsumowanie materiału z zakresu mitologii starożytnych Grecji i Rzymu.

Rzeźba starożytnych Grecji i Rzymu

Lekcja odbywa się na wystawie *Antyczne korzenie Europy* – szczyńska kolekcja Dohrnów prezentująca największą w Europie kolekcję rekonstrukcji słynnych, antycznych posągów z brązu, uzupełnioną dziełami ceramiki antycznej. Wystawa ma w swym założeniu przybliżyć współczesnemu odbiorcy kulturę antyczną w jej estetycznym wymiarze. Ekspozycja i sposób opisu obiektów przedstawia okres największej świetności sztuki greckiej. Na zajęciach uczniowie zapoznają się ze sztuką i kulturą starożytnych Grecji oraz Rzymu, w szczególności z rzeźbami wykonanymi w epoce archaicznej, klasycznej i hellenistycznej.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60-90 min

Świat sztuki średniowiecznej

Uczestnicy zajęć odbędą wyprawę w świat odległy, tajemniczy – epokę średniowiecznego chrześcijaństwa. Średniowiecze to długi okres, w trakcie którego powstały dwa wiodące style architektoniczne. Sztuka tych czasów reprezentowana jest przez wiele przy-

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

kładów zarówno malarskich, rzeźbiarskich, jak i architektonicznych. Wiele z nich znajdziemy na nowej wystawie zatytułowanej *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu*. Dzieła te pochodzą z terenu historycznego Pomorza od XII wieku do 1534 roku, kiedy to na obszarze Księstwa Pomorskiego doszło do zmian religijnych w związku z przyjęciem reformacji. Podczas lekcji uczniowie dowiedzą się, skąd wzięła się nazwa epoki, jakie są jej chronologia, ideologia, wzorce osobowe i ośrodki kulturotwórcze. Zastanowimy się, na czym polegał średniowieczy uniwersalizm. Ówczesna sztuka skoncentrowana była głównie na sferze sakralnej. Nie dziwi więc, że najważniejsze dzieła przedstawiają tematy religijne. W związku z tym poznamy najważniejsze cechy sztuki średniowiecznej na przykładzie prezentowanych na wystawie zabytków, a także pojęcia, m.in. teocentryzm, klasztor, kościół, zakon, rycerz, kult świętych, tryptyk, poliptyk, styl romański, styl gotycki, witraż, krucyfiks, pieta, antaba, relikwiarz, *Biblia pauperum*, polichromia. Sprawdzimy, czy rozpoznamy imiona i nazwiska twórców, skąd brali farby potrzebne do wykonywania malowideł i co to jest „czarci kapitel”.

! Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

Sekretne życie roślin i zwierząt w świecie średniowiecznej i nowożytnej sztuki

Oglądanie dzieła sztuki bez podstawowej znajomości dawnej symboliki jest jak oglądanie obcojęzycznego filmu bez lektora czy napisów. Współczesny widz rozumie najprostszy przekaz, ale umyka mu pełna treść, na przykład wyrażone za pomocą symboli myśli, uczucia i aluzje. Jeśli chcecie czerpać przyjemność nie tylko z oglądania, lecz także czytania dzieła sztuki, przejdźcie z nami krótki kurs ikonografii, czyli wiedzy o symbolach i związanych z nimi znaczeniach. Opanowanie podstaw ikonografii to nauczanie się – stworzonego przez artystów różnych narodowości i epok – uniwersalnego języka sztuki. Podczas zajęć poszukamy roślin i zwierząt przedstawionych na obrazach oraz rzeźbach. Wspólnie odszyfrujemy ich ukryte znaczenia i stworzymy mały słownik symboli. Lekcja realizowana na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* oraz *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku

Reformacja była tym wydarzeniem, które ukształtowało sztukę nowożytną na Pomorzu. Podczas lekcji uczniowie zdobędą informacje o przyczynach powstania ruchu reformacyjnego w Europie i na terenie Księstwa Pomorskiego. Nowe treści teologiczne zostały wyrażone w zgromadzonych na wystawie dziełach – zastanowimy się, jakie to treści i jak je obrazowała sztuka protestancka. Dowiemy się, które ośrodki wpływów artystycznych oddziaływały na sztukę pomorską, a także skąd twórcy pomorscy czerpali inspiracje. Zagłębiając się w opowieść o sztuce pomorskiej XVI i XVII wieku, równolegle poznamy narrację dotyczącą symboli, alegorii i treści ideowych ukrytych w dziełach sztuki nowożytnej.

! Zajęcia dostosowane do poziomu nauczania uczniów.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min.

ETNOGRAFIA AFRYKI, AZJI I AMERYKI PÓŁNOCNEJ

Spotkanie z Afryką

Lekcja muzealna połączona ze zwiedzaniem aktualnie prezentowanych w muzeum wystaw afrykańskich.

Uczestnicy zajęć wyruszają w podróż po terytorium zachodniej Afryki. Trasa wędrówki prowadzi od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Uczniowie utrwalały swoje wiadomości z zakresu geografii i poznają życie codzienne, zwyczaje, kulturę i sztukę mieszkańców wspomnianej części Afryki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

W magicznym świecie afrykańskich lalek

Zajęcia realizowane są w przestrzeni wystawy *Dzieci magii. Afrykańskie lalki i marionetki*, na której zobaczyć można około 200 afrykańskich lalek teatralnych. Stanowią one część kolekcji подарowanej Muzeum Narodowemu w Szczecinie w 2007 roku przez Oleńkę Darkowską-Nidzgorski i Denisa Nidzgorskiego-Gordiera, wybitnych znawców afrykańskiego teatru lalek. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, w jaki sposób powstają lalki afrykańskie, jaką mają wielkość, jak się je animuje, kto się nimi opiekuje, jakie pełnią funkcje, jak wygląda teatr afrykański, kto może zostać aktorem i kim są bohaterowie przedstawień.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

Afryka Wschodnia – wyruszamy w bezpieczne, turystyczne trasy z Mombasy

W czasie zajęć uczestnicy wyruszą z portu w Mombasie na wycieczkę do wybranych krajów Afryki Wschodniej. Odwiedzą m.in. Kenię, Tanzanię i Etiopię. Poznają ich mieszkańców, kulturę, zwyczaje, bogaty i fascynujący świat zwierząt oraz roślin. Dowiedzą się, skąd pochodzi kawa, kiedy napar smakuje najlepiej, czym jest *tedź*, dlaczego dżeladzie krwawi serce, a kobiety z grupy Mursi noszą gliniane talerze; czym zajmują się Masajowie, kim był Edward Tingatinga, co wspólnego ma Freddie Mercury z Zanzibarem, a Kilimandżaro z wulkanem, z czego powstaje biżuteria i magiczne lalki, która z duńskich pisarek ma swoje muzeum w Nairobi. Wysłuchają ciekawych opowieści o hebanie, oryginalnych rzeźbach Makonde i wielkiej afrykańskiej piątce.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć wybiorą się w ciekawą podróż do Afryki Zachodniej. Wyruszą w trasę od zagrody plemienia Lobi do zagrody plemienia Somba. Poznają warunki życia obu społeczności – codzienne

czynności, podział ról, radości, troski, obowiązki i przyjemności. Przyjrzą się budowanym przez nich domom, poznają typowe dla tej części kontynentu uprawy i hodowle. Ważnym elementem spotkania będzie wizyta na afrykańskim targowisku i poznanie jego specyfiki (zasady zachowania i asortyment sprzedawanych towarów). Całość zakończy degustacja afrykańskiej herbaty.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Netsuke – miniaturowe dzieła sztuki *made in Japan*

Uczestnicy zajęć wyruszą w intrygującą podróż do Japonii. Poznają jej mieszkańców, bogatą kulturę oraz świat roślin i zwierząt. Dowiedzą się m.in.: dlaczego jest to „kraj kwitnącej wiśni i wschodzącego słońca”, jak powstaje kimono, kto je zakłada, czym jest *obi* i co wspólnego ma z *netsuke*, kim jest samuraj, kto zostaje *gejszą*, jak wyglądają ceremonia parzenia herbaty oraz kąpiel po japońsku. Na wystawie osoby biorące udział w zajęciach obejrzą przepiękną kolekcję *netsuke* wykonanych z kości. *Netsuke* to miniaturowe rzeźby używane w Japonii od ok. XV wieku, służące do mocowania do pasa kimona (*obi*) woreczka służącego do noszenia drobnych przedmiotów lub *inrō* – ozdobnego

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lekcje muzealne

pojemnika np. na leki lub osobistą pieczęć. *Netsuke* były wyrabiane z różnych materiałów: drewna, kości słoniowej, zębów hipopotama, laki, bursztynu, ceramiki, metalu, często z licznymi ozdobami. Wśród muzealnej kolekcji znajdują się miniaturowe rzeźby o różnej tematyce: od postaci historycznych i mitycznych, przez bogów, demony, po elementy przyrody oraz scenki rodzajowe i przedmioty codziennego użytku.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

¡Viva México! Podróż za jeden uśmiech

Uczestnicy zajęć wyruszą w podróż do Meksyku. Sami wybiorą środek transportu i korzystając z mapy, spróbują odczytać najważniejsze informacje dotyczące położenia geograficznego państwa: kontynent, sąsiedzi, morza, oceany, rzeki, pasma górskie itp. Następnie poznają mieszkańców Meksyku, warunki ich życia, zwyczaje oraz kulturę, a także najważniejszych przedstawicieli świata fauny i flory. W czasie wspólnej podróży dowiedzą się, jak wyglądają przygotowania do obchodów święta zmarłych, czym różni się ono od tego obchodzonego w Polsce, skąd w Meksyku piramidy, kim byli Majowie i Aztekowie, czy czekolada smakuje

tak samo jak w Polsce, jakie nasiona poprawiają smak hamburgerów, skąd wziął się popcorn, co produkuje się z soku agawy, czym są *alebrijes* oraz czy okrzyk *¡bomba!* zwiastuje niebezpieczeństwo.

 Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

HISTORIA SZCZECINA I POMORZA ZACHODNIEGO

Pradzieje Pomorza

Zabytki archeologiczne stanowią wyjątkowe źródło do poznania przeszłości człowieka. W przypadku etapów dziejowych, dla których brak jest źródeł pisanych, są jedynym świadectwem. Podczas lekcji uczestnicy będą mieli okazję obejrzyć bogate i różnorodne, niejednokrotnie unikalne w skali kraju, pozyskane w wyniku wieloletnich badań archeologicznych zabytki. Zwiedzanie wystawy będzie uzupełnione komentarzem edukatora, pozwoli poznać i zrozumieć realia życia mieszkańców Pomorza od epoki kamienia po wieki średnie.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60–90 min

Historia z dreszczykiem – śladem dawnych obrzędów pogrzebowych

Dawne groby i cmentarzyska są jednymi z ciekawszych i obfitujących w artefakty stanowisk archeologicznych. Dzięki temu, że pozyskane do badań przedmioty były umieszczane w grobach intencjonalnie i miały określone znaczenie, archeologom udaje się odtworzyć nie tylko dawne formy pochówku, lecz także wierzenia i związane z przejściem w zaświaty obrzędy. Wiele z odnalezionych na cmentarzyskach obiektów pozwala również wykroczyć poza tematykę związaną ze śmiercią i wypełnić luki w opowieści o różnych aspektach życia naszych przodków. Podczas lekcji postaramy się udowodnić, że obiekty badań nad odległą przeszłością – równie ciekawe jak egipskie piramidy – znaleziono także na naszym pomorskim „podwórku”.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 60 min

Początki Szczecina

Kiedy powstał Szczecin i kto go założył? Skąd wzięła się nazwa miasta? Jak rozwijał się Szczecin i kiedy powstały jego najstarsze, znane do dziś obiekty architektoniczne? Jakiego wyznania byli szczecinianie? Jak wyglądało ich życie codzienne, gdzie pracowali i jak się bawili? Wreszcie – skąd czerpiemy

informacje o Szczecinie sprzed 1000 lat? Na szereg pytań związanych z najstarszymi dziejami miasta młodzież poszuka odpowiedzi w Ratuszu Staromiejskim.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Sztuka renesansu. Mecenat artystyczny książąt Pomorza Zachodniego

Zajęcia odbywają się na wystawie *Złoty wiek Pomorza. Sztuka na dworze książąt pomorskich w XVI i XVII wieku*, prezentującej sztukę tworzoną na dworze Gryfitów w XVI i pierwszej połowie XVII wieku. Okres ten był czasem dobrobytu i świetności księstwa, rozpoczętego panowaniem Bogusława X, a zakończonego śmiercią Bogusława XIV. Swój autorytet Gryfici opierali nie na sile militarnej, ale przede wszystkim na demonstrowaniu swojego znaczenia poprzez rozbudowę ceremoniału dworskiego oraz liczne fundacje artystyczne. W efekcie zwiększono liczbę dworzan, wznoszono nowe i rozbudowywano stare rezydencje, zamawiano coraz wspanialsze dzieła sztuki, ubiory oraz klejnoty, podkreślające wielkość i prestiż władców Pomorza. W stosunku do rozmiarów i zamożności kraju Gryfici zaskakują skalą i wysokim poziomem posiadanych dzieł sztuki. Książęta byli fundatorami między innymi monumentalnych rzeźb kamiennych, obrazów,

rzemiosła artystycznego, a także niezwykłych budowli architektonicznych, o których uczniowie dowiedzą się na zajęciach.

prowadząca: Krystyna Milewska
miejsce: Muzeum Tradycji Regionalnych,
ul. Staromłyńska 27
czas: 45–60 min lub 90 min

Życie codzienne szczecinian w XIX wieku – praca i odpoczynek

Wiek XIX przyniósł nie tylko niezwykle szybki rozwój miast, ale też poważne przemiany społeczne wewnątrz mieszczaństwa, których efektem było pojawienie się nowych grup społecznych, między innymi robotników. Transformacji towarzyszyła również zmiana sposobu życia codziennego. Jak w takim razie wyglądało życie mieszkańców Szczecina w XIX wieku? Gdzie pracowali i ile zarabiali? Jak wyglądały ich mieszkania i stroje? Czy brali kąpiel w domu, czy w łaźni miejskiej? Jak spędzali wolny czas i czym jeździli do teatru: dorożką, tramwajem, konno czy samochodem? Na te i inne pytania młodzież poszuka odpowiedzi w Muzeum Historii Szczecina.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Szczecinianie znani i nieznani

Na lekcji zostaną zaprezentowane sylwetki znanych szczecinian, a także miejsca i historie z nimi związane. Wybór postaci i tematu zajęć dotyczących znanych osobowości miasta uzgadniany jest każdorazowo z nauczycielem. Proponujemy prezentację następujących postaci: Wyszak, Otto Jagenteuffel, Loitzowie, Katarzyna II, Hermann Haken, Johann Quistorp, Heinrich Dohrn, Carl Loewe, Karl Schleich, Helena Kurcysz, Piotr Zaremba, Janina Szczerska.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

Przypadki Hansa Stettinera i Jana Szczecińskiego, czyli życie codzienne szczecinian w XX wieku

Szczecin ma bardzo interesującą historię – do 1945 roku było to miasto niemieckie, od tego czasu do chwili obecnej jest miastem polskim. Losy osób, które w nim mieszkały w ostatnim stuleciu, są równie ciekawe, jak dramatyczne. Lekcja opowiada o codziennym życiu tytułowego Hansa Stettinera, żyjącego w mieście do 1945 roku i Jana Szczecińskiego, który zamieszkał w Szczecinie po wojnie. Zapraszamy młodzież do niezwykłego świata wspomnień o domu, szkole, pracy i zabawie.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.1. Lektje muzealne

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 60 min

Dzieje Szczecina w pigułce

Tradycyjne zwiedzanie ekspozycji dotyczącej historii Szczecina oraz jego mieszkańców od czasów najdawniejszych do XX wieku. Pomocą w poznaniu historii miasta i szczecinian będą zgromadzone przez Muzeum Narodowe w Szczecinie eksponaty – obrazy, grafiki, mapy, rzeźby, broń i inne przedmioty związane z kulturą materialną i duchową.

prowadząca: Ewa Kimak
miejsce: Muzeum Historii Szczecina,
ul. Księcia Mściwoja II 8
czas: 45–60 min

HISTORIA WYNAŁAZKU

Alchemicy, cyrulicy, kowale, astrologi, szarlatani i mnisi – czyli do kogo w kolejce po zdrowie?

Uczestnicy zajęć poznają średniowieczne sposoby leczenia. Dowiedzą się, kto sprawował opiekę nad chorymi i czy wszyscy potrzebujący mogli liczyć na fachową pomoc, czy istniały eliksiry na wszelkie dolegliwości i bóle ówczesnego świata, z jakich źródeł mnisi czerpali wiedzę medyczną na temat budowy i funkcjonowania ludzkiego

ciała oraz w jaki sposób przyczynili się do rozwoju medycyny oraz ziołolecznictwa. Porozmawiamy o ówczesnych metodach leczenia i lekach: jak dary z pól, łąk, lasów i ogrodów przetwarzano w cudowne mikstury, jakie nazwy otrzymywały produkty lecznicze, kto specjalizował się w leczeniu konkretnych schorzeń, komu puszczano krew, co widziano w szklanej matuli, czy istniały szpitale oraz kliniki, komu znane były jałowe gaziki.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 45–60 min

3.2. Warsztaty muzealne

Kaligrafia – jak zacząć pięknie pisać

W czasie trwania warsztatów Muzeum Narodowe w Szczecinie zamieni się w średniowieczne skryptorium – miejsce, w którym z wielką cierpliwością ręcznie przepisywano stare księgi, aby ich treść uchronić od zapomnienia. Uczestnicy warsztatów również będą musieli wykazać się wielką cierpliwością i z prawdziwym gęsim piórem w ręku spróbują swych sił w niełatwej sztuce kaligrafii. Uncjałą, karolińską minuskułą czy gotycką majuskułą postarają się zapisać średniowieczne fragmenty kronik. Spotkanie będzie też okazją do zapoznania się z historią pisma, które od zarania dziejów towarzyszyło wielkim cywilizacjom Mezopotamii, Egiptu i basenu Morza Śródziemnego, oraz z kaligrafią japońską, chińską i arabską.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Jak zrobić ekopлакат?

Zapraszamy na nowe warsztaty projektowania plakatów, które będą kształtowały myślenie symboliczne w procesie projektowania graficznego. Porozmawiamy o tym, jak można tworzyć plakaty bez używania programów komputerowych oraz zapoznamy się ze wszystkimi etapami pracy ich nad kreowaniem – począwszy od wymyślenia wstępnej koncepcji, przez pracę z tekstem, aż po realizację finalnego pomysłu. Gotowe plakaty uczestnicy będą mogli zabrać do swoich szkół. Uczniowie będą eksperymentować, wykonując własne plakaty o tematyce ekologicznej, a ponadto zapoznają się z wybranymi plakatami ze zbiorów MNS. Prace uczestników mają nawiązywać do istotnych problemów dotyczących środowiska naturalnego i ekologicznego trybu życia. Zaprojektujemy także mniejsze ekopostery. Będą promowały dbanie o planetę oraz zwierzęta.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Co to jest dizajn? O tworzeniu różnych rzeczy. Skrytka na marzenia

Spotkanie rozpocznie się od krótkiej rozmowy na temat funkcjonalności przedmiotów przy jednoczesnym poszukiwaniu definicji słowa „dizajn”

w nawiązaniu do różnorodnych wzorników, tworzyw oraz projektantów. Podczas warsztatów będziemy wyszukiwać i oglądać przedmioty z wystaw: przykładowo dzbanki z serwisu z fabryki z Ćmielowa czy patere, talerzyki na deser z huty szkła „Niemen”, pozwalające zapoznać się z wybranym zagadnieniem z obszaru dizajnu i projektów z lat 30. Uczestnicy zajęć podczas działań plastycznych stworzą własne realizacje *Skrytka na marzenia* z wykorzystaniem filcu i kartonu. Będzie mogła ona pełnić także funkcję skarbonki lub pojemnika na skarby. Przygotujemy prace w myśl zasady 5P: pomysł, projekt, prototyp, produkt, przestrzeń. Gotowe pudełko przydać się może do przechowywania innych wizjonerskich przedmiotów, stworzonych samodzielnie w domu.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Projekt – eco design

Eco design to globalny trend, jaki pojawił się w ostatnich latach w architekturze, sztuce, modzie i designie, charakteryzuje się wykorzystaniem ekologicznych metod produkcji, zastosowaniem materiałów pochodzących z recyklingu oraz tych

przyjaznych środowisku. *Eco design* polega na projektowaniu produktów ze szczególnym uwzględnieniem wpływu produktu na środowisko podczas całego cyklu ich istnienia.

Warsztaty muzealne z *eco designu* będą także uwzględniały rozmowę dotyczącą ekologii oraz prezentacji trendu. Na spotkaniu z młodzieżą zajmiemy się tematem designu i recyklingu w aranżacji wnętrz i wykonamy ozdoby wnętrza do domu. Zajęcia będą nawiązywały do wystawy *Ekologia społeczna* w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Muzeum Sztuki Współczesnej, która powstała w ramach projektu TPAAE. Mają na celu zwrócenie uwagi na dbanie o środowisko w taki sposób, by możliwe było zmniejszenie jego zanieczyszczenia na każdym etapie pracy: od koncepcji przez proces projektowania i wybór materiałów.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

Dźwięki przeszłości – dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

3. Klasy VII–VIII szkoły podstawowej i szkoły średnie / 3.2. Warsztaty muzealne

instrumenty. Zobaczą też, jak wyglądał jego warsztat pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Młodzież będzie miała niepowtarzalną okazję, aby odkryć świat muzyki dawnej, a może nawet spróbować swych sił w budowaniu instrumentów muzycznych prostymi narzędziami. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać, a także wspaniale o nich opowiada.

prowadzący: Stanisław Mazurek
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

4. Lekcja na wynos

Od wielu lat Muzeum Narodowe w Szczecinie realizuje lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży przebywających na różnych oddziałach szczecińskich szpitali, które w związku z chorobą nie mogą uczestniczyć w zajęciach edukacyjnych. W ramach spotkań prezentujemy w szpitalu wybrane eksponaty i opowiadamy o najciekawszych wydarzeniach oraz zjawiskach związanych z pokazywanymi zabytkami. Tematy prowadzonych zajęć mogą dotyczyć historii i tradycji regionu, żeglugi oraz kultury Afryki. Dzięki lekcjom dzieci mają niepowtarzalną okazję zobaczyć z bliska eksponaty niedostępne dla ogółu zwiedzających. Specjalnie przygotowane zagadki, rebusy, krzyżówki, konkursy oraz ciekawe zadania pobudzające wyobraźnię z pewnością zachęcą najmłodszych do rozmowy na temat kultury i sztuki oraz wyrażania własnych opinii.

prowadzące:
Dorota Baumgarten-Szczyrska,
Ewa Kimak

5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami

Zapraszamy na lekcje i warsztaty do Muzeum Narodowego Szczecinie dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Zajęcia muzealne są doskonałą okazją do poznawania kultury i sztuki, a także historii związanej z prezentowanymi wystawami. Dążymy do tego, aby muzeum i jego bogate zbiory były dostępne dla każdego mieszkańca naszego miasta i regionu. Dokładamy wszelkich starań, żeby nasza oferta odpowiadała na zróżnicowane potrzeby odbiorców, umożliwiając im swobodne zwiedzanie muzeum i uczestniczenie w zajęciach. Współpracując z Państwem, będziemy starali się systematycznie uzupełniać ofertę o kolejne udogodnienia i propozycje przedsięwzięć.

5.1. Osoby z niepełnosprawnością ruchową

Zapraszamy na lekcje i warsztaty muzealne odbywające się w dwóch gmachach muzealnych przystosowanych do zwiedzania ekspozycji przez osoby z niepełnosprawnością ruchową. Propozycje zajęć znajdują się w rozdziale zatytułowanym *Oferta dla szkół i przedszkoli*. Po opisie zajęć jest zamieszczona informacja dotycząca gmachu muzealnego, w którym odbywają się lekcje i warsztaty.

Gmachy muzealne przystosowane do zwiedzania ekspozycji przez osoby z niepełnosprawnością ruchową:

Muzeum Tradycji Regionalnych, ul. Staromłyńska 27

Przy wejściu głównym, po lewej stronie znajduje się dzwonek, którym zwiedzający powiadamia pracownika o swojej obecności. Po otrzymaniu sygnału pracownik muzeum zobowiązany jest do udzielenia pomocy zwiedzającemu i wskazania drogi do windy. Winda mieszcząca jeden wózek inwalidzki umożliwia dotarcie na parter i pierwsze piętro. Toaleta na parterze jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Możliwe utrudnienia:

- nierówności na drodze prowadzącej do windy,
- stromy podjazd do windy (około 18°).

Parking

Dwa miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami znajdują się po przeciwnej stronie ulicy, w odległości około 50 m od budynku muzeum.

Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3

Winda mieszcząca jeden wózek inwalidzki umożliwia dotarcie na pierwsze piętro. Toaleta na pierwszym piętrze jest dostosowana dla osób z niepełnosprawnością ruchową.

Możliwe utrudnienia:

– dwa szerokie stopnie przed wejściem do budynku.

Parking

Cztery miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnością znajdują się przed wejściem do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (ul. Wały Chrobrego 4), w odległości około 150 m od budynku muzeum.

W razie trudności pracownicy muzeum służą pomocą.

5.2. Osoby z niepełnosprawnością wzroku

Tematy zajęć muzealnych

Lekcja z kustoszem

Specjalnie przygotowane oprowadzanie po wystawie z kustoszem, który nie tylko bardzo szczegółowo opowie o zabytkach i historii, lecz także umożliwi dotykanie poszczególnych eksponatów związanych z wybraną ekspozycją. Zajęcia odbywają się zarówno na wystawach stałych, jak i czasowych, po wcześniejszym umówieniu wizyty. Przed umówieniem spotkania prosimy zapoznać się z aktualnymi wystawami na stronie internetowej: www.muzeum.szczecin.pl.

prowadzące: Krystyna Milewska, Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: do ustalenia
czas: 120 min

W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o życiu codziennym

Uczestnicy lekcji wyruszą w ciekawą podróż do zachodniej Afryki. Poznają, w jaki sposób i z jakich materiałów zbudowane są afrykańskie domy. Dzieci i młodzież dowiedzą się, jak toczy się życie codzienne afrykańskich rodzin, jakie obowiązki mają ich rówieśnicy, do jakich szkół uczęszczają, w co bawią się w wolnym czasie. Wybiorą się też na targowisko i dowiedzą się, jakie rzeczy można na nim kupić, a także jakie zasady obowiązują w trakcie sprzedaży najróżniejszych produktów. Kustosz przybliży dzieciom krainę magicznych przedmiotów – masek, posągów i fetyszy.

prowadząca:

Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

Dźwięki przeszłości. Warsztaty prezentujące dawne instrumenty muzyczne oraz techniki gry

Warsztaty składają się z dwóch części: pierwszej, będącej pokazem instrumentów muzycznych używanych w średniowieczu, oraz drugiej, omawiającej ich niezwykłą budowę. Uczestnicy zajęć dowiedzą się, kim był lutnik i w jaki sposób konstruował instrumenty, jak wyglądała jego warsztat pracy, z jakich narzędzi i materiałów korzystał. Poznają zapomniane już dziś instrumenty

muzyczne, dawne techniki gry oraz sposoby wydobywania dźwięków. Czy łatwiej jest zrekonstruować dawny instrument, czy na nim grać? Warsztaty poprowadzi Stanisław Mazurek – entuzjasta historii muzyki i kolekcjoner dawnych instrumentów. Zajmuje się rekonstrukcją tych instrumentów, które znamy tylko z opisów i średniowiecznych rycin, prowadzi też badania zabytków pod kątem ich przynależności do grupy instrumentów muzycznych i narzędzi dźwiękowych w Dziale Archeologii Muzeum Narodowego w Szczecinie. Buduje instrumenty średniowieczne, uczy na nich grać a także wspinał się o nich opowiada.

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min
kontakt i zapisy: Dorota Obalek-Bylak

Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku

Uczestnicy zajęć odbędą podróż przez Afrykę Zachodnią. W pierwszej części warsztatów dzieci poznają mieszkańców Afryki, ich codzienne życie – obowiązki i przyjemności, radości i troski oraz sposoby budowania domów. W drugiej części spotkania wyruszą na targowisko, na którym poznają panujące na nim zasady oraz asortyment. Podczas zabawy spróbują własnych sił w targowaniu się i przenoszeniu zakupów na głowie. Na zakończenie spotkania uczniowie przygotowują afrykańską przekąskę.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie,
ul. Wały Chrobrego 3
czas: 120 min

5.3. Osoby z niepełnosprawnością słuchu

Tematy lekcji

! Istnieje możliwość realizacji zajęć z udziałem tłumacza Polskiego Języka Migowego po wcześniejszym umówieniu grupy i za dodatkową opłatą.

1. Moja pierwsza wizyta w muzeum (szczegółowy opis znajduje się na s. 10)
2. Początki Szczecina (s. 11)
3. Spotkanie z Afryką (s. 41)
4. Historia pieniądza – od muszelek kauri do karty bankomatowej. Gabinet pomorskich monet i banknotów (s. 50)
5. Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa (s. 51)

Tematy warsztatów

1. W pracowni malarza (s. 53)
3. W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o codziennym życiu (s. 26)
4. Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku (s. 27)
5. Przy świątecznym stole. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje (s. 30)

6. Wielkanoc. Polskie tradycje i zwyczaje (s. 30)

5.4. Osoby z niepełnosprawnością intelektualną

Tematy lekcji

1. Moja pierwsza wizyta w muzeum (szczegółowy opis znajduje się na s. 10)
2. Sherlock Holmes na tropie. Wały Chrobrego 100 lat temu. Początki Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz pierwsze kolekcje (s. 14)
3. Początki Szczecina (s. 11)
4. O herbie Szczecina i Pomorza Zachodniego (s. 13)
5. Książęta z rodu Gryfitów. Ciekawostki z życia władców na wesoło (s. 47)
6. Spotkanie z Afryką (s. 41)
7. W magicznym świecie afrykańskich lalek (s. 63)
8. Dawno, dawno temu człowiek rozświetlił mroki nocy... Bajka naukowa (s. 51)
9. Święci – legendy i opowieści (s. 39)

Tematy warsztatów

1. W pracowni malarza (s. 53)
2. Zabawy z rzeźbą - płaskie, wklęsłe i wypukłe (s. 25)
3. W afrykańskiej wiosce, czyli wszystko o codziennym życiu (s. 26)
4. Smaki i zapachy Afryki – z wizytą na afrykańskim targowisku (s. 27)
5. Przy świątecznym stole.

Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje (s. 30)

6. Wielkanoc. Polskie tradycje i zwyczaje (s. 30)

5.5. Sztuka CięSzuka – warsztaty arteterapeutyczne

Program warsztatów arteterapeutycznych to po prostu malowanie w wolności, bez starania się o odwzorowanie rzeczywistości. Program ten jest również intuicyjnym działaniem, eksperymentowaniem, tworzeniem oraz zabawą z kolorem, kształtem i plamą barwną. Będziemy inspirować się dźwiękami przyrody, tworzyć struktury i faktury na różnorodnych powierzchniach oraz wykorzystywać naturalne materiały, takie jak kamienie, muszle czy piasek. W ramach projektu polecamy: różne lekcje i warsztaty realizowane na wystawach stałych i czasowych.

! Zajęcia kierowane są do dzieci, młodzieży i osób dorosłych z niepełnosprawnościami.

prowadząca: Agata Kamińska
miejsce: zajęcia mogą być realizowane na dowolnej wystawie
czas: 120 min

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

5. Zajęcia dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

5.6. Dostępność oferty edukacyjnej

W razie pytań lub sugestii dotyczących zajęć muzealnych dla osób z niepełnosprawnościami lub organizacji planowanej wizyty zapraszamy do kontaktu z koordynatorką ds. dostępności:

Dorota Obalek-Bylak
d.obalek@muzeum.szczecin.pl
tel. 797 400 438

6. Rezerwacja zajęć i opłaty

Kiedy odbywają się zajęcia dla uczniów i przedszkolaków?

Lekcje i warsztaty muzealne dla dzieci i młodzieży odbywają się od wtorku do piątku, w godzinach 9.00–15.00. W zajęciach może uczestniczyć jedna klasa lub grupa wraz z opiekunem.

Jak zarezerwować zajęcia w Muzeum Narodowym w Szczecinie?

Zajęcia można zamówić codziennie drogą mejlową lub telefonicznie w następujących godzinach:
poniedziałek: 9.00–15.00,
wtorek–piątek: 12.00–15.00
u osób prowadzących zajęcia.

Kontakt

Dział Edukacji
ul. Wały Chrobrego 3
70-500 Szczecin

Krystyna Milewska

tel. (+48) 797 705 269
k.milewska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Baumgarten-Szczyrska

tel. (+48) 797 705 270
d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

Ewa Kimak

tel. (+48) 797 705 278
e.kimak@muzeum.szczecin.pl

Agata Kamińska

tel. (+48) 797 705 277
a.kaminska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Obalek-Bylak

tel. (+48) 797 400 438
d.obalek@muzeum.szczecin.pl

Dorota Schrammek

tel. (+48) 571 341 259
d.schrammek@muzeum.szczecin.pl

Jakie informacje są potrzebne do dokonania rezerwacji?

Zamawiając zajęcia, prosimy o podanie następujących informacji:

1. Termin planowanej wizyty.
2. Wybrany temat lekcji lub warsztatów.
3. Wiek uczestników i wielkość grupy.
4. Dane kontaktowe: adres i telefon szkoły lub przedszkola, klasa lub grupa oraz imię i nazwisko nauczyciela. Przypominamy również, że zajęcia zamawiać mogą wyłącznie nauczyciele.

! *Zamawiając zajęcia z dużym (kilkumiesięcznym) wyprzedzeniem, należy je potwierdzić przynajmniej na tydzień przed terminem planowanej wizyty.*

Jaki jest koszt lekcji i warsztatów?

Lekcje muzealne

szkoły i przedszkola: 10 zł od osoby
szkoły specjalne i ośrodki wychowawcze: 5 zł od osoby

Warsztaty muzealne

szkoły i przedszkola: 15 zł od osoby
szkoły specjalne i ośrodki wychowawcze: 8 zł od osoby
Materiały do lekcji i warsztatów zapewnia Muzeum Narodowe w Szczecinie i są one wliczone w cenę prowadzonych zajęć.

Gdzie i kiedy należy dokonać opłaty?

Opłaty za zajęcia należy dokonać w kasie Muzeum Narodowego w Szczecinie tuż przed zajęciami. Przypominamy, że w każdym gmachu muzeum, w którym prowadzone są lekcje i warsztaty, przy szatni znajduje się kasa. Istnieje możliwość wystawienia faktury za zajęcia.

Co zrobić w przypadku rezygnacji lub zmiany terminu zajęć?

O rezygnacji lub zmianie terminu zamówionych zajęć należy poinformować telefonicznie z co najmniej

dwudniowym wyprzedzeniem. W przeciwnym razie zamawiający zostanie obciążony kosztami poniesionymi przez Muzeum Narodowe w Szczecinie.

Ważne informacje

1. W zajęciach może uczestniczyć tylko jedna klasa szkolna lub grupa przedszkolna. Prosimy nie łączyć grup. Wycieczki, półkolonie i inne grupy zorganizowane mogą liczyć maksymalnie 30 osób.
2. Do muzeum należy przyjść 10–15 minut przed godziną rozpoczęcia zajęć.
3. Jeżeli istnieje konieczność skrócenia zajęć, prosimy o powiadomienie prowadzącego przed rozpoczęciem spotkania.
4. Na grupy, które nie uprzedziły o spóźnieniu, czekamy tylko 15 minut od momentu planowanego rozpoczęcia zajęć.
5. Opiekun grupy ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach i dbania o właściwe zachowanie uczniów w trakcie lekcji i warsztatów. W przypadku znacznego naruszenia ładu i porządku przez uczestników zajęć prowadzący może zakończyć je wcześniej.
6. Muzeum zastrzega sobie prawo do odwołania i zmiany tematu zajęć po wcześniejszym powiadomieniu zamawiającego.

7. Nauczyciele mogą realizować z klasą szkolną własny program na terenie muzeum po zgłoszeniu tej informacji w Dziale Edukacji najpóźniej na trzy dni przed planowaną wizytą.

8. Dział Edukacji jest w trakcie przygotowywania oferty edukacyjnej dla szkół w wersji online. Szczegóły wkrótce na stronie internetowej muzeum.

7. Olimpiada artystyczna

Konkurs kierowany do uczniów szkół średnich i podstawowych interesujących się kulturą i sztuką. Na zwycięzców startujących w sekcji historii sztuki czekają indeksy na kierunki: historia sztuki i kulturoznawstwo, dodatkowe punkty na kierunki pokrewne, zwolnienie z egzaminu maturalnego z historii sztuki oraz nagrody rzeczowe w postaci laptopów, tabletów i czytników e-booków. Konkurs organizowany jest wspólnie z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie.

Uczeń, który chce wziąć udział w 48. Olimpiadzie Artystycznej, musi do 9 października 2023 roku zgłosić się do nauczyciela lub opiekuna, wypełnić kartę uczestnika olimpiady artystycznej i ustalić z nauczycielem lub opiekunem temat realizowany w konkursie. Można również zgłosić się bezpośrednio do komitetu okręgowego sekcji historii sztuki, działającego w Dziale Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie, do pani Krystyny Milewskiej.

Uczniów chcących wziąć udział zapraszamy na wykłady odbywające się w ramach Akademii Historii Sztuki.

! *Szczegóły i dokumenty do pobrania na stronie:*
<http://muzeum.szczecin.pl/edukacja/olimpiada-artystyczna.html>

8. Konkursy

8.1. List do świętego Mikołaja – konkurs plastyczny

Tradycyjnie już 6 grudnia obchodzimy w Polsce mikołajki. Rankiem tego dnia dzieci dostają upragnione prezenty. Dorośli, chcąc wspomóc świętego Mikołaja w doborze podarków, często namawiają swoje pociechy do przygotowania listu z wymarzonymi prezentami. Pisanie listów jest pięknym zwyczajem, dzięki któremu dziecko doświadcza magicznej atmosfery, rozwija wyobraźnię, uczy się, że miło jest być obdarowanym, ale dobrze jest też obdarowywać innych.

W tym roku, już kolejny raz, chcielibyśmy zaproponować dzieciom w wieku 5–10 lat udział w konkursie na najciekawszy list do świętego Mikołaja. Liczy się forma oraz zawartość listu (na przykład rysunki, teksty). Zapraszamy do wspólnej zabawy!

Prace w formacie co najmniej A4 prosimy przesyłać do 3 grudnia 2023 roku pod adres:

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Dział Edukacji

ul. Wały Chrobrego 3
70-561 Szczecin
z dopiskiem „List do św. Mikołaja”.
Liczy się data stempla pocztowego.

Wielki finał konkursu i otwarcie wystawy pokonkursowej odbędzie się 15 grudnia 2023 (piątek), o godzinie 12.00, w Muzeum Narodowym w Szczecinie, przy ul. Wały Chrobrego 3.

koordynatorka:
Dorota Baumgarten-Szczyrska

8.2. Moja mała ojczyzna. Moja miejscowość, mój region – konkurs historyczny

Muzeum Narodowe w Szczecinie i Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie zapraszają uczniów szkół podstawowych z województwa zachodniopomorskiego do udziału w XXIV edycji konkursu z edukacji regionalnej *Moja mała ojczyzna. Moja miejscowość, mój region*. Konkurs odbywa się w czterech kategoriach wiekowych: klasy I–III, IV–V, VI–VII, VIII szkół podstawowych. W tym roku temat konkursu to *Pradzieje Pomorza*. Celem jest pogłębienie wiedzy o Pomorzu Zachodnim oraz kształtowanie tożsamości regionalnej wśród dzieci i młodzieży. W dotychczasowych edycjach uczniowie mieli możliwość poznania dawnej i najnowszej historii regionu oraz zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie.

Etap szkolny powinien się odbyć do 15 grudnia 2023 roku. Zgłoszenia do etapu wojewódzkiego przyjmujemy do 15 stycznia 2024 roku drogą mejlową: k.milewska@muzeum.szczecin.pl. W tytule wiadomości prosimy podać „Zgłoszenia. Moja mała ojczyzna”.

koordynatorka: Krystyna Milewska,

8.3. Moja piniata – konkurs plastyczny

Meksykańska piniata (*piñata*) to tradycja idealna dla wszystkich osób lubiących dobrą zabawę i łakocie. Jest główną atrakcją dziecięcych (i nie tylko!) imprez urodzinowych oraz zabaw w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Początkowo piniata była prostym glinianym naczyniem, które wypełniano słodyczami oraz drobnymi monetami. Z czasem zaczęto robić ją z innych materiałów i ozdabiać, nadając różnorodne, często fantazyjne kształty (gwiazdy z siedmioma rogami, zwierzęta, bohaterowie bajek). Współcześnie wykonuje się ją z kolorowego papieru bądź kartonu. Piniatę zawiesza się na sznurku nad głowami dzieci, a ich zadaniem jest rozbić ją za pomocą długiego kijka. Utrudnieniem w zabawie jest to, że uczestnicy mają zasłonięte oczy. Wykonaj swoją piniatę w tradycyjny sposób (z gliny) bądź nadaj jej współczesny charakter i wykorzystaj do

jej zrobienia: karton, gazety, patyki, kolorową bibułę, wstążki, błyszczące dodatki (cekiny, koraliki). Pamiętaj, żeby zostawić otwór, przez który do środka wrzuca się słodycze. Autorzy najpiękniejszych prac otrzymają nagrody, a ich piniaty, wypełnione przez jury słodyczami, zaprezentowane zostaną na wystawie pokonkursowej. Konkurs kierowany jest do dzieci w wieku 6–14 lat. Prace oceniane będą w trzech kategoriach wiekowych: 6–8 lat, 9–11 lat, 12–14 lat.

Realizacja konkursu związana jest z otwarciem wystawy: *Radość życia. Sztuka ludowa Meksyku z kolekcji Stanisława Kasprzyka*. Termin przesyłania prac: do 20 października 2023 roku (liczy się data stempla pocztowego). Piniaty można też dostarczyć osobiście do Działu Edukacji MNS. Wielki finał konkursu i otwarcie wystawy pokonkursowej odbędą się w środę, 27 października 2023 roku, o godzinie 12.00 w gmachu Muzeum Narodowego w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

koordynatorka:
Dorota Baumgarten-Szczyrska

8.4. Matematyka w obiektywie – konkurs fotograficzny

Matematyka w obiektywie

Międzynarodowy konkurs fotograficzny *Matematyka w obiektywie* jest częścią międzynarodowego projektu naukowo-dydaktycznego *Mathematics in Focus*, który realizowany jest na Uniwersytecie Szczecińskim od 2010 roku. Projekt obejmuje m.in. badania naukowe, publikacje, konferencje, wystawy, wykłady otwarte oraz warsztaty dla uczniów i nauczycieli.

Celem projektu jest budowanie wspólnej płaszczyzny pomiędzy matematyką a sztuką fotografii, wspomaganie edukacji matematycznej, myślenia matematycznego, popularyzowanie wiedzy i kultury matematycznej. Idea konkursu opiera się na połączeniu obrazu z autorską informacją o niej. Nadanie nazwy nadaje pracy sens poznawczy. Konkurs jest bezpłatny i powszechny. Corocznie cieszy się coraz większym zainteresowaniem uczestników z całego świata. Jego archiwum liczy ponad 100 000 fotografii. Pomysłodawczynią i kierowniczką projektu jest dr hab. Małgorzata Makiewicz, prof. APS, prof. US. Konkurs od 2010 roku realizowany jest we współpracy z Województwem Zachodniopomorskim, a od 2020 roku również z Województwem Mazowieckim.

Organizatorzy zapraszają do udziału w XIII edycji konkursu, który odbędzie się w terminie 1.09–1.11.2023. W tym roku na finalistów czekają bardzo atrakcyjne nagrody: laptopy Apple ufundowane przez Grupę Azoty Zakłady Chemiczne Polce S.A. i Uniwersytet Szczeciński, smartfony, nagrody pieniężne ufundowane przez Samorząd Województwa Mazowieckiego, nominacje do wystaw i publikacji. Zapraszamy ambasadorów do rejestracji na www.mwo.usz.edu.pl

koordynatorka:
Małgorzata Makiewicz
tel. (+48) 91 4441267
mmakiewicz@usz.edu.pl
www.mwo.usz.edu.pl

KONKURSY W RAMACH AKADEMII ANTYCZNEJ

W ramach projektu edukacyjnego Akademia Antyczna, realizowanego przez Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie we współpracy z Instytutem Filologii Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, zapraszamy dzieci i młodzież z województwa zachodniopomorskiego do udziału w konkursach odbywających się pod patronatem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. Ich celem jest nie tylko przyswojenie wiedzy związanej z szeroko pojętą kulturą antyku, lecz także zrozumienie związków współczesnej kultury z tradycją

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

8. Konkursy

świata starożytnego. W roku szkolnym 2023/2024 ogłaszamy dwa konkursy.

8.5. Konkurs wiedzy o kulturze świata antycznego

Propozycja przygotowana jest dla uczniów szkół średnich. Przedmiotem konkursu jest kultura (literatura i sztuka) starożytnej Grecji i Rzymu z uwzględnieniem elementów wiedzy o kulturze minojskiej, mykeńskiej oraz rozwijanie kultury matematycznej.

Zgłoszenia uczniów przyjmujemy do 15 grudnia 2023 roku pod adresem: k.milewska@muzeum.szczecin.pl lub d.obalek@muzeum.szczecin.pl. W tytule wiadomości prosimy podać „Zgłoszenie do konkursu wiedzy o kulturze świata antycznego”.

Uczestnicy konkursu mają możliwość wzięcia udziału w warsztatach interpretacji i analizy dzieł sztuki oraz tekstów źródłowych, odbywających się od stycznia do marca 2024 roku. Zgłoszenia na warsztaty przyjmujemy pod adresem: d.obalek@muzeum.szczecin.pl

koordynatorki: Krystyna Milewska, Dorota Obalek-Bylak

! Szczegóły dotyczące wszystkich konkursów, będą dostępne na stronie: muzeum.szczecin.pl/edukacja/konkursy.html

8.6. W świecie mitów greckich i rzymskich

Konkurs literacko-plastyczny *W świecie mitów greckich i rzymskich*, poświęcony znajomości mitologii, kierowany jest do uczniów szkół podstawowych Szczecina i województwa zachodniopomorskiego. Odbędzie się w trzech kategoriach wiekowych: dla klas V–VI, klasy VII i klasy VIII, w dwóch etapach: szkolnym i wojewódzkim. Na etapie szkolnym sprawdzana będzie znajomość mitów zgodnie z zasadami podanymi w regulaminie – w formie testu wiedzy opracowanego przez organizatorów oraz pracy plastycznej wykonanej przez uczniów dowolną techniką, o tematyce zainspirowanej wątkami mitologicznymi (na podstawie udostępnionej w regulaminie bibliografii). Uczniowie, którzy zakwalifikują się do etapu wojewódzkiego, będą pisać test wiedzy z mitologii, a w części ustnej odpowiadać na pytania punktowane w zależności od stopnia trudności. Zgłoszenia przyjmujemy do 1 grudnia 2023 roku pod adresem: k.milewska@muzeum.szczecin.pl. W tytule wiadomości prosimy podać „Zgłoszenie do konkursu W świecie mitów greckich i rzymskich”.

koordynatorka: Krystyna Milewska

9. Projekty edukacyjne

9.1. Konserwatorskie niebo

Dział Konserwacji Zbiorów i Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie zapraszają zainteresowane grupy przedszkolne, szkolne oraz akademickie, a także uczestników indywidualnych do skorzystania z nowej oferty edukacyjnej. Została przygotowana, by spopularyzować efekty projektu „Konserwatorskie niebo – zakup wyposażenia do Pracowni Działu Konserwacji Muzeum Narodowego w Szczecinie”. Jego celem jest ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Realizacja projektu pozwoliła na zwiększenie zachowania, ochrony i dostępności zabytków znajdujących się w zbiorach Muzeum Narodowego w Szczecinie oraz rozszerzenie jego oferty kulturalno-edukacyjnej. Do końca 2026 roku dostępne będą lekcje muzealne w pracowni Działu Konserwacji, warsztaty muzealne połączone z prezentacją sprzętu wykorzystywanego w nowoczesnej pracowni konserwacji zabytków oraz spotkania cykliczne dla odbiorców indywidualnych. Oferta jest odpłatna zgodnie z obowiązującym cennikiem.

Propozycje edukacyjne

1. Lekcja muzealna

Konserwator i jego praca

Czym dokładnie zajmuje się konserwator? Jakich używa narzędzi? Jak wyglądała jego pracownia dawniej, a jak wygląda dziś? Podczas tej lekcji pracownik Działu Konserwacji Zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie zaprosi do otwartej pracowni konserwatorskiej. Podczas wizyty studyjnej krok po kroku opíše swoją codzienną pracę z zabytkami, zaprezentuje wybrane zagadnienie konserwacji zbiorów oraz opowie o ciekawostkach i sekretach ukrytych w konserwowanych obiektach.

prowadzący:

Przemysław Manna, Krystyna Milewska
miejsce: Pracownia Konserwacji Zbiorów (tył budynku)

ul. Wały Chrobrego 3

czas: 60 min

! *Oferta dla szkół i przedszkoli.*

2. Cykliczne programy edukacyjne

2.1 Mali i duzi odkrywcy

- *Mamo, tato zmniejszyłem truskawkę* – warsztaty dla dzieci i młodzieży z prezentacją działania liofilizatora oraz możliwości, jakie daje on w pracy konserwatora zabytków.

- *Światło w fotografii* – warsztaty dla młodzieży i dorosłych (amatorów fotografii) z zakresu fotografii obiektów muzealnych.

- Zajęcia laboratoryjne w pracowni konserwatorskiej połączone z prezentacją praktycznego zastosowania w pracy konserwatorów sprzętu badawczego i laboratoryjnego skierowane do studentów oraz uczniów techników.

2.2 Odkryj fałszerstwo – warsztaty z przestępstwem w tle

- *Fałszerze obrazów* – warsztaty w Pracowni Malarstwa i Rzeźby prezentujące sposoby badania autentyczności obrazów na tle historii największych fałszerstw.

- *Fałszerze pieniędzy* – warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej w Pracowni Drewna i Metalu ukazujące historię fałszowania monet i sposobu karania fałszerzy oraz współczesne metody badania autentyczności zabytków metalowych.

2.3. Konserwacja z historią w tle – warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

- *Malarstwo – jak zmieniały się techniki malarskie na przestrzeni wieków*
- *Broń – jak zmieniała się broń palna na przestrzeni wieków*
- *Krótką historia koła garncarskiego*

2.4. Jak zostać konserwatorem – warsztaty

- *Kleimy rozbite naczynia* – nauka poprzez zabawę. Interaktywne warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci w wieku szkolnym, opracowane przez Pracownię Ceramiki, polegające na samodzielnym złożeniu i próbie sklejenia naczyń oraz uzupełnienia ubytków na przenośnym kole garncarskim.

- *Zaklejamy dziurę w gazecie* – nauka poprzez zabawę. Interaktywne warsztaty w sali edukacyjnej dla dzieci w wieku szkolnym, opracowane przez Pracownię Papieru, polegające na samodzielnej próbie uzupełnienia ubytku papierowego przy wykorzystaniu sprzętu przenośnego pracowni.

prowadzący:
pracownik Działu Konserwacji Zbiorów
miejsce: Pracownia Konserwacji Zbiorów
(tył budynku) ul. Wały Chrobrego 3
czas: 60 min

 Oferta dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

3. Spotkania indywidualne dla dorosłych

Zapraszamy na otwarte spotkania dla pasjonatów i hobbystów, podczas których pracownicy muzeum opowiedzą o pracy konserwatora dawniej i dziś. W cyklu zaprezentowane zostaną poszczególne pracowanie konserwatorskie, będzie można dowiedzieć się, jak zabezpieczyć pamiątki z rodzinnej

kolekcji oraz poznać historię mieszczańskiego kolekcjonowania.

- *Spacer po pracowni* – cykliczne prelekcje Działu Konserwacji Zbiorów, skierowane do środowiska naukowo-akademickiego, hobbystów oraz pasjonatów historii. Założono, że każda z czterech pracowni przygotowuje i przeprowadzi dwie prelekcje w ciągu roku, dotyczące aktualnie prowadzonych prac badawczych i konserwatorskich.

- *O konserwacji praktycznie* – praktyczne wskazówki z prewencji konserwatorskiej dla kolekcjonerów i hobbystów.

- *O tradycji mieszczańskiego kolekcjonowania – jak wnuczek ma zadbać o obraz lub rzeźbę po babci czy dziadku* – spotkania integrujące dwa pokolenia dziadków i wnuczków, dzięki którym można wspólnie spędzić czas.

Zapisy i informacje dotyczące projektu i zajęć:

Anna Marszał
a.marszal@muzeum.szczecin.pl
tel. 797 705 256

Muzeum Narodowe w Szczecinie organizuje opisane działania edukacyjne, by spopularyzować efekty projektu „Konserwatorskie niebo – zakup wyposażenia do Pracowni Działu Konserwacji Muzeum Narodowego w Szczecinie” (nr POIS.08.01.00-00-0085/17), zrealizowanego w ramach działania 8.1 Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury, oś priorytetowa VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

I. Oferta dla szkół i przedszkoli

9. Projekty edukacyjne

9.2. Fujka na gigancie

Warsztaty w Muzeum Narodowym w Szczecinie dla dzieci wybierających się na spektakl *Fujka i ocean* do Teatru Lalek Pleciuga.

Bohaterka przedstawienia nie miała żadnego planu na życie. Czas upływał jej na spokojnym dryfowaniu w wodach oceanu pośród wielu podwodnych stworzeń. Pewnego dnia wszystko się zmieniło! Ocean, który nadawał jej życiu łagodny, bezpieczny rytm... wyrzucił ją na brzeg. I tu zaczyna się zupełnie nowa historia. Plażowiczka naszą bohaterkę nazywa Fujką. Dla większości z nas to określenie nie brzmi dobrze! Dla Fujki jest najpiękniejszym imieniem świata. Będzie nosić je z dumą i odkrywać coraz więcej – o sobie i o otaczającej ją rzeczywistości. Może podczas swojej wędrówki zawita do Afryki? Czy ten ogromny, kolorowy kontynent zachwyci ją pięknymi krajobrazami, wspaniałymi ludźmi, ciekawą kulturą i aromatyczną kuchnią? Być może pozna tam nowych przyjaciół – bohaterów innych bajek. Jeśli chcesz się przekonać, jak mogłyby potoczyć się losy Fujki, przyjdź do muzeum. Razem wyruszymy w pełną niespodzianek podróż. W ramach zajęć plastycznych stworzymy postać tajemniczej Fujki. Nie będzie to postać kompletna – zbyt mało o niej jeszcze wiemy. Zabierzesz ją na przedstawienie do teatru, a po nim nabierze ona odpowiednich kształtów

i kolorów. Jeśli jesteście gotowi przeżyć ciekawą przygodę, skorzystajcie z pakietu podwójnych warsztatów i spektaklu przygotowanych przez Teatr Lalek Pleciuga i Muzeum Narodowe w Szczecinie.

Jak skorzystać z oferty?

W pierwszej kolejności należy zarezerwować bilet na spektakl, a później umówić się na warsztaty w Teatrze Lalek Pleciuga i w Muzeum Narodowym w Szczecinie.

Kiedy?

Warsztaty będą realizowane przy wznowieniu spektaklu (od października 2023 roku)

Adresaci: dzieci od 8 lat

Cena: bilet grupowy na spektakl *Fujka i morze* + 10 zł bilet na warsztaty w Teatrze Lalek Pleciuga + 10 zł bilet na warsztaty w Muzeum Narodowym w Szczecinie

Więcej informacji:

Teatr Lalek Pleciuga
Dział Edukacji
Magdalena Bogusławska
tel. 603 845 229
edukacja@pleciuga.pl

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Dział Edukacji
Dorota Baumgarten-Szczyrska
tel. 797 705 270
d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

TEATR LALEK
pleciuga

REŻYSERIA: JANNI YOUNGE

SCENARIUSZ: MAGDALENA MROZIŃSKA/JANNI YOUNGE

TEKST: MAGDALENA MROZIŃSKA

4+

FUJKA i OCEAN

PRAPREMIERA: MAJ 2023

10. Propozycje dla nauczycieli

10.1. Orowadzania kuratorskie

Zapraszamy na wyjątkowe oprowadzania kuratorskie dla nauczycieli, związane z wystawami prezentowanymi w muzeum. Szczegółowe informacje dotyczące aktualnych wystaw i oprowadzań zamieszczone będą na stronie internetowej muzeum.

10.2. Konferencje

Dział Edukacji Muzeum Narodowego w Szczecinie od wielu lat współpracuje z nauczycielami, organizując konferencje oraz spotkania towarzyszące wystawom stałym i czasowym. Swoją ofertę ze względu na różnorodność prezentowanych ekspozycji adresujemy do nauczycieli nauczania przedszkolnego i wczesnoszkolnego oraz nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie i geografii w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Szczegóły dotyczące konferencji będą dostępne na stronie internetowej muzeum.

II. Oferta indywidualna dla dzieci w wieku 3–13 lat

1. Akademia Brzdąca

Cykl spotkań z kustoszem, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 3–4 lat, wprowadzających w magiczny świat sztuki. Osoba prowadząca zajęcia opowiada o wybranym obrazie prezentowanym na ekspozycjach Muzeum Narodowego w Szczecinie i łączy narrację z działaniami plastycznymi. Malarstwo pokazuje świat widziany oczami artystów, zwraca uwagę na to, że dzieło ma nie tylko aspekt estetyczny, lecz także pomaga zrozumieć otaczającą rzeczywistość. Bezpośredni kontakt z barwą, obrazem, słowem otwiera widzów na odbiór sztuki wyobraźnią, sercem i myślą. Szczególnie najmłodszy – zainspirowani oglądanymi na wystawach pracami – z entuzjazmem rysują i malują postrzegany świat. Spotkania odbywają się raz w miesiącu, od października do maja. Zapraszamy do mądrego i uważnego patrzenia na świat, sztuka bowiem cenniejsza jest niż złoto!

Program X edycja

**14 października 2023 (sobota),
godz. 11.00**

Barwy tęczy – poznajemy kolory

**4 listopada 2023 (sobota),
godz. 11.00**

Malowane drewnienko – poznajemy kształty

**2 grudnia 2023 (sobota),
godz. 11.00**

Mamuty epoki lodowcowej

**13 stycznia 2024 (sobota),
godz. 11.00**

Gryf – muzealny stwór

**3 lutego 2024 (sobota),
godz. 11.00**

Portret księcia pomorskiego Filipa I

**2 marca 2024 (sobota),
godz. 11.00**

*Kolorowa cukiernica
(makaronowe wariacje)*

**13 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 11.00**

Namaluj mi bajkę

**11 maja 2024 (sobota),
godz. 11.00**

Kleks: regularność i fantazja.

Zakończenie Akademii

prowadząca: Krystyna Milewska
wstęp: 10 zł

Obowiązują wcześniejsze zapisy

2. Akademia Malucha

Cykl ośmiu sobotnich spotkań opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 5–6 lat. Każde spotkanie trwa 90 minut i obejmuje dwie części: pierwszą realizowaną na salach wystawowych z wykorzystaniem wybranych eksponatów i drugą wypełnioną działaniami plastycznymi związanymi z tematem spotkania. W ramach warsztatów muzealnych najmłodszy słuchacz Akademii odbędzie liczne podróże w czasie i przestrzeni. Z detektywistyczną dokładnością przyjrzą się muzealnym eksponatom. Poznają polskie tradycje i zwyczaje dotyczące m. in. Wielkanocy i świąt Bożego Narodzenia. Wyruszą w pełne wrażeń wyprawy do: Afryki, Azji i Ameryki. Dowiedzą się, w jaki sposób dawniej prano i prasowano, w co ubierali się ich przodkowie, która z fryzur prababci była najbardziej pożądaną, a jaka potrawa tą uwielbianą. W trakcie zajęć dzieci będą miały niepowtarzalną okazję zobaczyć, dotknąć, a nawet przymierzyć przedmioty prezentowane na wystawach lub przechowywane w muzealnych magazynach. Każdy słuchacz Akademii Malucha otrzyma specjalną książeczkę, w której zbierać będzie znaczki z poszczególnych zajęć. Na zakończenie cyklu spotkań, wytrwali uczestnicy otrzymają Dyplomy Słuchacza Akademii.

Program XX edycji

28 października 2023 (sobota), godz. 10.00
Mali detektywi na tropie ciekawych historii. Jakie skarby skrywają muzealne wnętrza?

25 listopada 2023 (sobota), godz. 10.00
Jaguar Fernando i przyjaciele – niezwykła podróż do Meksyku.

9 grudnia 2023 (sobota), godz. 10.00
Magiczny czas. Boże Narodzenie – polskie tradycje i zwyczaje. Zdobienie pierników

20 stycznia 2024 (sobota), godz. 10.00
Podróż sentymentalna. Z wizytą u dziadków i pradziadków. Rzecz o duszach i kijankach – dawne pranie i prasowanie

24 lutego 2024 (sobota), godz. 10.00
Na przekór zimie, w poszukiwaniu słońca – niezapomniana podróż do wioski małego Kodzia

23 marca 2024 (sobota), godz. 10.00
Żegnaj zimo! Witaj wiosno! Wielkie porządki i przygotowania do świąt. Zdobienie jaj metodą batikową

27 kwietnia 2024 (sobota), godz. 10.00
Z wizytą w kraju kwitnącej wiśni

25 maja 2024 (sobota), godz. 10.00
Na straganie w dzień targowy różne słyszy się rozmowy. Smaki i zapachy Afryki. Zakończenie Akademii

 Wraz ze zmianą planów wystawowych muzeum program może ulec modyfikacji.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

3. Akademia Juniora

Cykl ośmiu sobotnich, dwugodzinnych spotkań opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 7–12 lat. Na zajęcia zapraszamy dzieci chcące poznać muzealne skarby i pogłębić swoją wiedzę z zakresu historii, historii sztuki, geografii, architektury i etnografii. Zajęcia składają się z dwóch części – teoretycznej, realizowanej w przestrzeni wystawowej, oraz praktycznej, w ramach której wykonywana jest praca plastyczna związana z tematyką spotkania. Uczestnicy odbędą fascynującą podróż w czasie i przestrzeni. Poznają polskie tradycje i zwyczaje oraz kulturę innych narodów. W trakcie zajęć będą miały niepowtarzalną okazję, aby zobaczyć,

dotknąć, spróbować, a nawet przymierzyć przedmioty prezentowane na co dzień na wystawach lub przechowywane w magazynach muzealnych. Każdy słuchacz Akademii Juniora otrzyma specjalną kartę z programem zajęć i będzie tam przyklejać znaczki otrzymane na zajęciach. Na zakończenie cyklu wytrwali uczestnicy otrzymają dyplomy.

Program XV edycji

7 października 2023 (sobota), godz. 10.00
Sherlock Holmes na tropie. Jak było 100 lat temu? Narodziny muzeum i pierwsze kolekcje.
Wejście na wieżę widokową

18 listopada 2023 (sobota), godz. 10.00
Rozważni i romantyczni – hiena, lew i antylopa. W magicznym świecie afrykańskich lalek i bajek

2 grudnia 2023 (sobota), godz. 10.00
„Już czas, z nieba znak...”. To idą święta. O Bożym Narodzeniu nie tylko na poważnie. Zdobienie pierników

13 stycznia 2024 (sobota), godz. 10.00
Dwie stolice – dwie siostry, czyli o warszawskiej i kopenhaskiej syrence

**3 lutego 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Niezwykłe dzieła sztuki.

**16 marca 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Przy wielkanocnym stole. Między babką a mazurkiem. Polskie tradycje i zwyczaje. Zdobienie jaj metodą batikową

**13 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Bite, drukowane..., czyli rzecz o pieniądzach. Gabinet pomorskich monet i banknotów

**11 maja 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Netsuke – mała rzecz na wielkie wyjście. Z wizytą w Japonii. Zakończenie Akademii

! Wraz ze zmianą planów wystawowych muzeum program może ulec modyfikacji.

prowadząca:
Dorota Baumgarten-Szczyrska
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

4. Akademia Gryfa

Cykl spotkań dla dzieci w wieku 7–10 lat, który rozpocznie się w październiku. Raz w miesiącu słuchacze Akademii Gryfa będą podróżować po wnętrzach Muzeum Historii Szczecina, poznając dzieje naszego miasta i jego mieszkańców od czasów najdawniejszych po XX wiek. W czasie spotkań słuchacze dowiedzą się, jak na przestrzeni wieków zmieniał się Szczecin i jak wyglądało życie codzienne szczecinian – rodzina, dom, praca oraz rozrywka.

Program IX edycji

**14 października 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Między legendą a historią.
Początki Szczecina*

**18 listopada 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Życie codzienne szczecinian.
Rodzina w domowym zaciszu*

**16 grudnia 2023 (sobota),
godz. 10.00**

*Życie codzienne szczecinian.
Praca – dawne zawody*

**13 stycznia 2024 (sobota),
godz. 10.00**

*Wojowie rycerze, żołnierze oraz strażnicy z kamienia i cegły.
Obrońcy Szczecina*

**10 lutego 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Mapa Lubinusa. Szczecińskie podróże bez drogowskazów

**9 marca 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Morski Szczecin. Korabnicy, korsarze i wspaniałe statki

**20 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 10.00**

Zgrzebne płótna, krynoliny, sukienki z Dany. Moda w Szczecinie

**25 maja 2024 (sobota),
godz. 10.00**

*Plac zabaw – opowieści o zabawach i zabawkach dzieci w dawnym Szczecinie.
Zakończenie Akademii*

prowadząca: Ewa Kimak
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

5. Arcydzielka

Nowa edycja cyklu niedzielnych spotkań ze sztuką, opracowanych z myślą o dzieciach w wieku 6–10 lat. W trakcie zajęć uczestnicy będą artystycznie eksperymentować, bawić się formą i kolorem, a przy okazji poznawać historię sztuki, różnorodnych artystów oraz ich twórczość. Każde spotkanie będzie poświęcone jednemu zagadnieniu z historii sztuki w nawiązaniu do zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Krok po kroku dzieci zapoznają się z terminami i pojęciami, wykonując prace plastyczne nawiązujące stylem do konkretnej epoki i wybranego dzieła. *Arcydzielka* mają wprowadzić najmłodszych w niesamowity świat sztuki, pokazać im bogactwo barw, kształtów, form i technik w niebanalny sposób. Na uroczyste zakończenie tej edycji *Arcydziełek* zaplanowano rozdanie dyplomów, spotkanie ze sztuką ludową oraz wernisaż prac dzieci powstałych na warsztatach.

Wszystkie zajęcia odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

Program II edycji

**15 października 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*Drapane malowane – sztuka
prehistoryczna*

**26 listopada 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

Portrety o rety! Rzeźba grecka

**3 grudnia 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

*O reliefach i dawnych rzeźbach.
Średniowiecze*

**10 grudnia 2023 (niedziela),
godz. 10.00**

Śladami Leonarda da Vinci. Renesans

**14 stycznia 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

*Rembrandt i sztuka holenderska.
XVII wiek*

**18 lutego 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

*Pastele, akwarele i sangwiny
o wedutach. Wiek oświecenia*

**17 marca 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

Światłoczułość. Impresjonizm – Wiek XIX

**24 marca 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

Sztuka kinetyczna mobile

**21 kwietnia 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

*Kwadraty i prostokąty – lekcja kubizmu.
Wiek XX*

**16 czerwca 2024 (niedziela),
godz. 10.00**

*Wakacyjny pamiętnik z suszonych roślin.
Zakończenie i wystawa prac
uczestników zajęć Arcydziełka*

prowadząca: Agata Kamińska
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

6. Sztuka współczesna dla dzieci

Projekt składa się z kilku części, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. Chociaż wydaje się, że sztuka współczesna jest za trudna, aby pokazywać ją maluchom, to podczas spotkań można się przekonać, że tak nie jest, a czas spędzony w muzeum może inspirować zarówno dzieci, jak i rodziców. Głównym celem zajęć jest zabawa ze sztuką współczesną, która daje możliwość tworzenia i autentycznej, twórczej swobody. Formuła warsztatów wykorzystuje naturalną zdolność najmłodszych do kreatywnego myślenia. Specjalnie dobrane zadania plastyczne mają pobudzić dziecięcą wyobraźnię. Zajęcia kierowane są do dzieci w wieku 6–10 lat.

*Program spotkań
będzie dostępny na stronie
internetowej.*

prowadząca: Agata Kamińska
wstęp: 15 zł
Obowiązują wcześniejsze zapisy

7. Urodziny w muzeum

Spotkanie urodzinowe z koleżankami i kolegami to znakomita okazja do zwiedzenia muzeum z edukatorem, który opowiada o najciekawszych eksponatach znajdujących się w salach wystawowych. W programie nie zabraknie ciekawych zadań pobudzających wyobraźnię oraz działań plastycznych w otoczeniu niezwykłych dzieł sztuki. Proponujemy trzy tematy urodzin:

1. Świat sprzed 1000 lat.
2. Afrykańska przygoda.
3. Zawirowana linia – zabawy rysunkowe w muzeum.

*Szczegóły dotyczące organizacji
urodzin znajdują się na stronie
internetowej muzeum*

koordynatorka:
Dorota Baumgarten-Szczyrska

8. Zeszyty edukacyjne

8.1. Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich

Co to jest archeologia? Archeologia to nauka o przeszłości. Słowo „archeologia” składa się z dwóch elementów: *archaios* – „stary” lub „starożytny” i *logos* – „nauka”. Archeolodzy poznają przeszłość poprzez odkrywanie śladów zachowanych do dzisiaj pod ziemią – stąd pochodzi wyrażenie „wykopaliska”. W wielkim uproszczeniu można powiedzieć, że praca archeologa to odkrywanie w gruncie rzeczy. Można ją także porównać z pracą detektywa odkrywającego i starannie badającego różne ślady. Niektórzy mówią, że archeolog zmusza nieme przedmioty do opowiadania swojej historii i w ten sposób odtwarza lub ogląda dawną rzeczywistość. Każdy, nawet najmniejszy przedmiot wykonany ludzką ręką i odkryty podczas wykopalisk to taki wehikuł czasu, umożliwiający fascynującą podróż do przeszłości. Poskładanie opowieści różnych przedmiotów przypomina puzzle – powstaje obraz życia ludzi w dawnych epokach, uzupełniany co jakiś czas kolejnymi klockami, znaleziskami archeologicznymi. Nie tylko archeolodzy odkrywają

historię pod warstwami ziemi.

O istnieniu wielu gatunków roślin czy zwierząt nie wiedzielibyśmy, gdyby nie paleobotanicy i paleontolodzy. Tak, tak, dobrze Ci się wydaje – to właśnie oni odnajdują i rozpoznają szczątki roślin, których dziś już nie ma w naszym otoczeniu, oraz zwierząt, które dawno wyginęły. Czy jesteś fanem dinozaurów? Wiedzę o tych niesamowitych stworzeniach zawdzięczamy właśnie pracy paleontologów.

Na wystawie *Świt Pomorza. Kolekcja starożytności pomorskich*, poświęconej pradziejom Pomorza, możesz obejrzeć ponad 1000 zabytków, które pochodzą ze zbiorów archeologicznych szczecińskiego muzeum. Uruchom wyobraźnię i ruszaj wehikułem czasu w głąb najstarszych dziejów miejsca, w których dzisiaj mieszkasz Ty. Nasze eksponaty ułatwią Ci tę jedyną w swoim rodzaju podróż przypominającą jazdę do tyłu, do czasów odległych nawet o 14 tysięcy lat! Zobacz, w jaki sposób kształtowało się i zmieniało życie na Pomorzu. Miłej podróży!

Zeszyt edukacyjny przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 10–14 lat jest dostępny bezpłatnie w kasie Muzeum Narodowego w Szczecinie – Muzeum Tradycji Regionalnych, ul. Staromłyńska 27.

8.2. Średniowiecze na wyciągnięcie ręki. Ukryte znaczenia w sztuce XVI i XVII wieku

Odkrywco Młody, bądź gotowy na przygody i magiczną podróż w czasie. Przed Tobą wyprawa w świat sztuki minionych epok. Ten zeszyt edukacyjny, w którym znajdziesz wiele zadań, pozwoli Ci odkryć dzieła sztuki średniowiecza, renesansu, a także wczesnego baroku. Zabytki z odległych czasów ujrzysz na wystawach *Misterium Światła. Sztuka średniowieczna na Pomorzu* i *Ukryte znaczenia. Sztuka na Pomorzu w XVI i XVII wieku*. Niektóre z nich mają 400, 500, a nawet więcej niż 800 lat. Średniowiecze do czasu królów, książąt, księżniczek i walczących w bitwach dzielnych rycerzy. To okres, w którym ludzie budowali wspaniałe zamki i wysokie kościoły. Nazywano je gotyckimi katedrami. Dlatego niekiedy o średniowieczu mówimy „epoka katedr”. Jest to ponad tysiącletni okres w dziejach i kulturze Europy pomiędzy V a XV wiekiem. W sztuce średniowiecza – w jej dojrzałej fazie – wyodrębniły się dwa style: romański i gotycki. W tym czasie tematyka większości powstałych dzieł związana była z religią chrześcijańską. Rzeźby i obrazy przedstawiały najczęściej Jezusa i Marię, świętych, sceny z Nowego i Starego Testamentu. Kiedy będziesz wędrował przez wystawę sztuki średniowiecznej, zdziwi Cię zapewne fakt, że obrazy,

rzeźby i inne przedmioty nie są podpisane przez artystę! Dzieła miały przede wszystkim przekazywać treści symboliczne i służyć chwale Boga. Nie znamy imion większości ówczesnych twórców. Pracowali anonimowo, nie pragnęli sławy i rozgłosu, dlatego niewiele wiemy o ich życiu. Przed wiekami było inaczej niż obecnie. Artysta tworzył nie po to, aby być sławnym, lecz dla Boga, dla Kościoła, po to, by ludzie mogli się modlić, umacniać w wierze i poznawać Biblię. Raczej nie mógłby być na Facebooku czy Tik Toku.

Zeszyt edukacyjny przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 10–14 lat jest dostępny bezpłatnie w kasie Muzeum Narodowego w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

8.3. Gryf – muzealny stwór

Zeszyt edukacyjny zawierający zbiór wizerunków gryfa, na który składają się herby książąt i poszczególnych ziem należących do Księstwa Pomorskiego, a także przedstawienia stwora znane i rozpowszechniane po wygaśnięciu rodu Gryfitów. Różnorodne formy, jakie przybierał gryf, na stałe wpisały się w pomorski krajobraz. Ich odkrywanie pozwoli znakomicie bawić się dzieciom w wieku 5–10 lat. Zadania polegają na pokolorowaniu wizerunków, wskazaniu różnic, odkryciu drogi w labiryncie, odczytaniu hasła i odbyciu podróży pod znakiem gryfa po ekspozycjach muzealnych. Potrzebne będą ołówki, kolorowe kredki, pisaki lub farby. Ćwiczenia

znajdujące się w zeszycie doskonale rozwijają koordynację wzrokowo-ruchową, zdolności manualne i sportrzegawczość dzieci.

Zeszyty dostępne są we wszystkich kasach Muzeum Narodowego w Szczecinie w cenie 12 zł.

III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych

III. Oferta indywidualna dla młodzieży i osób dorosłych

1. Akademia Historii Sztuki

Wykłady z zakresu historii sztuki, odbywające się od października do maja, w każdą sobotę. Ze względu na przekrojowy charakter kursu polecamy go w szczególności młodzieży i osobom dorosłym, które pragną rozpocząć swoją przygodę z historią sztuki lub usystematyzować posiadane już wiadomości. Kurs obejmuje szeroki zakres tematów, od sztuki starożytnej po sztukę współczesną, uzupełniony o zajęcia związane z analizą i interpretacją dzieł sztuki.

Program wykładów

**7 października 2023 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka starożytnego Egiptu

**14 października 2023 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka minojska i mykeńska

**21 października 2023 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka starożytnej Grecji – architektura

**28 października 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka starożytnej Grecji –
ceramika i rzeźba*

**4 listopada 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka starożytnego Rzymu –
architektura*

**18 listopada 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka starożytnego Rzymu –
rzeźba i rzemiosło artystyczne*

**25 listopada 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka wczesnochrześcijańska
i bizantyjska*

**2 grudnia 2023 (sobota),
godz. 16.00**
Ikona – historia malarstwa

**9 grudnia 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka romańska – architektura, rzeźba,
malarstwo*

**16 grudnia 2023 (sobota),
godz. 16.00**
*Sztuka gotycka – architektura, rzeźba,
malarstwo*

**13 stycznia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka patrzenia. Opis, analiza i interpretacja dzieła sztuki

**20 stycznia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
O ikonografii słów kilka, czyli o przedmiotach i ich znaczeniu w malarstwie

**27 stycznia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Rola i znaczenie stroju w malarstwie portretowym. Czym jest ubiór, strój i moda

**3 lutego 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Architektura i rzeźba renesansowa

**10 lutego 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Malarstwo renesansowe

**17 lutego 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Architektura i rzeźba barokowa

**24 lutego 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Malarstwo barokowe

**2 marca 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka klasycyzmu – architektura, rzeźba, malarstwo

**9 marca 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka na usługach władzy - rola i znaczenie mecenatu artystycznego

**16 marca 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka romantyzmu – architektura, rzeźba, malarstwo

**23 marca 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Realizm i akademizm

**6 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Impresjonizm, neoimpresjonizm, postimpresjonizm

**13 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Secesja, Jugendstil, symbolizm, Młoda Polska

**20 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka pierwszej połowy XX wieku

**27 kwietnia 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka drugiej połowy XX wieku

**11 maja 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka polska pierwszej połowy XX wieku

**18 maja 2024 (sobota),
godz. 16.00**
Sztuka polska drugiej połowy XX wieku

prowadzący: Krystyna Milewska,
Renata Fabiańska-Grzybowska, Dariusz
Kacprzak, Rafał Szwedowicz

koordynatorka: Krystyna Milewska

Wykłady odbywają się w Muzeum Narodowym w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3.

2. Akademia Antyczna

Projekt, którego celem jest upowszechnianie wiedzy o kulturze i tradycji antycznej, a także popularyzacja zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie, w szczególności kolekcji antycznej Heinricha Dohrna. W ramach programu odbywają się wykłady wybitnych znawców z ośrodków akademickich w Polsce.

Akademia Antyczna to również konkursy interdyscyplinarne oraz dodatkowe warsztaty dla dzieci i młodzieży. Ich celem jest rozwijanie zainteresowań i zdobywanie dodatkowej wiedzy humanistycznej przez uczniów.

W tym roku szkolnym odbędą się dwa konkursy: *W świecie mitów greckich i rzymskich* oraz *Konkurs wiedzy o kulturze świata antycznego*. Szczegóły dostępne są na stronie 92.

 Program wykładów będzie dostępny na stronie internetowej.

koordynatorka: Krystyna Milewska

3. Etno dizajn – warsztaty dla dorosłych i młodzieży

Zapraszamy na cykl muzealnych warsztatów, na których będzie można zobaczyć wybrane obiekty ze zbiorów Działu Etnografii Pomorza MNS, współorganizującego zajęcia. Pokazane zostaną: ceramika, kompozycje z suszonych roślin, haftowane monogramy, tkaniny. Podczas spotkania pomalujemy talerze, wykonamy hafty, oraz dekoracje do domu z suszonych roślin, a także ozdobimy własne stroje różnorodnymi motywami ludowymi.

Zapraszamy dzieci wraz z rodzicami i młodzież oraz osoby dorosłe zainteresowane poszerzeniem swoich plastycznych umiejętności.

Warsztaty będą realizowane w cyklu spotkań od października 2023 do czerwca 2024. Harmonogram spotkań będzie dostępny na muzealnym Facebooku i stronie internetowej MNS. Pierwsze zajęcia *Ceramika – wzory ludowe* odbędą się w październiku 2023.

Tematy kolejnych warsztatów:
Suszone rośliny – dekoracje do wnętrza
Haftujemy!
Malowana moda

prowadzące: Agnieszka Słowińska

(Dział Etnografii Pomorza MNS) oraz Agata Kamińska (Dział Edukacji MNS)

miejsce: Muzeum Narodowe w Szczecinie, ul. Wały Chrobrego 3
Obowiązują wcześniejsze zapisy.

4. Akademia Seniora

To propozycja dla aktywnych seniorów, interesujących się historią sztuki oraz historią regionu. W ramach cyklu odbędą się wykłady, warsztaty, spotkania oraz specjalne oprowadzania kuratorskie po wybranych ekspozycjach.

! Program wykładów będzie dostępny na stronie internetowej.

5. Warsztaty barokowe

Barok – to epoka w kulturze obejmująca okres między renesansem a oświeceniem. Jej nazwa pochodzi od portugalskiego wyrazu *barocco*, który oznacza perłę o dziwnym,

nieregularnym kształcie. Jak sama nazwa wskazuje, barok jest epoką dziwną i pełną przepychu. W Szczecinie działa zespół miłośników kultury XVII i XVIII wieku. Grupa ta nazywa się METRUM, a jej nazwa jest akronimem słów: muzyka, edukacja, taniec, rekonstrukcja, ubiór, marzenia.

Dział Edukacji MNS w nowym roku szkolnym zaplanował współpracę ze Stowarzyszeniem Rekonstrukcji Historycznej METRUM i wspólnie będziemy Państwa zapraszać na warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Celem spotkań jest przybliżenie i poznanie kultury baroku: pięknej muzyki, bogato zdobionych strojów, zabytkowych budowli i ważnych wydarzeń historycznych sprzed 300 lat. Podczas warsztatów będziemy się uczyć m.in. zdobienia kapeluszy, wachlarzy, wykonania biżuterii według historycznych wzorów, tańca dworskiego.

! Program spotkań będzie dostępny na stronie internetowej.

prowadzący: Stowarzyszenie Metrum
Obowiązują wcześniejsze zapisy

6. Programy edukacyjne do wystaw czasowych

Wykłady, projekcje filmów oraz warsztaty dla dzieci, rodziców i osób dorosłych, przybliżające twórczość artystów prezentowanych w muzeum.

Szczegółowe informacje o planowanych wydarzeniach zostaną zamieszczone na stronie internetowej muzeum.

7. Koncerty

Koncerty muzyki dawnej

Wspólnie z Fundacją Akademia Muzyki Dawnej zapraszamy na koncerty muzyki minionych epok oraz towarzyszące im pokazy i warsztaty tańca historycznego, a także prezentacje zapomnianych instrumentów.

Szczecin – miasto talentów

Projekt ma na celu promocję muzyków poprzez realizację koncertów na terenie Szczecina. Muzycy, którzy zaprezentują się podczas koncertów, to zespoły wokalne, chóry, instrumentalni. Każdy z koncertów zyska indywidualny charakter, nadany przez wykonawców. Szczecin jest miejscem przyjaznym dla artystów, a także miastem rodzinnym wielu utalentowanych muzyków.

! Informacje na temat koncertów będą aktualizowane na stronie internetowej:
www.muzeum.szczecin.pl

IV. Centrum Dialogu Przełomy

Propozycje edukacyjne dla szkół realizowane w Centrum Dialogu Przełomy

1. LEKCJE MUZEALNE

Co zdjęcie potrafi, czyli historie zwykłych fotografii

Na zajęciach tworzone są warunki do odkrywania oraz nabywania podstaw wiedzy o świecie. Lekcja sprzyja rozwijaniu umiejętności posługiwania się metodami poznawania rzeczywistości w sposób bezpośredni (obserwacja) i pośredni (film, fotografia). Uczy szacunku do przeszłości, przybliżając historię małej i dużej ojczyzny. Poprzez zajęcia zaspokajana jest ciekawość poznawcza dzieci, kształtowana postawa poszanowania tradycji rodzinnych i lokalnych. Uczniowie dowiedzą się, jaką wartość ma fotografia, będą potrafili podać przykład zdjęcia z ekspozycji, które najlepiej zapamiętali, i uzasadnić dokonany wybór.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas I i II szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Bierki, pchełki i konik na biegunach

Istotą edukacji społecznej i jej rezultatem jest odkrycie istnienia określonych procesów zachodzących w otoczeniu uczniów. Ich rozumienie jest zawsze pochodną obserwacji oraz doświadczenia jako wyniku celowego spostrzegania. Szczególna rola przypada osiągnięciom w zakresie orientacji w czasie historycznym. Zajęcia *Bierki, pchełki i konik na biegunach* kierowane są do uczniów klas III szkoły podstawowej, którzy zapoznali się z przestrzenią wystawową MNS–CDP, uczestnicząc w zajęciach zorganizowanych lub zwiedzając ją indywidualnie. Motywem przewodnim lekcji jest dziecko i jego świat. Dzieciństwo to poznawanie otoczenia, świat zabawek, a także nauki. Na wystawie stałej uczestnicy zajęć odszukają odpowiednie ekspozyty powstałe po 1945 roku i podejmują próbę opowiedzenia ich historii. W sali edukacyjnej wypełnią karty pracy i uświadomią sobie, że dobra zabawka lub zabawa to taka, która czegoś uczy.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas III i IV szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Jak nowoczesne urządzenia chronią przeszłość od zapomnienia?

Celem edukacji wczesnoszkolnej oraz drugiego etapu kształcenia jest wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, społecznym, etycznym, emocjonalnym i estetycznym. Uczestnikom zajęć przybliżona zostanie instytucja muzeum, jej cele i zasady funkcjonowania. Poprzez poznawanie najnowszej historii miasta i regionu uczniowie będą mogli lepiej identyfikować się z małą i dużą ojczyzną. Rozwiną wiedzę o przeszłości Szczecina i regionu, będą przygotowywać się do świadomego odbioru oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. W czasie spotkania tworzone są warunki do kształtowania emocjonalnego związku z miastem i regionem, a także rozwijania umiejętności posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas III i IV szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Przeszłość odległa i całkiem bliska

Celem lekcji jest przygotowanie dzieci do tego, aby mogły aktywnie

poznawać świat wartości, kultury, uczyć się tolerancji i przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji, szczególnie ze względu na pochodzenie etniczne, narodowość, wyznanie oraz status społeczny. Zajęcia wspomagają kształtowanie wrażliwości, dociekliwości poznawczej i budowanie poczucia identyfikacji z małą ojczyzną. Uczniowie rozwiną umiejętność formułowania wniosków po uprzedniej obserwacji. Na podstawie wiedzy o przełomowych wydarzeniach z historii Szczecina i Polski będą mogli odróżnić wojnę o wymiarze światowym od wewnętrznych konfliktów zbrojnych.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V i VI szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Nieśli ze sobą Ojczyznę

Lekcja ma na celu przybliżenie uczniom okoliczności, jakie towarzyszyły tworzeniu się zrębów społeczności Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej. Wysiedlenia Niemców, napływ ludności, która miała czasem skrajnie odmienne tradycje, obyczaje, wartości – to tylko część wątków tych zajęć. Dzieci dowiedzą się, jak trudny był pionierski czas dla Szczecina i naszego regionu. Podczas zajęć uczestnicy wyposażeni w karty

pracy będą samodzielnie poszukiwać informacji, ocenią ich przydatność i będą uczyć się argumentowania oraz uzasadniania swojego stanowiska.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V–VII szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Bohaterowie z tamtych lat

Podczas lekcji uczniowie ustalą, jakie kryteria powinien spełniać człowiek, któremu nadajemy miano bohatera. Przedstawią argumenty, uzasadniając własne stanowisko w odniesieniu do konkretnej postaci historycznej. Czy bohaterem jest tylko ten, o kim pisze się często w gazetach, wydaje biografie, czyje imię nadaje szkołom, ulicom, komu stawia pomniki? Wypełniając karty pracy, uczestnicy warsztatów dostrzegą potrzebę poznawania przeszłości dla zrozumienia współczesności. Analiza zasobów wystawy stałej MNS–CDP i poznanie bohaterów czasów minionych, choć nieodległych, może stanowić punkt wyjścia do realizacji ciekawego projektu edukacyjnego. Uczniowie pod kierunkiem swoich nauczycieli podejmą próbę odnalezienia w swoim środowisku takiego człowieka – bohatera z tamtych lat. Sporządzą portfolio, przygotowują prezentację, nagrają lub spiszą wywiad.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas V–VII szkoły podstawowej.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Tu jest nasz dom

Na przykładzie osiągnięć i trudnych doświadczeń czasów minionych uczniowie zrozumieją, co łączy człowieka z wielką i małą ojczyzną. Zapamiętają, że można równocześnie być mieszkańcem małej ojczyzny, Polakiem, Europejczykiem i członkiem społeczności światowej. Podczas lekcji dowiedzą się, że dom oraz mała ojczyzna są ważne w tożsamości człowieka, niezależnie od tego, czy łączą się one z przyjemnymi i przyjaznymi emocjami. Dzięki tej lekcji uczniowie lepiej poznają, co oznacza bycie Polakiem. Będą potrafili wyjaśnić, uwzględniając wielonarodowe tradycje Polski, jaki wpływ na kształtowanie narodu mają wspólne dzieje, kultura, język i tradycja. Poznają i zidentyfikują grupy narodowe i migrantów, którzy tworzyli zręby społeczności w Szczecinie i na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej.

! Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Mam prawo myśleć inaczej – o dyskryminacji i tolerancji w czasach PRL-u

Dyskryminacja, stereotyp, tolerancja, wielokulturowość – to tylko niektóre z ważnych słów określających miarę naszego człowieczeństwa. W trakcie lekcji uczniowie będą mieli okazję dokonać analizy własnego postępowania oraz zachowań innych w kontekście postaw dyskryminacyjnych. Z wykorzystaniem fragmentów ekspozycji stałej młodzież będzie identyfikować przykłady sytuacji oraz zdarzeń świadczących o postawach tolerancji lub jej braku. Rozwinie umiejętność formułowania opinii i ocen, a także konfrontowania własnych sądów ze zdaniem innych w toku dyskusji.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VIII szkół podstawowych i szkół średnich.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

W cieniu propagandy

Propaganda, coś propagować... Podobne słowa, ale mogą zupełnie coś innego wyrażać. Propaganda czasów PRL odgrywała zasadniczą rolę

w sferze polityki, życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Stanowiła, obok wielu innych działań, główny instrument władzy państwowej. Oprócz wpływu na treść przekazu informacyjnego jej zadaniem było kształtowanie pożądanego według władzy postaw, zwalczanie nauczania Kościoła, upowszechnianie postawy miłości i bezkrytycznej akceptacji władzy oraz nienawiści wobec tego, co z nią konkurowało lub się jej przeciwstawiało. Zasoby ekspozycji stałej MNS–CDP pozwolą uczestnikom zajęć emocjonalnie doświadczyć, jak wielki oręż może stanowić propaganda w ręku każdej władzy.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Non possumus – Kościół katolicki na Pomorzu Zachodnim w latach 1939–1989

Lekcja przybliży sylwetki księży katolickich żyjących i prowadzących działalność społeczno-polityczną w nazistowskim Szczecinie, a także sytuację, jaka powstała na Pomorzu Zachodnim po drugiej wojnie światowej w związku z podległością tych ziem władzy niemieckich biskupów. Uczniowie samodzielnie ocenią znaczenie bulli papieża Pawła VI ustanawiającej cztery nowe diecezje,

w tym szczecińsko-kamieńską. Na ekspozycji stałej prześledzą walkę władzy z Kościołem i jego wkład w czasie PRL-u w integrację społeczności naszego regionu. Uczestnicy spotkania zdefiniują rolę Kościoła w czasie przełomowych wydarzeń w Szczecinie, na Pomorzu Zachodnim i w ojczyźnie na polskiej drodze do wolności.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów klas VIII szkół podstawowych i szkół średnich.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sztuka a władza – między serwilizmem a swobodą wypowiedzi artysty

Lekcja pozwala dostrzec związek między dziełem a sytuacją społeczno-polityczną czasów, w których powstało. Czy artysta ma służyć społeczeństwu? Jak określić przestrzeń swobodnej wypowiedzi twórców? Czy wykonawcy dzieł zawsze pozostają niezależni? Czy artyści powinni być sumieniem narodu? Gdzie jest granica między wiernością sobie a konformizmem zapewniającym możliwość tworzenia? Zasoby oraz aranżacja wystawy stałej MNS–CDP pozwolą uczestnikom spotkania odpowiedzieć na te i podobne niełatwe pytania.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Podzielony świat

Podział świata podczas drugiej wojny światowej był jasny: naziści przeciwko wszystkim, którzy z ich ideologią się nie zgadzali. Już w trakcie trwania konfliktu nasilał się spór między światem Zachodu a tworzącym się blokiem socjalistycznym. Żelazna kurtyna, mur berliński, powstanie dwóch państw niemieckich – to najbardziej widoczne znamiona rozczłonkowania powojennego świata. Piętno rozłamu było zauważalne również w polskim społeczeństwie. Granice, w zależności od dekady, przebiegały i uwidaczniały się w różny sposób. Władza z jednej, społeczeństwo z drugiej strony; prześladowcy i ich ofiary, ci, którym system zapewniał dostatnie życie, i ci z trudem mogący dotrzeć do następnej wypłaty... Proponowana lekcja pozwoli uczniom zastanowić się, jak kształtowały się podziały w polskim społeczeństwie od zakończenia wojny po czerwcowe wybory w 1989 roku i upadek muru berlińskiego.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadząca:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 min

Od Grudnia '70 do Stycznia '71

Historia najnowsza jest ważnym elementem budowania tożsamości młodego pokolenia. Lekcja poświęcona jest więc genezie wydarzeń grudniowych 1970 roku, które uchodzą – według badaczy – za początek kształtowania się szczecińskiej i zachodniopomorskiej wspólnoty. Dlaczego Polakom przestała wystarczać tzw. mała stabilizacja? Jak się kształtował pomarcowy pejzaż polityczny? Dlaczego robotnicy zdecydowali się na otwarty bunt wobec władzy? W jakich okolicznościach musiała ustąpić ekipa Władysława Gomułki? Czy Edward Gierek był uczciwy wobec protestujących? Zajęcia pozwolą odpowiedzieć na te i inne ważne pytania. Być może będą one pretekstem do postawienia kolejnych, a tym samym do kontynuowania poznawania nieodległej przeszłości Szczecina, regionu, Polski.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadząca:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sierpień '80 – Grudzień '81. Miara zwycięstwa, miara klęski

Na zajęciach uczniowie poznają, na czym polegała pozorna dynamika epoki gierkowskiej. Dowiedzą się, jak przebiegała budowa „drugiej Polski”, jak społeczeństwo i władza zareagowały na zmierzch rzekomej koniunktury. Powstanie KOR, rozwój niezależnych inicjatyw społecznych, wybór Karola Wojtyły na papieża i wybuch strajków latem 1980 roku doprowadziły do powstania największej w latach powojennych siły społeczno-politycznej w Polsce. Sukces „Solidarności” i 16 miesięcy nieustannej konfrontacji z władzą zakończyły dramat stanu wojennego. Kto w efekcie wydarzeń z lat 1980–1981 był stroną wygraną, a kto przegraną?

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadząca:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

Sierpień 1988 – czerwiec 1989. Trudna droga do wolności

Zajęcia, podczas których młodzież dowie się, w jaki sposób nasilający się kolejny kryzys gospodarczy, pielgrzymki papieskie do Polski, zmiany zachodzące w Związku Radzieckim oraz na arenie międzynarodowej, strajki w 1988 roku przyczyniły się przede

zainicjowania rozmów Okrągłego Stołu. Wybory czerwcowe, sejm kontraktowy, *wasz prezydent, nasz premier, gruba kreska* to najbardziej reprezentatywne określenia opisujące ówczesny czas. Młodzież będzie mogła na podstawie fragmentów ekspozycji stałej MNS–CDP zidentyfikować miejsce i rolę Szczecina oraz jego przedstawicieli w przełomowych wydarzeniach kształtujących współczesne oblicze Polski.

 Lekcja przeznaczona jest dla uczniów szkół średnich.

prowadząca:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 60–90 min

2. WARSZTATY MUZEALNE

W szeregach walecznych żołnierzy

Dzieci pod opieką pracowników poznają wątek wystawy stałej MNS–CDP opowiadający o drugiej wojnie światowej. Motywem wprowadzającym będzie fotokolaż Kobasa Laksy. Uczestnikom warsztatów zostanie przedstawiona historia niezwykle Polki, gen. Elżbiety Zawackiej, ps. „Zo”. Usłyszą opowieść o bohaterach wystawy stałej – przybyłych na Ziemię Zachodnie tuż po wojnie żołnierzach Armii Krajowej. Dzieci wcielą się w postaci żołnierzy, poznają trudy walki o wolność, zrozumieją,

czym jest patriotyzm i dlaczego wojna jest zawsze złym wyborem.

 Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat.

prowadząca:
Paula Sendra
czas: 60–90 min

Wsiąść do pociągu byle jakiego – teatrzyk cieni

Uczestnicy będą mogli poznać drogę swojego rówieśnika – Olka, który musiał wraz z mamą opuścić swój dom podczas drugiej wojny światowej. Przeżył kilka lat na zesłaniu, a po wojnie trafił do Szczecina i zamieszkał w nim na stałe. Zabawa pozwoli dzieciom poznać nie tylko historię szczecińskich pionierów, lecz również zrozumieć uczucia ich rówieśników żyjących w czasie wojny i doświadczających zesłania. Dzieci będą miały możliwość kreatywnego odgrywania scen z historii opowiedzianej przez pracownika MNS–CDP.

 Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat

prowadząca:
Paula Sendra, Kamila Krężel
czas: 60–90 min

O solidarności i „Solidarności”

Dzieciom zostanie postawione pytanie o to, czym właściwie jest solidarność w ich codziennym życiu. Od pojęcia solidarności przez małe „s” prowadząca warsztaty przejdzie do ukazania tej wielkiej „Solidarności”. Oprócz sylwetek Lecha Wałęsy, Mariana Jurczyka oraz Aleksandra Krystosiaka dzieci poznają postać zwykłego ucznia Jasia, który do szkoły przyszedł z wpiętym w mankiet opornikiem na znak protestu i w imię solidarności.

! Warsztaty przeznaczone są dla dzieci w wieku 6–9 lat

prorowadząca:
Paula Sendra, Adriana Rybicka-Bąk
czas: 60–90 min

3. MUZEUM W PODRÓŻY

W przypadku zmiany sytuacji epidemicznej w kraju i zamknięcia wystawy stałej możliwe będzie skorzystanie z oferty alternatywnej. Proponujemy cykl zajęć dla szkół podstawowych *Muzeum w podróży*, kierowany do uczniów klas II–IV i V–VI. Korzystając z prezentacji 3D, dzieci odbędą wirtualny spacer po przestrzeniach wystawy stałej, przyjrzą się charakterystycznym obiektom zlokalizowanym blisko pawilonu wystawowego Centrum Dialogu Przełomy, wypełnią też karty pracy. Zajęcia będą realizowane

w zainteresowanych ofertą szkołach po uprzednim telefonicznym zgłoszeniu zapotrzebowania.

prorowadzące:
Ewa Sobota i Edyta Szumocka

4. CDP W PLENERZE

! Lekcje w plenerze zostały przygotowane dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Manipulacja pamięcią. Polityka historyczna 1945–1989

Spacer po Cmentarzu Centralnym w Szczecinie z odwiedzeniem miejsc obrazujących rodzaje pamięci: pamięć oficjalną, pamięć zacieraną i pamięć odzyskaną (między innymi kwatery w Alei Zasłużonych, kwatery wojenne, mogiła żołnierzy BOA, groby ofiar Grudnia '70, pomniki: katyński, sybiracki, ofiar terroru stalinowskiego). Po drodze uczestnicy podejmą próbę rozmowy na temat tego, co z historii Polski przekazuje się dziś w rodzinach i jak jest obecnie kształtowana nasza pamięć.

prorowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
miejsce: Cmentarz Centralny w Szczecinie
czas: 90 min

**W imię godności.
Grudzień '70 – Styczeń '71**

Odwiedzenie miejsc związanych z wydarzeniami Grudnia '70: placu Solidarności, tzw. alei kwiatowej przed dawną siedzibą Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Szczecinie, przychodni przy ulicy Starzyńskiego. Przejście przez przestrzeń wystawową w MNS–CDP, obejrzenie materiałów związanych z ważnymi w historii epizodami oraz opowieść o fenomenie organizacji strajku w Szczecinie. Spotkaniu poświęconemu wydarzeniom Grudnia '70 i Stycznia '71 będą towarzyszyć świadkowie historii.

prorowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz,
miejsce: Centrum Dialogu Przełomy i najbliższe okolice
czas trwania: 90 min

**Koniec systemu.
Sierpień '88 – Czerwiec '89**

Wycieczka do portu szczecińskiego, obejrzenie miejsc, w których odbywały się strajki Sierpnia '88 (port, stolówka, magazyn główny, kanały portowe). W spotkaniu wezmą udział świadkowie historii. Opowiedzą o najdłuższym strajku w historii Szczecina. Prelekcja o następstwach wydarzeń tego roku obejmuje takie zagadnienia, jak: Okrągły Stół, wybory 4 czerwca 1989 roku, upadek komunizmu w Europie Środkowo-Wschodniej, odbudowa państwa demokratycznego po 1989 roku, nadzieja i rozczarowanie III RP.

prorowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz,
miejsce: port szczeciński
czas: 60–90 min

5. AKADEMIA OBYWATELSKA

! W ramach Akademii Obywatelskiej odbywają się lekcje i debaty kierowane do uczniów szkół ponadpodstawowych.

LEKCJE**Ludzie wolności**

Projekt przybliży najważniejsze fakty związane z drogą do wolności na Pomorzu Zachodnim, losy ludzi zaangażowanych w walkę lub pracę na rzecz niepodległej Polski od czasów drugiej wojny światowej po upadek systemu komunistycznego. Spotkanie ma na celu prezentację „łańcucha pokoleń” – pokazanie, że odzyskiwanie wolności było długotrwałym procesem, w który angażowały się kolejne pokolenia. W przestrzeni wystawy stałej zaprezentowane zostaną filmy, biogramy, zdjęcia i dokumenty dotyczące bohaterów lekcji. Wśród przedstawionych postaci znajdą się żołnierze podziemia niepodległościowego, twórcy organizacji niepodległościowych, działacze opozycji przedsierpniowej, postaci związane

z „Solidarnością” podczas jej legalnego i nielegalnego działania po wprowadzeniu stanu wojennego oraz ludzie, którzy przyczynili się do przełomu ustrojowego w 1989 roku. Po zwiedzeniu wystawy odbędzie się debata, podczas niej uczestnicy wspólnie porozmawiają o tym, czym jest wolność dziś, czy znają „ludzi wolności”, może są to członkowie ich rodzin. Przedstawione zostaną przykłady na to, że wolność nie jest dana raz na zawsze, tylko stanowi wartość, o którą trzeba dbać. Możliwe jest także zaproszenie na spotkanie jednego z bohaterów ukazanych na ekspozycji.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Ewolucja pamięci. Pamięć w kolejnych pokoleniach

Przejdzie przez przestrzeń MNS–CDP ze wskazaniem pamiątek po sybirakach, żołnierzach podziemia niepodległościowego, mniejszościach narodowych. Opowieść o losach tych ludzi w PRL, milczeniu, na które wielu z nich zostało skazanych. Spotkanie zakończy się prelekcją w sali konferencyjnej na temat ewolucji pamięci po 1989 roku, pojawiania się tematów zakazanych w debacie publicznej i podręcznikach historii. Przeprowadzimy dyskusję dotyczącą fascynacji w wolnej Polsce zabronionymi zagadnieniami w PRL i powstania Panteonu Polskich Bohaterów

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Polska obywatelska. To ja decyduję

W spotkaniu wezmą udział świadkowie historii – członkowie komitetów strajkowych Grudnia ’70, Sierpnia ’80, Sierpnia ’88, ludzie podziemia lat 70. i 80. Porozmawiamy o celach strajków, ich możliwościach, jeśli protesty były dobrze zorganizowane (szczeciński „przepis na strajk”), i tym, jak ważne jest działanie w zespole. Uczestnicy spróbują odpowiedzieć na pytania: jak działała samoorganizacja społeczna w czasie stanu wojennego (Polskie Państwo Podziemne) i w latach 80. aż do upadku systemu? Czy takie hasła jak samorządność, obywatelskość są dziś atrakcyjne dla młodych ludzi?

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Retropatriotyzm? Moda na biało-czerwone

Być dobrym Polakiem, dobrym obywatelem – nuda czy ważne pytanie? Polska, moja ojczyzna, ta wielka i ta mała – co to dziś znaczy? Spotkanie ze świadkami historii, ludźmi biorącymi udział w przełomowych wydarzeniach, którzy gotowi byli poświęcić wiele, aby Polska była Polską. Wspólnie zastanowi-

my się, czy dzisiejsze zainteresowanie historią i deklarowany patriotyzm to tylko moda czy postawa dzielona przez większość młodych Polaków. Uczestnicy odpowiedzą też na wiele pytań. Jakie formy manifestowania przywiązania do ojczyzny są dziś najczęściej wykorzystywane? Jakie znaczenie ma znajomość historii własnego kraju oraz historii innych krajów? Co naprawdę wiemy o przeszłości, zwłaszcza tej najbliższej? Czy przekazywana jest z pokolenia na pokolenie? W jaki sposób powinny być obchodzone rocznice znaczących wydarzeń narodowych?

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Totalitaryzm – przekleństwo XX wieku

Na lekcji omówione zostaną przeobrażenia cywilizacyjne oraz niewydolność systemów politycznych, które stały się źródłem totalitaryzmów. Na podstawie materiałów zgromadzonych w MNS–CDP ukazany zostanie „samotny tłum”, pragnący oparcia, wspólnoty i poczucia bezpieczeństwa w coraz szybciej zmieniającym się świecie, poszukujący swobodnego od naleciałości niearyjskich. Kiedy ludzie gotowi są do rezygnacji z wolności? Jakie zjawiska budzą tęsknotę za państwem totalitarnym? Kiedy pogarda zastępuje rozum? Dlaczego tak ważne jest dziś przypomnienie o pra-

wach człowieka? W jaki sposób nauka historii, pamięć o przeszłości mogą zapobiec odrodzeniu totalitaryzmów oraz umocnić demokrację? Jakie autorytety i wartości pomogą uniknąć pokusy ucieczki od wolności? Co z systemów totalitarnych odziedziczył świat – czy *homo sovieticus* jest jeszcze w wielu z nas? Odpowiedzi uczniowie poszukają na wystawie stałej.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

Zachowałam się jak trzeba. Odwaga cywilna w czasach totalitarnych i dziś

Prezentacja wystawy stałej MNS–CDP z podkreśleniem takich wątków, jak organizacje niepodległościowe na Pomorzu Zachodnim po wojnie, pomoc Szczecina dla Budapesztu w 1956 roku, Grudzień ’70 – Styczeń ’71, Sierpień ’80, pacyfikacja Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego, Sierpień ’88. Spotkanie ze świadkami historii, którzy przeszli przez komunistyczne więzienia (żołnierze AK, członkowie opozycji demokratycznej). Opowiedzą oni, jaką cenę trzeba było zapłacić za sprzeciw wobec ówczesnego systemu. Porozmawiamy o różnych formach oporu społecznego kiedyś i dziś oraz o tym, czy w XXI wieku są powody do protestów obywatelskich, pokazania odwagi w sytuacjach codziennych i jaką cenę gotowi jesteśmy zapłacić za

wyznawane wartości.

prowadząca:
Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
czas: 60–90 min

6. KONKURSY

O bohaterach, odwadze i pionierach

Konkurs skierowany do uczniów klas V–VII szkół podstawowych z województwa zachodniopomorskiego. Zadaniem uczestników będzie stworzenie biogramu osoby, której losy nie są powszechnie znane, a jej działalność po 1945 roku zasługuje na naszą pamięć. Wybrana postać powinna być związana z miejscem zamieszkania ucznia lub naszym regionem. W losy jednostki należy wpleść przełomowe wydarzenia z miejscowości lub regionu jej pochodzenia. Część artystyczną pracy konkursowej stanowić będzie ilustracja jak najlepiej obrazująca historię albo działalność bohaterki lub bohatera. Szczegółowy regulamin konkursu zostanie opublikowany na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Szczecinie do 31 grudnia 2023.

koordynatorka: Edyta Szumocka

Przegląd piosenki patriotycznej „Śpiewający mały patriota” w ramach obchodów 8. rocznicy otwarcia MNS–CDP

Przegląd kierowany jest do szczecińskich przedszkoli publicznych i prywatnych. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie w maksymalnie dziesięcioosobowych zespołach dwóch utworów o treści patriotycznej w języku polskim. Następnie grupy zaprezentują wybrane utwory przed publicznością podczas obchodów 8. rocznicy powstania MNS–CDP. Wydarzenie ma na celu wspieranie wychowania patriotycznego dzieci poprzez aktywność artystyczną oraz kształtowanie właściwych postaw przy prezentacji i odbiorze pieśni patriotycznych.

Szczegółowy regulamin przeglądu zostanie opublikowany na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Szczecinie do 22 grudnia 2023.

koordynatorka: Paula Sendra

7. KONFERENCJA

Początek końca

Konferencja dla nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz wychowawców klas. Śmierć tyrana stanowić będzie przyczynek do rozważań o istocie stalinizmu i złożonych okolicznościach jego upadku.

Spotkanie będzie próbą odpowiedzi na pytanie, dlaczego tak wolno następował w Polsce i państwach tzw. demokracji ludowej demontaż systemu. W programie spotkania zaplanowana jest także dyskusja wokół propozycji i oczekiwań nauczycieli wobec oferty edukacyjnej Centrum Dialogu Przełomy.

koordynatorka: Edyta Szumocka

planowany termin konferencji:
listopad 2023

8. SPOTKANIA RODZINNE W PRZEŁOMACH

Proponujemy wspólne zwiedzanie wystawy stałej wielopokoleniowym grupom. Tradycyjna wizyta w muzeum zostanie połączona z motywem przewodnim spotkań – dzieciństwem, rodziną, pamięcią wspólną. Zapraszamy rodziców z dziećmi od 6. roku życia, młodzież z rodzeństwem, dziadków z wnukami, w wybranych terminach:

- w dniu Narodowego Święta Niepodległości (11 listopada 2023),
- w trakcie obchodów 8. rocznicy otwarcia Muzeum Narodowego w Szczecinie – Centrum Dialogu Przełomy (styczeń 2024),
- z okazji 18. Europejskiej Nocy Muzeów (maj 2024).

Zainteresowanych rodzinnym zwiedzaniem MNS–CDP prosimy o wcześniejsze zgłoszenie do kasy.

prowadzące: Ewa Sobota i Edyta Szumocka
czas: 90 minut

9. WARSZTATY RODZINNE

Cyklicznie organizowane warsztaty z okazji:

- Narodowego Święta Niepodległości (11 listopada 2023),
- 18. Nocy Muzeów (maj 2024),
- Dnia Dziecka (1 czerwca 2024).

Z okazji wyżej wymienionych świąt MNS–CDP zaprasza rodziców wraz z dziećmi w wieku od 3 do 10 lat do wspólnej zabawy. Dla uczestników zostaną przygotowane cztery stacje z zadaniami: sensoplastyka (presypywanie suchego kolorowego ryżu i tapioki przez różne sitka, miseczki pojemniki i zabawa w „karmienie zwierzątek”), obrazkomania (wyklejanie wybranych rysunków kulkami z bibuły lub plasteliną, kolorowanie kredkami, opcją alternatywną będzie tworzenie figurek z plasteliny), stacja solidarności (wspólne budowanie domku z klocków), układanka (układanie „puzzli” przedstawiających różne obiekty związane tematycznie z wystawami MNS–CDP).

prowadzące: Paula Sendra, Kamila Krężel

8. KONTAKT

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Centrum Dialogu Przełomy

pl. Solidarności 1
70-549 Szczecin
tel. (+48) 571 309 239 (kasa)
<http://przelomy.muzeum.szczecin.pl/>

Agnieszka Kuchcińska-Kurcz
Kierownik oddziału
Centrum Dialogu Przełomy
tel. (+48) 797 400 435
a.kuchcinska@muzeum.szczecin.pl

Edyta Szumocka
tel. (+48) 797 400 437
e.szumocka@muzeum.szczecin.pl

Ewa Sobota
e.sobota@muzeum.szczecin.pl

Paula Sendra
p.sendra@muzeum.szczecin.pl

Kamila Krężel
k.krezel@muzeum.szczecin.pl

V. Wystawa Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych w Gryficach

Propozycje edukacyjne dla szkół i przedszkoli oraz widzów indywidualnych realizowane w Muzeum Narodowym w Szczecinie – Wystawie Zachodniopomorskich Kolei Dojazdowych w Gryficach

1. LEKCJE MUZEALNE

Autobiografia

Jakie są wartości, którymi kieruje się każdy z nas? Czy znamy swój system wartości? Czy każdy go posiada? Prowadząca lekcje zachęca uczestników do napisania swojej autobiografii. Mają to zrobić w taki sposób, by można było dowiedzieć się, co najczęściej robią, co jest dla nich ważne, na co przede wszystkim wydają pieniądze, co ich najbardziej uradowało, a co smuciło, jakie mają osiągnięcia i co chcą w życiu zdobyć. Teksty będą prezentowane pozostałym uczestnikom, aby ocenić, czego można uczyć się od siebie, co w sobie zmienić, a co rozwijać.

! Lekcja skierowana do uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Poznaj swoje możliwości

Celem lekcji jest ukazanie i odkrycie swoich umiejętności i możliwości, pobudzenie do odkrywania zdolności i perspektyw, pokazanie dróg samorozwoju. Młodzież będzie miała za zadanie wypisać te czynności, które ich zdaniem robią świetnie (nawet jeśli otoczenie, nauczyciele, rodzice, koledzy nie zawsze to dostrzegają), oraz takie, które lubią robić i jest im przykro, jeżeli nie mogą ich wykonywać. Uczniowie odpowiedzą na pytania: od kiedy tak dobrze to robią; czy ćwiczyli się w wykonywaniu tej czynności; czy ktoś ich tego uczył; od kiedy lubią tę czynność; co trzeba zrobić, aby móc ją wykonać; które umiejętności już mają, a które są przydatne do rozwoju innych.

! Lekcja skierowana do uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 60 min

Przyjaźń – jedna z ważniejszych relacji w życiu

Celem spotkania jest ukazanie, czym w ogóle jest przyjaźń i jak rozwija się w ramach grupy. Uczniowie uświadomią sobie relacje z różnymi osobami ze swego otoczenia. Spróbują odpowiedzieć na pytania: do kogo chętnie zadzwonisz w tej chwili; komu przekażesz w pierwszej kolejności jakąś

dobrą wiadomość; do kogo zwrócisz się w chwili smutku; z kim chcesz porozmawiać, a z kim zerwać kontakt. Po skończonym zadaniu uczestnicy przeanalizują swoje odpowiedzi. Zastanowią się, co interesującego wynikało z tych odpowiedzi i czy coś ich zaskoczyło przy wykonywaniu tego zadania.

! Lekcja przeznaczona dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej oraz uczniów szkół średnich.

prowadząca: Dorota Schrammek
miejsce: do ustalenia z prowadzącą
czas: 45–60 min

2. WARSZTATY MUZEALNE

Stoi na stacji lokomotywa

Scenariusz lekcji oparty jest na znanym wierszu Juliana Tuwima. Celem warsztatów jest nauka atrakcyjnej recytacji poprzez zabawę. Oprócz kontaktu z poezją dzieci będą miały okazję zapoznania się z zasadami funkcjonowania lokomotywy i innych części składowych pociągu.

! Warsztaty przewidziane są dla dzieci w wieku 5–8 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

Kolejowe zawody

Celem lekcji jest poszerzenie wiedzy na temat zawodów charakterystycznych dla świata kolei. Uczestnicy warsztatów dowiadują się, na czym polega praca m.in. maszynisty, dyżurnego ruchu czy konduktora. Ważną częścią scenariusza to temat bezpieczeństwa na kolei.

! Warsztaty przewidziane są dla dzieci w wieku 8–12 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

Moja mała Ojczyzna

Celem warsztatów jest zrozumienie pojęć „ojczyzna” i „mała ojczyzna” oraz wyjaśnienie zasadniczych różnic między nimi. Uczestnicy warsztatów powinni wymienić atrakcje turystyczne regionu, w którym mieszkają, a jeżeli nie potrafią – dowiedzieć się o nich od osoby prowadzącej. Dzieci poznają osoby związane z regionem. Przyglądać się będą również zmianom, jakie zaszły na skutek działalności człowieka w najbliższej okolicy.

! Warsztaty przewidziane są dla dzieci w wieku 10–14 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

Mały muzealnik

Celem warsztatów jest przybliżenie dzieciom zasad funkcjonowania muzeów. Uczestnicy zajęć na podstawie wybranego obiektu (w tym przypadku – lokomotywy) dokonują jego wstępnej oceny oraz przygotowują kartę zabytku. Zadaniem uczestników będzie także układanie zagadek dotyczących eksponatów znajdujących się w muzeum czy skansenie.

! Warsztaty przewidziane są dla dzieci w wieku 10–14 lat.

prowadząca: Dorota Schrammek
czas: 45–60 min

3. KONTAKT

Muzeum Narodowe w Szczecinie
Wystawa Zachodniopomorskich
Kolei Dojazdowych w Gryficach

ul. Błonie 2
72-300 Gryfice
tel. (+48) 91 38 41 170

Dorota Schrammek
d.schrammek@muzeum.szczecin.pl
tel. (+48) 571 341 259

VI. Biblioteka i czytelnia

Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie jest spadkobierczynią bibliotek wcześniejszych szczecińskich muzeów: Museum der Stadt Stettin (Muzeum Miasta Szczecina, zał. 1913), Pommersches Landesmuseum (Pomorskie Muzeum Krajowe, zał. 1928). Gromadzenie muzealnego księgozbioru zapoczątkowało już w 1866 roku towarzystwo muzealne Pommersches Museum (Muzeum Pomorskie), którego zbiory weszły w skład Museum der Stadt Stettin.

Zbiory

Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie gromadzi zbiory o charakterze naukowym. W jej zasobach znajdują się książki, czasopisma, a także zbiory specjalne – stare druki, rękopisy, dokumenty życia społecznego.

Księgozbiór liczy ponad 90 tysięcy woluminów. Obejmuje publikacje krajowe i zagraniczne, przede wszystkim z takich dziedzin jak:

- sztuka (w tym teoria, historia i krytyka, katalogi zbiorów muzealnych, wystaw polskich i zagranicznych, monografie artystów),
- archeologia,
- etnografia,
- etnologia,
- historia,
- numizmatyka,
- muzeologia i muzealnictwo,

- ochrona i konserwacja zabytków,
- wybór zagadnień związanych z morzem.

W zasobie biblioteki licznie reprezentowane są historyczne i współczesne publikacje dotyczące Pomorza.

Katalog elektroniczny biblioteki wykazuje publikacje, które wpłynęły po 2012 roku. Pełną informację o zasobie można uzyskać na miejscu z katalogu kartkowego, w drodze kwerendy mejlowej lub telefonicznej. Wykazy najnowszych publikacji znajdują się w elektronicznym Biuletynie Informacyjnym BMNS.

Czytelnia czynna

poniedziałek–piątek: 8.00–15.30

Oferuje:

- bezprzewodowy internet,
- możliwość podłączenia do prądu własnych urządzeń elektronicznych,
- lekcje biblioteczne oraz prezentacje zbiorów po uprzednim umówieniu terminu i zakresu tematycznego spotkania.

Zasady udostępnienia i reprodukcji zbiorów

Osoby spoza muzeum mogą korzystać z księgozbioru wyłącznie na miejscu. Wypożyczenia na zewnątrz realizowane są na podstawie rewersu międzybibliotecznego. Dozwolone jest fotografowanie zbiorów własnym sprzętem, z wykluczeniem zbiorów podlegających szczególnej ochronie.

VI. Biblioteka i czytelnia

Kontakt

Marta Kurzyńska

Kierownik BMNS

tel. (+48) 91 43 15 213, 797 705 213

m.kurzynska@muzeum.szczecin.pl

Adrianna Jędrzejczak

tel. (+48) 91 43 15 264, 797 705 264

a.jedrzejczak@muzeum.szczecin.pl

Dział Edukacji**Muzeum Narodowego w Szczecinie**

ul. Wały Chrobrego 3

70-500 Szczecin

edukacja@muzeum.szczecin.pl

<http://muzeum.szczecin.pl/edukacja/aktualnosci-edukacyjne.html>**Krystyna Milewska**

Kierownik

tel. (+48) 797 705 269

k.milewska@muzeum.szczecin.pl

Dorota Baumgarten-Szczyrska

tel. (+48) 797 705 270

d.baumgarten@muzeum.szczecin.pl

Agata Kamińska

tel. (+48) 797 705 277

a.kaminska@muzeum.szczecin.pl

Ewa Kimak

tel. (+48) 797 705 278

e.kimak@muzeum.szczecin.pl

Dorota Obalek-Bylak

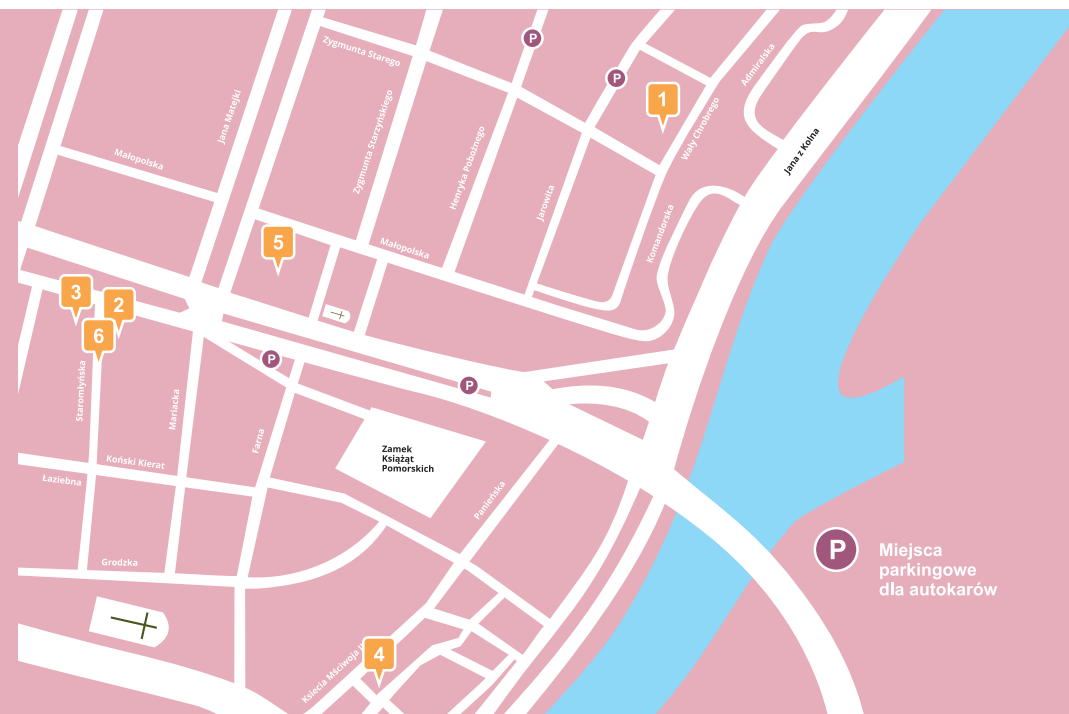
tel. (+48) 797 400 438

d.obalek@muzeum.szczecin.pl

Dorota Schrammek

tel. (+48) 571 341 259

d.schrammek@muzeum.szczecin.pl

1.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
ul. Wały Chrobrego 3

2.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Tradycji Regionalnych
ul. Staromłyńska 27

3.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Sztuki Współczesnej
ul. Staromłyńska 1

4.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Historii Szczecina
ul. Księcia Mściwoja II 8

5.
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Centrum Dialogu Przełomy
pl. Solidarności 1

6.
Biblioteka i czytelnia
ul. Staromłyńska 27

Muzeum Narodowe w Szczecinie

ul. Staromłyńska 27, 70-561 Szczecin
tel. (+48) 91 43 15 200, fax (+48) 91 43 15 204
www.muzeum.szczecin.pl
dyrektor: Lech Karwowski

Informator edukacyjny Muzeum Narodowego w Szczecinie na rok szkolny 2023/2024

Koncepcja i redakcja

Krystyna Milewska, Dorota Obalek-Bylak

Autorzy

Krystyna Milewska, Dorota Obalek-Bylak, Dorota Baumgarten-Szczyrska, Agata Kamińska, Ewa Kimak, Dorota Schrammek, Agnieszka Kuchcińska-Kurcz, Ewa Sobota, Paula Sendra, Edyta Szumocka

Redakcja wydawnicza i korekta

Bartosz Zasieczny, Wiktoria Klera-Olszak

Projekt graficzny i skład

Filip Bylak

Fotografie

Piotr Nykowski, Michał Wojtarowicz, Dorota Baumgarten-Szczyrska, Agata Kamińska, Dorota Obalek-Bylak

ISBN

978-83-67578-17-2

© Copyright by Muzeum Narodowe w Szczecinie & Autorzy
Szczecin 2023

Muzeum Narodowe w Szczecinie – Instytucja Kultury Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego
współprowadzona przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Mecenas Muzeum Narodowego w Szczecinie

Bank Polski